

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 5. juuli 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0257(NLE)

11485/23
ADD 7

LIMITE

COLAC 81
POLCOM 146
SERVICES 27
FDI 15

ETTEPANEK

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ,
direktor

Kättesaamise
kuupäev: 5. juuli 2023

Saaja: Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär

Komisjoni dok nr: COM(2023) 431 final

Teema: LISA järgmise dokumendi juurde:
Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle
liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi vahelise täiustatud
raamlepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja ajutise kohaldamise
kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 431 final – ANNEX 2 – PART
3/4.

Lisatud: COM(2023) 431 final – ANNEX 2 – PART 3/4

Brüssel, 5.7.2023
COM(2023) 431 final

ANNEX 2 – PART 3/4

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS

**ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Tšiili Vabariigi
vahelise täiustatud raamlepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja ajutise
kohaldamise kohta**

TULEVASTE MEETMETEGA SEOTUD RESERVATSIOONID

Märkused

1. Liidetes 17-B-1 ja 17-B-2 sisalduvates lepinguosaliste loendites on kooskõlas artiklitega 17.14 ja 18.8 sätestatud lepinguosaliste reservatsioonid seoses kehtivate või rangemate või uute meetmetega, mis ei ole kooskõlas järgmiste sätetega kehtestatud kohustustega:

- a) artikkel 18.6;
- b) artiklid 17.9 või 18.4;
- c) artiklid 17.11 või 18.5;
- d) artikkel 17.13; või
- e) artikkel 17.12.

2. Lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste teenuskaubanduse üldlepingust (GATS) tulenevaid õigusi ja kohustusi.

3. Iga reservatsioon sisaldab järgmisi elemente:

- a) „sektor“ – üldine sektor, milles reservatsioon tehakse;
- b) „allsektor“ – konkreetne sektor, milles reservatsioon tehakse;
- c) „tegevusala klassifikatsioon“ – asjakohasel juhul reservatsiooniga hõlmatud tegevus vastavalt CPC-le või ISIC rev 3.1-le või reservatsioonis sõnaselgelt teisiti kirjeldatud tegevus;
- d) „reservatsiooni liik“ – käesoleva lisa punktis 1 osutatud kohustus, mille suhtes reservatsioon tehakse;
- e) „kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse ulatus ning
- f) „kehtivad meetmed“ – reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed, mis läbipaistvuse huvides täpsustatakse.

4. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse kõiki reservatsiooni elemente. Kirjelduse element on teiste elementide suhtes ülimuslik.

5. Lepinguosaliste loendites osutab „ISIC Rev. 3.1“ rahvusvahelisele majanduse tegevusalade klassifikaatorile, mis on esitatud ÜRO Statistikaameti väljaandes *Statistical Papers*, M seeria, nr 4, ISIC Rev. 3.1, 2002.

6. Lepinguosaliste loendites tehakse reservatsioon lepinguosaliste territooriumil kohapealse esindatuse nõude suhtes seoses artikliga 18.6 ja mitte seoses artiklitega 17.9 või 18.4, või 17-C lisa seoses artikliga 18.7.

7. ELi poole tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi tehtud reservatsioon kehtib selle liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, millel on kõigil võrdsed seadusandlikud volitused. ELi poole reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või kohaliku omavalitsuse meetme kohta.

8. Lepinguosaliste loendid ei sisalda kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste standardite ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid, kui need ei kujuta endast piirangut artiklite 17.9 ja 18.4 tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavat tegevust ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Neid meetmeid ei ole käesolevas lisa loetletud, ent neid kohaldatakse igal juhul.

9. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

- a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või
- b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

10. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatükiga kooskõlas olevate tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

11. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes lepinguosaliste territooriumide suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

12. ELi poole loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

ELi POOLE LOEND

Reservatsioon nr 1 – Kõik sektorid

Reservatsioon nr 2 – Kutseteenused, välja arvatud tervishoiuga seotud teenused

Reservatsioon nr 3 – Kutseteenused –tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük

Reservatsioon nr 4 – Äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Reservatsioon nr 5 – Äriteenused – kinnisvarateenused

Reservatsioon nr 6 – Äriteenused – rendi- või liisinguteenused

Reservatsioon nr 7 – Äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Reservatsioon nr 8 – Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Reservatsioon nr 9 – Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Reservatsioon nr 10 – Äriteenused – muud äriteenused

Reservatsioon nr 11 – Telekommunikatsioon

Reservatsioon nr 12 – Ehitus

Reservatsioon nr 13 – Turustusteenused

Reservatsioon nr 14 – Haridusteenused

Reservatsioon nr 15 – Keskkonnateenused

Reservatsioon nr 16 – Tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Reservatsioon nr 17 – Turismi- ja reisiteenused

Reservatsioon nr 18 – Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Reservatsioon nr 19 – Transporditeenused ja transpordi abiteenused

Reservatsioon nr 20 – Põllumajandus, kalapüük ja vesi

Reservatsioon nr 21 – Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Reservatsioon nr 22 – Muud mujal nimetamata teenused

Reservatsioon nr 1 – Kõik sektorid

Sektor: Kõik sektorid

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Toimivusnõuded (investeeringud)

Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)

Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Peatükk/jaotis: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Asutamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Piirangud, millega keelatakse füüsilistel isikutel, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, ja juriidilistel isikutel omandada ja omada kinnisvara Ahvenamaal ilma saarestiku pädevate asutuste loata. Kehtivad asutamiseõiguse ja majandustegevusega tegelemise õiguse piirangud füüsilistele isikutele, kellel ei ole Ahvenamaa piirkondlikku kodakondsust, või ettevõtetele, kui neil ei ole saarestiku pädevate asutuste luba.

Kehtivad meetmed:

FI: Ahvenanmaan maanhankintalaki (Ahvenamaa maaomandamise seadus) (3/1975), § 2; ja Ahvenanmaan itsehallintolaki (Ahvenamaa autonoomia seadus) (1144/1991), § 11.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FR: Vastavalt finants- ja rahaseadustiku artiklitele L151-1 ja 153-1 jj tuleb Prantsusmaal finants- ja rahaseadustiku artiklis R151-3 loetletud sektorites välisinvesteeringute tegemiseks saada majandusministeeriumi eelnev heakskiit.

Kehtivad meetmed:

FR: Vt eelnev kirjelduse element.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FR: Hiljuti erastatud äriühingutes välisosaluse piiramine avalikkusele pakutavate aktsiate hulgaga, mille Prantsusmaa valitsus määrab kindlaks igal üksikjuhul eraldi. Teatavates kaubandus-, tööstus- või käsitöövaldkondades on vaja asutamiseks eriluba, kui tegevdirektoril ei ole alalist elamisluba.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: Teatavate riigi või avaliku vara kasutamisega seotud majandustegevusalade puhul on nõutav kontsessiooniseaduse alusel antud kontsessioon.

Äriühingud, mille kapitalist üle 50 % kuulub riigile või omavalitsusele, peavad saama äriühingu põhivara võõrandamise tehingu sooritamiseks ja osaluse soetamist, rentimist, ühistegevust, laenu, nõuete kindlustamist või käskvekslitest tulenevaid kohustusi käsitleva lepingu sõlmimiseks loa erastamisagentuurilt või muult riiklikult või piirkondlikult asutuselt (sõltuvalt sellest, kumb neist on pädev asutus). Seda reservatsiooni ei kohaldata mäetööstuse suhtes, mille puhul kehtib käesoleva lepingu 17-A lisa sisalduvas ELi poole loendis sätestatud eraldi reservatsioon.

IT: Valitsus võib kasutada ettevõtete puhul, kes tegutsevad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas, ning teatava energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegilise tähtsusega tegevuse puhul teatavaid erivolitusi. See ei kehti üksnes erastatud äriühingute, vaid kõigi juriidiliste isikute kohta, kes täidavad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas strateegiliselt tähtsaks peetavaid ülesandeid.

Oluliste kaitse ja riikliku julgeoleku huvide tõsise kahjustamise ohu esinemise korral on valitsusel järgmised erivolitused:

- i) kehtestada aktsiate ostmiseks eritingimused;
- ii) panna veto otsustele, mis on seotud selliste toimingutega nagu üleminekud, ühinemised, jagunemised ja tegevuse muutmine, või

- iii) tühistada aktsiate omandamine, kui ostja püüab saavutada kapitalis osalust, mis võib mõjutada kaitse- ja riikliku julgeoleku huve.

Asjaomane äriühing peab teatama peaministri kabinetile igast otsusest, toimingust või tehingust (näiteks üleminek, ühinemine, jagunemine, tegevuse muutmine või tegevuse lõpetamine), mis on seotud energia-, transpordi- ja sidevaldkonna strateegiliste varadega. Eelkõige teatatakse sellest, kui vara omandab väljastpoolt ELi pärit füüsiline või juriidiline isik, kes saab sellega äriühingu üle kontrolli.

Peaminister võib kasutada järgmisi erivolitusi:

- i) panna veto otsustele, toimingutele ja tehingutele, mille puhul esineb erakorraline oht kahjustada tõsiselt avalikke huve seoses võrkude ja varustuse kindluse ja toimimisega;
- ii) kehtestada avalike huvide kindlustamiseks eritingimused või
- iii) tühistada omandamine, kui peaks esinema erakorraline risk riigi olulistele huvidele.

Kriteeriumid, mille alusel hinnata tegelikku või erakorralist ohtu, ning erivolituste kasutamise tingimused ja kord on sätestatud seaduses.

Kehtivad meetmed:

IT: Seadus nr 56/2012 erivolituste kohta, mida kasutatakse kaitse ja riikliku julgeoleku, energia, transpordi ja side valdkonnas tegutsevate äriühingute puhul, ning peaministri 30. novembri 2012. aasta dekreet DPCM 253, millega määratakse kindlaks strateegilise tähtsusega tegevusalad kaitse ja riikliku julgeoleku valdkonnas.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus:

LT: Riikliku julgeoleku seisukohast strateegilise tähtsusega ettevõtted, sektorid, tsoonid, varad ja rajatised.

Kehtivad meetmed:

LT: 10. oktoobri 2002. aasta seadus nr IX-1132 Leedu Vabariigi riikliku julgeoleku tagamise seisukohast oluliste objektide kaitse kohta (viimati muudetud 17. septembril 2020, nr XIII-3284).

Seoses investeerimise liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ning kõrgem juhtkond ja juhatus:

SE: asutajate, kõrgema juhtkonna ja juhatuse suhtes kohaldatavad diskrimineerivad nõuded uute õiguslike vormide inkorporeerimisel Rootsi õigusesse.

b) Kinnisvara omandamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

HU: Riigi varade omandamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: Põllumaa omandamine välisriikide juriidiliste isikute ja mitteresidendist füüsiliste isikute poolt.

Kehtivad meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (II peatükk (§ 6–36) ja IV peatükk (§ 38–59)) ning 2013. aasta seadus nr CCXII üleminekumeetmete ja teatavate sätete kohta, mis on seotud 2013. aasta seadusega nr CXXII põllumajandus- ja metsamaade ringluse kohta (IV peatükk (§ 8–20)).

LV: Maapiirkondade maa omandamine Tšiili või kolmanda riigi kodanike poolt.

Kehtivad meetmed:

LV: Maapiirkondades maa erastamise seadus, §§ 28, 29, 30.

SK: Välisriikide äriühingud ja füüsilised isikud ei saa omandada põllumajandus- ja metsamaad väljaspool omavalitsusele kuuluvat hoonestatud ala ega teatavat muud maad (nt loodusvarad, järved, jõed, avalikud teed jne).

Kehtivad meetmed:

SK: Seadus nr 44/1988 loodusvarade kaitse ja kasutamise kohta, seadus nr 229/1991 maa ja muude põllumajandusvalduste omandiõiguse reguleerimise kohta, seadus nr 460/1992 – Slovaki Vabariigi põhiseadus, seadus nr 180/1995 teatavate meetmete kohta maa omandiõiguse korras,

seadus nr 202/1995 välisvaluuta kohta seadus nr 503/2003 maa omandiõiguse tagastamise kohta, seadus nr 326/2005 metsade kohta ning seadus nr 140/2014 põllumajandusmaa omandiõiguse omandamise kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Välisriigi füüsilised ja juriidilised isikud ei saa maad omandada. Välisosalusega Bulgaaria juriidilised isikud ei saa omandada põllumajandusmaad. Välisriigi juriidilised isikud ja välismaal alalist elukohta omavad välisriigi kodanikud võivad omandada hooneid ja kinnisvara omandiõigusi (õigus kasutada, õigus ehitada, õigus püstitada pealisehitisi ja õigus kehtestada servituute). Välisriigi füüsilised isikud, kelle alaline elukoht on välismaal, ja välisriigi juriidilised isikud, milles välisosalus tagab häälteenamuse otsuste vastuvõtmisel või tagasilükkamisel, võivad saada kinnisvara omandiõiguse ministrite nõukogu määratud piirkondades vastava loa alusel.

Kehtivad meetmed:

BG: Bulgaaria Vabariigi põhiseaduse artikkel 22, põllumajandusmaa omamise ja kasutamise seaduse artikkel 3 ja metsaseaduse artikkel 10.

EE: Välisriigi füüsilised või juriidilised isikud, kes ei kuulu EMP ega Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD), võivad omandada põllumajandus- või metsamaad hõlmava kinnisasja üksnes maavanema või omavalitsuse loal ning nad peavad suutma tõendada seaduses ettenähtud viisil, et omandatavat kinnisasja kasutatakse vastavalt selle eesmärgile tõhusalt, säästvalt ja sihtotstarbeliselt.

Kehtivad meetmed:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seaduse 2. ja 3. peatükk.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

LT: Kõik Euroopa Liidu võetud kohustustega kooskõlas olevad meetmed, mida kohaldatakse Leedus GATSi raames seoses maa omandamisega. Maatükkide omandamise menetlus, tingimused ja piirangud kehtestatakse põhiseaduse, maaseaduse ja põllumajandusmaa omandamise seadusega.

Kohalikel omavalitsustel ning muudel OECD ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni liikmete riiklikel üksustel, kes tegelevad Leedus majandustegevusega, mis on kindlaks määratud põhiseadusega kooskõlas Euroopa Liidu ja muude integratsiooni kriteeriumidega, mille täitmisega on Leedu algust teinud, on lubatud omandada mittepõllumajanduslikku maad, mis on vajalik nende otseseks tegevuseks vajalike hoonete ja rajatiste ehitamiseks ning kasutamiseks.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi põhiseadus; Leedu Vabariigi 20. juuni 1996. aasta seadus nr I-1392 Leedu Vabariigi põhiseaduse artikli 47 lõike 3 rakendamise kohta, uus redaktsioon 20. märtsist 2003, nr IX-1381, viimati muudetud 12. jaanuaril 2018, nr XIII-981; 26. aprilli 1994. aasta seadus nr I-446 maa kohta, uus redaktsioon 27. jaanuarist 2004, nr IX-1983, viimati muudetud 26. juunil 2020, nr XIII-3165; 28. jaanuari 2003. aasta seadus nr IX-1314 põllumajandusmaa omandamise kohta, uus redaktsioon 1. jaanuarist 2018, nr XIII-801, viimati muudetud 14. mail 2020, nr XIII-2935; ning 22. novembri 1994. aasta seadus nr I-671 metsa kohta, uus redaktsioon 10. aprillist 2001, nr IX-240, viimati muudetud 25. juunil 2020, nr XIII-3115.

c) Tunnustamine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU: Euroopa Liidu direktiive diplomite ja muude kutsekvalifikatsioonide vastastikuse tunnustamise kohta kohaldatakse üksnes Euroopa Liidu kodanike suhtes. Õigus osutada teenust seadusega reguleeritud erialal ühes liikmesriigis ei anna õigust osutada kõnealust teenust teises liikmesriigis.

d) Enamsoodustusrežiim

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

EU: Kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt rahvusvahelistele investeerimislepingutele või muudele käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval jõustunud või allkirjastatud kaubanduslepingutele.

EU: Kolmandale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele või mitmepoolsetele lepingutele, mille alusel:

- i) luuakse teenuste ja investeeringute siseturg;
- ii) antakse asutamisõigus või
- iii) nõutakse õigusaktide ühtlustamist ühes või enamas majandussektoris;

„teenuste ja investeeringute siseturg“ – sisepiirideta ala, kus on tagatud teenuste, kapitali ja isikute vaba liikumine;

„asutamisõigus“ – kohustus kõrvaldada kahepoolse või mitmepoolse lepingu poolte vahel lepingu jõustumise kuupäevaks põhimõtteliselt kõik asutamisõigust piiravad tõkked. Asutamisõigus hõlmab kahepoolse või mitmepoolse lepingu poolte kodanike õigust asutada ja juhtida ettevõtteid samadel tingimustel kui need, mis on kodanike jaoks sätestatud selle riigi õigusaktides, kus kõnealune tegevus toimub;

„õigusaktide ühtlustamine“:

- i) kahepoolse või mitmepoolse lepingu ühe või enama poole õigusaktide ühtlustamine teis(t)e kõnealuse lepingu pool(t)e õigusaktidega või
- ii) ühiste õigusaktide ülevõtmine kahepoolse või mitmepoolse lepingu poolte õigusesse.

Selline ühtlustamine või ülevõtmine peab toimuma ja loetakse toimunuks üksnes hetkel, mil see jõustub kahepoolse või mitmepoolse lepingu poole või poolte riigisisises õiguses.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Majanduspiirkonna leping,¹ stabiliseerimislepingud; ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelised kahepoolsed lepingud ning põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud.

EU: Diferentseeritud kohtlemise võimaldamine seoses asutamisõigusega kodanikele või ettevõtjatele vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele järgmiste liikmesriikide vahel: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT ning järgmiste riikide või vürstiriikide vahel: Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikani Linnriik.

DK, FI, SE: Taani, Rootsi ja Soome võetavad meetmed, millega püütakse edendada Põhjamaade koostööd, nagu:

- i) rahaline toetus teadus- ja arendusprojektidele (Põhjamaade Tööstusfond);
- ii) rahvusvaheliste projektide teostatavusuuringute rahastamine (Põhjamaade Projektifond), ning
- iii) rahaline abi keskkonnatehnoloogiat kasutavatele äriühingutele (Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsioon). Põhjamaade Keskkonnainvesteeringute Korporatsiooni (NEFCO) eesmärk on edendada Põhjamaade keskkonnahuvidega seotud investeeringuid, keskendudes Ida-Euroopale.

---

¹ EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

See reservatsioon ei piira lepinguosalise hangete või käesoleva lepingu III osa artikli 18.1 lõike 2 punktides e ja f osutatud subsiidiumide välistamist.

PL: Asutamist või teenuste piiriülest osutamist käsitlevaid soodustingimusi, mis võivad hõlmata teatavate Poolas kohaldatavate reservatsioonide loendis esitatud piirangute kaotamist või muutmist, võib laiendada kaubandus- ja laevasõidulepingutega.

PT: Teatava tegevuse või teatavate kutsealade korral kodakondsusnõude kohaldamisest loobumine selliste füüsiliste isikute suhtes, kes osutavad teenuseid riikides, mille ametlik keel on portugali keel (Angola, Brasiilia, Cabo Verde, Guinea-Bissau, Ekvatoriaal-Guinea, Mosambiik, São Tomé ja Príncipe ning Ida-Timor).

e) Relvad, laskemoon ja sõjavarustus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohapealne esindatus:

EU: Relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmine või nendega kauplemine. Sõjavarustus piirdub toodetega, mis on ette nähtud ja mida valmistatakse üksnes sõjaliseks kasutuseks seoses sõjapidamise või kaitsetegevusega.

Reservatsioon nr 2 – Kutseteenused, välja arvatud tervishoiuga seotud teenused

Sektor: Kutseteenused – õigusteenused: notarite ja kohtutäiturite teenused; majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused; auditeerimisteenused, maksualase nõustamise teenused; arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenused, inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 861 osa, CPC 87902 osa, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674 ja CPC 879 osa

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Enamsoodustusrežiim

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Õigusteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU, välja arvatud SE: Õigusala nõustamine ning volitamis-, dokumenteerimis- ja tõendamisteenused, mida osutavad avalikke ülesandeid täitvad õigusspetsialistid, näiteks notarid, „huissiers de justice“ ja muud „officiers publics et ministériels“, ning teenused, mida osutavad valitsuse ametliku aktiga määratud kohtutäiturid (CPC 861 osa, CPC 87902 osa).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

BG: Äriühingute asutamise ja äriühingute tegevuse korral ning teenuste osutamise korral võib võimaldada täielikku võrdset kohtlemist üksnes äriühingutele, mis on asutatud riikides, kellega on sõlmitud või sõlmitakse sooduskohtlemist käsitlevad lepingud, ja selliste riikide kodanikele (CPC 861 osa).

LT: Välisriikide advokaadid võivad kohtus advokaadina tegutseda üksnes kooskõlas rahvusvaheliste lepingutega (CPC 861 osa), sealhulgas konkreetsete sätetega, mis käsitlevad seaduslikku esindamist kohtus.

- b) Auditeerimisteenused (CPC 86211, 86212, välja arvatud majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: Sõltumatu finantsauditi peab tegema registreeritud audiitor, kes on vannutatud audiitorite instituudi liige. Vastastikkuse põhimõtte alusel registreerib vannutatud audiitorite instituut Tšiili või kolmanda riigi auditeeriva üksuse, kui asjaomane riik esitab tõendid selle kohta, et:

- i) kolmveerand üksuse juhtorganite liikmetest ja üksuse nimel auditeid tegevad registreeritud audiitorid vastavad nõuetele, mis on samaväärsed Bulgaaria audiitorite suhtes kohaldatavate nõuetega, ja on edukalt sooritanud asjaomase eksami;
- ii) auditeeriv üksus teeb sõltumatuid finantsauditeid kooskõlas sõltumatuse ja objektiivsuse nõudega ning
- iii) auditeeriv üksus avaldab oma veebisaidil igal aastal läbipaistvusaruande või täidab muid samaväärseid avalikustamismõudeid, kui ta auditeerib avaliku huvi üksuseid.

Kehtivad meetmed:

BG: Sõltumatu finantsauditi seadus.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

CZ: Tšehhis võib auditeid teha ainult juriidiline isik, milles Tšehhi või teiste liikmesriikide kodanike kapitaliosalused või hääleõigused moodustavad vähemalt 60 %.

Kehtivad meetmed:

CZ: 14. aprilli 2009. aasta seadus nr 93/2009 Coll. audiitorite kohta, kehtivas sõnastuses.

c) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimise teenused (CPC 8674)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

HR: Linnaplaneerimise teenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 3 – Kutseteenused –tervishoiuga seotud teenused ja ravimite jaemüük

Sektor: Tervishoiuga seotud kutseteenused ja ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121, 932

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

- a) Meditsiini- ja hambaraviteenused; ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenused (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 932)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste, välja arvatud meditsiiniõdede teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 93191).

Kehtivad meetmed:

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (eratervishoiu seadus) (152/1990).

BG: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, meditsiiniõdede, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319).

Kehtivad meetmed:

BG: Meditsiinasutuste seadus, seadus meditsiiniõdede, ämmaemandate ja nendega seotud meditsiinitöötajate kutseorganisatsiooni kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

CZ, MT: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste ning muude seonduvate teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319 osa).

Kehtivad meetmed:

CZ: Seadus nr 296/2008 Coll. inimmeditsiinis kasutatavate inimkudede ja rakkude kvaliteedi ja ohutuse tagamise kohta (inimkudede ja -rakkude seadus); seadus nr 378/2007 Coll. ravimite kohta ja teatavate seonduvate seaduste muutmise kohta (ravimiseadus); seadus nr 268/2014 Coll., mis käsitleb meditsiiniseadmeid ja millega muudetakse seadust nr 634/2004 Coll. haldustasude kohta, mida on hiljem muudetud; seadus nr 285/2002 Coll. kudede ja elundite annetamise, eemaldamise ja siirdamise ning teatavate seaduste muutmise kohta (siirdamiseadus); seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta; ning seadus nr 373/2011 Coll. konkreetsete tervishoiuteenuste kohta.

Seoses piiriülese teenuskaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud NL ja SE: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor, eeldab elukohanõude täitmist. Neid teenuseid võivad pakkuda üksnes Euroopa Liidu territooriumil füüsiliselt kohal viibivad füüsilised isikud (CPC 9312, 93191 osa).

BE: Kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenuste piiriülene osutamine, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 85201 osa, 9312, 93191 osa).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

PT: Välisriikide spetsialistidel võidakse lubada töötada füsioterapeudi, parameediku ja kiropoodi kutsealal vastastikkuse tingimusel.

b) Veterinaarteenused (CPC 932)

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BG: Veterinaarmeditsiinasutuse võib asutada füüsiline või juriidiline isik.

Veterinaarmeditsiini võivad praktiseerida ainult Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi kodanikud ja alalised elanikud (alalistelt elanikelt nõutakse füüsilist kohalolu).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BE, LV: Veterinaarteenuste piiriülene osutamine.

c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused (CPC 63211)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud BE, BG, EE, ES, IE ja IT: Posti teel saab tellida üksnes EMP liikmesriikidest ning selleks et tegeleda ravimite ja spetsiifiliste meditsiinkaupade jaemüügiga üldsusele Euroopa Liidus on seega nõutav tegevuskoht ükskõik millises neist riikidest.

CZ: Jaemüük on võimalik üksnes liikmesriikidest.

BE: Ravimite ja spetsiifiliste meditsiinkaupade jaemüük võib toimuda üksnes Belgias asutatud apteegi kaudu.

BG, EE, ES, IT ja LT: Ravimite piiriülene jaemüük.

IE ja LT: Retseptiravimite piiriülene jaemüük.

PL: Ravimikaubanduses osalevad vahendajad peavad olema registreeritud ja neil peab olema Poola territooriumil elukoht või registrijärgne asukoht.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste kaupade jaemüük.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

SE: Ravimite jaemüük ja nende pakkumine üldsusele.

Kehtivad meetmed:

AT: Arzneimittelgesetz (ravimiseadus), BGBl. nr 185/1983, §-d 57, 59 ja 59a, ning

Medizinproduktegesetz (meditsiinitoodete seadus), BGBl. nr 657/1996, mida on muudetud, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens; arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

CZ: Seadus nr 378/2007 Coll. ravimite kohta, kehtivas sõnastuses; ja seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste kohta, kehtivas sõnastuses.

FI: Lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

PL: Ravimiseaduse artikkel 73a (ametlik väljaanne, 2020, nr 944, 1493).

SE: Seadus ravimitega kauplemise kohta (2009:336); määrus ravimitega kauplemise kohta (2009:659); ning Rootsi ravimiamet on vastu võtnud ka lisaeskirjad, mille üksikasjad leiab viite „LVFS 2009:9“ kaudu.

Reservatsioon nr 4 – Äriteenused – teadus- ja arendusteenused

Sektor: Teadus- ja arendusteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 851, 852, 853

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Peatükk: Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

RO: Teadus- ja arendusteenuste piiriülene osutamine.

Kehtivad meetmed:

RO: Valitsuse määrus nr 6/2011; haridus- ja teadusministri korraldus nr 3548/2006 ja valitsuse otsus nr 134/2011.

Reservatsioon nr 5 – Äriteenused – kinnisvarateenused

Sektor: Kinnisvarateenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 821, 822

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Peatükk: Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

CZ ja HU: Kinnisvarateenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 6 – Äriteenused – rendi- või liisinguteenused

Sektor: Operaatorita rendi- või liisinguteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 832

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Peatükk: Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

BE ja FR: Operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või liisinguteenuste piiriülene osutamine.

Reservatsioon nr 7 – Äriteenused – inkassoteenused ja krediidiinfoteenused

Sektor: Inkassoteenused, krediidiinfoteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 87901, 87902

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kohapealne esindatus

Peatükk: Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

EU, välja arvatud ES, LV ja SE: Inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 8 – Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Sektor – allsektor: Äriteenused – tööjõu vahendamise teenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud HU ja SE: Koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustöölise, õendustöötajate jm töötajate värbamise teenused (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Juhtide otsimise teenused (CPC 87201).

AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK: Kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamine (CPC 87202).

AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK: Kontori abipersonali värbamise teenused (CPC 87203).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud BE, HU ja SE: Kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste piiriülene osutamine (CPC 87202).

IE: Juhtide otsimise teenuste piiriülene osutamine (CPC 87201).

FR, IE, IT ja NL: Kontoritöötajate vahendamise teenuste piiriülene osutamine (CPC 87203).

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine;

DE: Föderaalne töö- ja sotsiaalministeerium võib teha määruse, mis käsitleb väljastpoolt Euroopa Liitu ja EMPd pärit töötajate vahendamist ja värbamist kindlaksmääratud kutsealadel (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209).

Kehtivad meetmed:

AT: Austria kaubandusseaduse (Gewerbeordnung) §-d 97 ja 135, Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 194/1994, kehtivas sõnastuses, ning ajutise töötamise seadus (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Austria Vabariigi ametlik väljaanne nr 196/1988, kehtivas sõnastuses.

BG: Tööhõive edendamise seaduse artiklid 26, 27, 27a ja 28.

CY: Eratööhõivebüroosid käsitlev seadus N.126(I)/2012, kehtivas sõnastuses, ning seadus N.174(I)/2012, kehtivas sõnastuses.

CZ: Tööhõive seadus (435/2004).

DE: Gesetz zur Regelung der Arbeitnehmerüberlassung (AÜG); Sozialgesetzbuch Drittes Buch (SGB III; sotsiaalkindlustusseadustik, kolmas osa) – tööhõive edendamine; ning Verordnung über die Beschäftigung von Ausländerinnen und Ausländern (BeschV; välismaalaste töölevõtmise määrus).

DK: 17. jaanuari 2014. aasta dekreet-seadus nr 73, §-d 8a–8f, täpsustatud 7. märtsi 2013. aasta dekreedis nr 228 (meremeeste töölevõtmine); ning 2006. aasta töölubade seadus. S1(2) ja (3).

EL: Seadus nr 4052/2012 (valitsuse ametlik väljaanne 41 A), mille mõningaid sätteid on muudetud seadusega nr 4093/2012 (valitsuse ametlik väljaanne 222 A).

FI: Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (riiklike tööhõive- ja ettevõtlusteenuste seadus) (916/2012).

HR: Tööturuseadus (OG 118/18, 32/20), tööseadus (OG 93/14, 127/17, 98/19) ning välismaalaste seadus (OG 130/11m 74/13, 67/17, 46/18, 53/20).

IE: Employment Permits Act 2006. S1(2) ja (3).

IT: Seadusandlik dekreet nr 276/2003, artiklid 4 ja 5.

LT: Leedu Vabariigi tööseadustik, mis kiideti heaks Leedu Vabariigi 14. septembri 2016. aasta seadusega nr XII-2603, viimati muudetud 15. oktoobril 2020 seadusega nr XIII-3334; ning Leedu Vabariigi 29. aprilli 2004. aasta seadus nr IX-2206 välismaalaste õigusliku seisundi kohta, viimati muudetud 10. novembri 2020 seadusega nr XIII-3412.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (18. jaanuari 2012. aasta seadus tööhõivearengu agentuuri (ADEM) loomise kohta).

MT: Tööhõive- ja koolitusteenuste seadus (343. peatükk) (artiklid 23–25) ning tööhõivebüroode määrused (S.L. 343.24).

PL: 20. aprilli 2004. aasta seaduse (tööhõive ja tööturuasutuste edendamise kohta) artikkel 18 (Dz. U. 2015, punkt 149, kehtivas sõnastuses).

PT: 25. septembri 2009. aasta dekreet-seadus nr 260/2009, mida on muudetud 12. veebruari 2014. aasta seadusega nr 5/2014; 23. augusti 2016. aasta seadus nr 28/2016 ja 9. septembri 2015. aasta seadus nr 146/2015 (juurdepääs töövahendusagentuuride teenustele ja selliste teenuste osutamine).

RO: Seadus nr 156/2000 välisriigis töötavate Rumeenia kodanike kaitse kohta, uuesti avaldatud; valitsuse otsus nr 384/2001 kiita seaduse nr 156/2000 kohaldamise eesmärgil heaks metoodilised normid, koos hilisemate muudatustega; valitsuse määrus nr 277/2002, mida on muudetud valitsuse määrustega nr 790/2004 ja 1122/2010; seadus nr 53/2003 – tööseadustik, uuesti avaldatud, koos hilisemate muudatuste ja täiendustega; ning valitsuse otsus nr 1256/2011 renditööagentuuride töötingimuste ja neile loa andmise korra kohta.

SI: Tööturu reguleerimise seadus (Sloveenia Vabariigi ametlikud väljaanded nr 80/2010, nr 21/2013, nr 63/2013 ja nr 55/2017) ning seadus tööhõive, füüsilisest isikust ettevõtjate ja välismaalaste töötamise kohta – ZZSDT (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 47/2015), ZZSDT-UPB2 (Sloveenia Vabariigi ametlik väljaanne nr 1/2018).

SK: Seadus nr 5/2004 tööhõiveteenuste kohta ja seadus nr 455/1991 kauplemislubade kohta.

Reservatsioon nr 9 – Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Sektor – allsektor: Äriteenused – turva- ja juurdlusteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Turvateenuste osutamine.

DK, HR ja HU: Teenuste osutamine järgmistes allsektorites: valveteenused (87305) Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE: Valve- ja turvateenuseid (87305) ning turvateenustega seotud nõustamis- ja koolitusteenuseid (87302) pakkuvate ettevõtete juhatuse liikmetel peab olema liikmesriigi kodakondsus. Valve- ja turvateenustega seotud nõustamisteenuseid pakkuvate äriühingute kõrgema juhtkonna liikmed peavad olema liikmesriigi kodanikust residendid.

FI: Turvateenuste osutamise loa võib anda üksnes EMP riigis elavatele füüsilistele või EMP riigis asutatud juriidilistele isikutele.

ES: Turvateenuste piiriülene osutamine. Eraturvafirma töötajatele kehtib kodakondsusnõue.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE, ES, FI, FR ja PT: Välisriigi teenuseosutajal ei ole lubatud piiriüleselt turvateenuseid osutada. Spetsialiseerunud töötajatele Portugalis ning tegevjuhtidele ja direktoritele Prantsusmaal kehtib kodakondsusnõue.

Kehtivad meetmed:

BE: Loi réglementant la sécurité privée et particulière, 2 Octobre 2017.

BG: Eraturvateenuste seadus.

CZ: Kauplemislubade seadus.

DK: Lennundusjulgestuse määrus.

FI: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (eraturvateenuste seadus) 282/2002.

LT: 8. juuli 2004. aasta seadus nr IX-2327 isikute ja vara turvalisuse kohta.

LV: Turvatöötajate tegevuse seadus (§-d 6, 7 ja 14).

PL: 22. augusti 1997. aasta seadus isikute ja vara kaitsmise kohta (2016. aasta ametlik väljaanne, punkt 1432, kehtivas sõnastuses).

PT: Seadus 34/2013, alterada p/ Lei 46/2019, 16 maio 2019; ning määrus 273/2013, alterada p/ Portaria 106/2015, 13 abril 2015.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (eraturvateenuste seadus).

b) Juurdlusteenused (CPC 87301)

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud AT ja SE: Juurdlusteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 10 – Äriteenused – muud äriteenused

Sektor – allsektor: Äriteenused – muud äriteenused (kirjaliku ja suulise tõlke teenused, paljundusteenused, energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused)

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 86764, 86769, 87905, 87904, 884, 8868, 887

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Enamsoodustusrežiim

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

HR: Ametlike dokumentide kirjaliku ja suulise tõlke teenuste piiriülene osutamine.

b) Paljundusteenused (CPC 87904)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

HU: Paljundusteenuste piiriülene osutamine.

- c) Energiajaotusega seotud teenused ja tootmisega seotud teenused (CPC 884 osa, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

HU: Energiajaotusega seotud teenused ning tootmisega seotud teenuste piiriülene osutamine, välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

- d) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, 86769, 8868)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud DE, EE ja HU: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine.

EU, välja arvatud CZ, EE, HU, LU ja SK: Siseveesõidukite hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine.

EU, välja arvatud EE, HU ja LV: Merelaevade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine.

EU, välja arvatud AT, EE, HU, LV ja PL: Lennukite ja nende osade hooldus- ja remonditeenuste piiriülene osutamine (CPC 86764 osa, 86769, 8868).

EU: Laevade kohustuslike ülevaatus- ja sertifitseerimisteenuste piiriülene osutamine.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 391/2009¹.

e) Muud lennundusega seotud äriteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatussega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta (ELT L 131, 28.5.2009, lk 11).

EU: Diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mis on seotud järgmiste teenustega:

- i) õhustransporditeenuste müük ja turustamine;
- ii) arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused;
- iii) õhusõidukite ning nende osade hooldus ja remont;
- iv) õhusõidukite rentimine või kasutusrendile andmine ilma meeskonnata.

Reservatsioon nr 11 – Telekommunikatsioon

Sektor: Satelliitlevi edastamisteenused

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

BE: Satelliitlevi edastamisteenused.

Reservatsioon nr 12 – Ehitus

Sektor: Ehitusteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 51

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

LT: Õigus koostada eriti tähtsate ehitustööde jaoks projekteerimisdokumendid antakse üksnes Leedus registreeritud projekteerimisettevõttele või välisriigi projekteerimisettevõttele, mille on heaks kiitnud Leedu valitsuselt selle tegevuse tarvis volituse saanud asutus. Õiguse täita ehituse põhivaldkondades tehnilisi ülesandeid võib anda väljastpoolt Leedut pärit isikule, kelle on heaks kiitnud Leedu valitsuselt volituse saanud asutus.

Reservatsioon nr 13 – Turustusteenused

Sektor: Turustusteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 621, 62117, 62251, 62228, 62251, 62271, 8929, 62112 osa, 62226, 62272 osa, 62276, 631 osa, 63108, 6329 osa

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Ravimite turustamine

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Ravimite piiriülene hulgiturustamine (CPC 62251).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Ravimite turustamine (CPC 62117, 62251, 8929).

Kehtivad meetmed:

BG: Inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus ja meditsiiniseadmete seadus.

FI: Lääkelaki (ravimiseadus) (395/1987).

b) Alkohoolsete jookide turustamine

FI: Alkohoolsete jookide turustamine (CPC 62112 osa, 62226, 63107, 8929).

Kehtivad meetmed:

FI: Alkoholilaki (alkoholiseadus) (1102/2017).

c) Muu turustamine (CPC 621 osa, 62228, 62251, 62271, 62272 osa, 62276, 63108, 6329 osa)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BG: Keemiatoodete, väärismetallide ja -kivide, ravimite, meditsiiniotstarbeliste ainete, toodete ja esemete, samuti tubaka, tubakatoodete ja alkoholsete jookide hulгимүүк.

Bulgaaria jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kaubamaaklerite osutatavate teenustega.

Kehtivad meetmed:

BG: Inimmeditsiinis kasutatavate ravimite seadus, meditsiiniseadmete seadus, veterinaartegevuse seadus, seadus, millega keelustatakse keemiarelvad ning kehtestatakse kontroll mürgiste keemiliste ainete ja nende lähteainete üle, tubaka- ja tubakatoodete seadus, aktsiiside ja maksuladude seadus ning veini ja kangete alkoholsete jookide seadus.

Reservatsioon nr 14 – Haridusteenused

Sektor: Haridusteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 92

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Haridusteenused, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mis tahes vormis riigiabi. Kui välisriigi teenuseosutajal on lubatud pakkuda erasektori rahastatavaid haridusteenuseid, võidakse eraettevõtjatelt nõuda haridussüsteemis osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni.

EU, välja arvatud CZ, NL, SE ja SK: Alg-, kesk, kõrg- ja täiskasvanuharidust mittehõlmavate erasektori rahastatavate haridusteenuste osutamine (CPC 929).

CY, FI, MT ja RO: Erasektori rahastatavate esimese taseme, teise taseme ja täiskasvanuharidusteenuste osutamine (CPC 921, 922, 924).

AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamine (CPC 923).

CZ ja SK: Enamik erasektori rahastatavaid haridusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmeid peavad olema asjaomase riigi kodanikud (CPC 921, 922, 923 Slovakkia puhul, välja arvatud 92310, 924).

SI: Erasektori rahastatavaid alkoole võivad rajada üksnes Sloveenia füüsilised ja juriidilised isikud. Teenuseosutaja peab registreerima oma tegevuskoha või asutama filiaali. Enamik erasektori rahastatavaid kesk- või kõrgharidusteenuseid osutava asutuse juhatuse liikmeid peavad olema Sloveenia kodanikud (CPC 922, 923).

SE: Haridusteenuse osutajad, kes on heaks kiidetud riiklike ametiasutuste poolt. Reservatsiooni kohaldatakse erasektori rahastatavate haridusteenuse osutajate suhtes, kui nad saavad riigilt teatavat toetust, näiteks riigi poolt tunnustatud haridusteenuse osutajate ja riigi järelevalve all olevate haridusteenuste osutajate suhtes, või selliste õpingute suhtes, mis annavad õiguse õppetoetustele (CPC 92).

SK: Kõik erasektori rahastatavate haridusteenuste, välja arvatud keskhariduse baasil antava tehnika- ja kutsehariduse teenuste osutajad peavad olema EMP riigi residendid (CPC 921, 922, 923, välja arvatud 92310, 924).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BG, IT ja SI: Piiratakse erasektori rahastatavate põhiharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 921).

BG ja IT: Piiratakse erasektori rahastatavate keskharidusteenuste piiriülest osutamist (CPC 922).

AT: Piiratakse erasektori rahastatavate täiskasvanuharidusteenuste piiriülest osutamist raadio- või teleringhäälingu vahendusel (CPC 924).

Kehtivad meetmed:

BG: Avaliku hariduse seadus, artikkel 12; kõrgharidusseadus, lisaätete § 4; ning kutsehariduse ja koolituse seadus, artikkel 22.

FI: Perusopetuslaki (põhiharidusseadus) (628/1998); lukiolaki (gümnaasiumiseadus) (629/1998); laki ammatillisesta koulutuksesta (kutseõppeseadus) (630/1998); laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (täiskasvanute kutseõppe seadus) (631/1998); ammattikorkeakoululaki (kutsekõrgkoolide seadus) (351/2003); ning yliopistolaki (ülikooliseadus) (558/2009).

IT: Kuninglik dekreet 1592/1933 (keskharidusseadus); seadus nr 243/1991 (riigi ajutine toetus eraülikoolidele); CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) resolutsioon nr 20/2003; ning Vabariigi Presidendi dekreet 25/1998.

SK: Seadus nr 245/2008 hariduse kohta; seadus nr 131/2002 ülikoolide kohta; ning seadus nr 596/2003 hariduse riikliku haldamise ja koolide autonoomia kohta.

Reservatsioon nr 15 – Keskkonnateenused

Sektor – allsektor: Keskkonnateenused – pinnase- ja jäätmehooldus

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Reservatsiooni liik: Kohapealne esindatus

Peatükk: Piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

DE: Jäätmekäitlusteenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused, ning mulla kaitse ja saastatud mulla majandamisega seotud teenuste osutamine, välja arvatud nõustamisteenused.

Reservatsioon nr 16 – Tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Sektor: Tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Enamsoodustusrežiim

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

- a) Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus:

EU: Kõikide selliste tervishoiuteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mingis vormis riigiabi.

EU: Kõik erasektori rahastatavad tervishoiuteenused, välja arvatud erasektori rahastatavad haigla- ja kiirabiteenused ning muude raviasutuste kui haiglate teenused.

See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).

AT, PL ja SI: Erasektori rahastatavate kiirabiteenuste osutamine (CPC 93192).

BE: Erasektori rahastatavate kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenuste osutamine (CPC 93192, 93193).

BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Erasektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste osutamine (CPC 9311, 93192, 93193).

FI: Muude tervishoiuteenuste (CPC 93199) osutamine.

Kehtivad meetmed:

CZ: Seadus nr 372/2011 Coll. tervishoiuteenuste ja nende osutamise tingimuste kohta.

FI: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (eratervishoiu seadus) (152/1990).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded:

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja sellega kaasneb konkurents, mistõttu ei ole asjaomaste teenuste puhul tegemist „teenustega, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“. Kahepoolse kaubanduslepingu raames võimaldatakse soodsamat kohtlemist seoses tervishoiu- ja sotsiaalteenuste osutamisega (CPC 93).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

DE: Erasektori rahastatavate Saksamaa relvajõudude haiglate omandiõigus.

Muude peamiste erasektori rahastatavate haiglate riigistamine (CPC 93110).

FR: Erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringuteenuste osutamine.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FR: Erasektori rahastatud laboratoorse analüüsi ja uuringuteenuste osutamine (CPC 9311 osa).

Kehtivad meetmed:

FR: Code de la Santé Publique.

b) Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud HU: Tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiriülene osutamine ning tegevus või teenused, mis moodustavad riikliku pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemi osa. See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).

HU: Avaliku sektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste piiriülene osutamine (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded:

EU: Kõikide selliste sotsiaalteenuste osutamine, mida rahastab avalik sektor või mis saavad mis tahes vormis riigiabi, ning tegevus või teenused, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist.

BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste, välja arvatud sanatooriumide, puhkekodude ja vanadekodude teenuste osutamine.

CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste osutamine.

DE: Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja sellega kaasneb konkurents, mistõttu ei pruugi olla asjaomaste teenuste puhul tegemist „teenustega, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (seadus erasektori osutatavate sotsiaalteenuste kohta) (922/2011).

IE: Health Act 2004 (S. 39); ning Health Act 1970 (muudetud kujul –S.61A).

IT: Seadus nr 833/1978 riikliku tervishoiusüsteemi loomise kohta, seadusandlik dekreet nr 502/1992 tervishoiuvaldkonna korralduse kohta ja seadus nr 328/2000 sotsiaalteenuste reformi kohta.

Reservatsioon nr 17 – Turismi- ja reisiteenused

Sektor: Giiditeenused, tervishoiu- ja sotsiaalteenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 7472

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Enamsoodustusrežiim

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FR: Giiditeenuste osutamiseks Prantsusmaa territooriumil on nõutav liikmesriigi kodakondsus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

LT: Kui Tšiili lubab Leedu kodanikel osutada giiditeenused, lubab Leedu Tšiili kodanikel osutada giiditeenuseid samadel tingimustel.

Reservatsioon nr 18 – Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Sektor: Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 962, 963, 9619, 964

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

- a) Raamatukogud, arhiivid, muuseumid ja muud kultuuriteenused (CPC 963)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU, välja arvatud AT ja investeeringute liberaliseerimise eesmärgil LT: Raamatukogude, arhiivide, muuseumide ja muude kultuuriteenuste osutamine.

AT ja LT: Asutamiseks võidakse nõuda luba või kontsessiooni.

- b) Meelelahutusteenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU, välja arvatud AT ja SE: Meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) piiriülene osutamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Meelelahutusteenuste (sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenused) osutamine.

BG: Järgmiste meelelahutusteenuste osutamine: tsirkuste, lõbustusparkide ja sarnaste meelelahutusasutuste teenused, tantsusaalide, diskoteekide ja tantsuõpetajate teenused ning muud meelelahutusteenused.

EE: Meelelahutusteenuste, välja arvatud kinode teenuste osutamine.

LT ja LV: Kõikide meelelahutusteenuste, välja arvatud kino käitamise teenuste osutamine.

CY, CZ, LV, PL, RO ja SK: Spordi- ja muude vabaajateenuste piiriülene osutamine.

c) Uudiste- ja meediaagentuurid (CPC 962)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim:

FR: Välisosalus olemasolevates, prantsuskeelseid väljaandeid kirjastavates äriühingutes ei tohi ületada 20 % äriühingu kapitalist või hääleõigustest. Tšiili meediaagentuuride asutamisel kohaldatakse riigisisestes õigusnormides sätestatud tingimusi. Meediaagentuuride asutamisel välisinvestorite poolt kohaldatakse vastastikkuse põhimõtet.

Kehtivad meetmed:

FR: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse; ning Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

d) Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Rahalise panusega õnnemänge hõlmavate hasartmänguteenuste osutamine, sealhulgas eeskätt loteriide, kraapimisloteriide, kasiinodes, mängusaalides või litsentsitud ruumides pakutavate hasartmänguteenuste, kihlveoteenuste, bingoteenuste ning heategevusorganisatsioonide või mittetulundusühingute pakutavate või neile tulu toovate hasartmänguteenuste osutamine.

Reservatsioon nr 19 – Transporditeenused ja transpordi abiteenused

Sektor: Transporditeenused

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

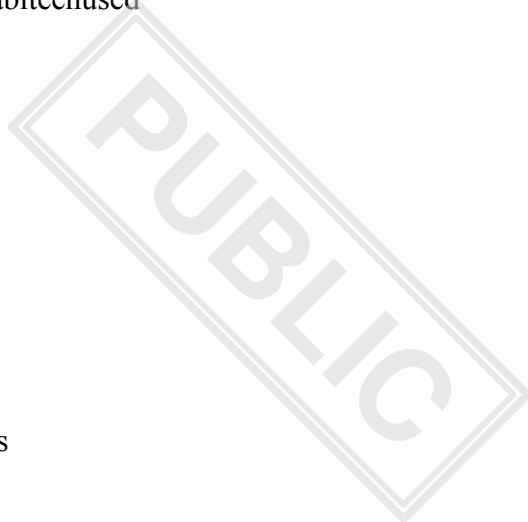
Enamsoodustusrežiim

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Meretransport – muu äritegevus, millega tegeletakse laevalt

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU: Merelaevade ja siseveelaevade meeskonna liikmete kodakondsus.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus:

EU, välja arvatud LV ja MT: Üksnes liidu füüsilised või juriidilised isikud võivad registreerida laeva ja käitada asutamisriigi lipu all sõitvat laevastikku (see kehtib kogu kaubandusliku merendustegevuse kohta, millega tegeletakse merelaevalt, sealhulgas kalanduse, vesiviljeluse ja kalandusega seotud teenuste, rahvusvahelise reisijate- ja kaubaveo (CPC 721) ning meretranspordi abiteenuste kohta).

EU: Fiiderteenused, Euroopa Liidu laevandusettevõtjatele kuuluvate või renditud konteinerite mittetulunduslikel alustel ümberpaigutamine ning see osa kõnealustest teenustest, mis ei kuulu riigisisese merekabotaaži erandi alla.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

SK: Teenuse osutamist võimaldava tegevusloa taotlemiseks peab välisinvestori peamine tegevuskoht asuma Slovakkias (CPC 722).

b) Meretranspordi abiteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Lootsi- ja sildumisteenuste osutamine. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et olenemata kriteeriumidest, mida võidakse kohaldada laevade registreerimise suhtes liikmesriigis, jätab Euroopa Liit endale õiguse näha ette, et lootsi- ja sildumisteenuseid võivad osutada üksnes liikmesriikide riiklikesse registritesse kantud laevad (CPC 7452).

EU, välja arvatud LT ja LV: Puksiirteenuseid võivad osutada ainult liikmesriigi lipu all sõitvad laevad (CPC 7214).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

LT: Lootsi- ja sildumisteenuseid ning puksiirteenuseid võivad osutada üksnes Leedu juriidilised isikud või Leedus filiaali omavad Euroopa Liidu liikmesriikide juriidilised isikud, kellel on Leedu meresõiduohutuse ameti välja antud sertifikaat (CPC 7214, 7452).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE: Veoste käitlemise teenuseid võivad osutada üksnes kuningliku dekreediga kindlaks määratud akrediteeritud töötajad, kellel on õigus töötada sadamaaladel (CPC 741).

Kehtivad meetmed:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire; Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence; Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers); Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand); Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge); Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende); ning Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

c) Siseveetransport ja siseveetranspordi abiteenused

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus, enamsoodustusrežiim:

EU: Reisijate ja kaupade siseveetransport (CPC 722) ning siseveetranspordi abiteenused.

d) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohapealne esindatus:

EU: Reisijate raudteevedu (CPC 7111).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim, kohapealne esindatus:

EU: Kauba raudteevedu(CPC 7112). Kohaldatakse vastastikkuse tingimust.

LT: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste korral kehtib riigi monopol (CPC 86764, 86769, 8868 osa).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/34/EL¹.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343 14.12.2012, lk 32).

- e) Maanteetransport (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvahelised veoautoveoteenused) ja maanteetranspordi abiteenused.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

EU:

- i) Nõutakse asutamist ja piiratakse maanteetransporditeenuste piiriülest osutamist (CPC 712) ning
- ii) piiratakse kabotaažiteenuste pakkumist Euroopa Liidu liikmesriigis mõnes teises liikmesriigis asutatud välisinvestori poolt (CPC 712).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõiguse või loa anda üksnes liikmesriikide kodanikele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Euroopa Liidus. Nõutav on asutamine (CPC 712).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Maanteetransporditeenuste osutamiseks on vaja luba, mida ei anta välismaal registreeritud sõidukitele (CPC 712).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FR: Linnadevahelise bussiveo teenuste osutamine (CPC 712).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Meetmed, millega nõutakse asutamist maanteetranspordiga seotud tugiteenuste osutamiseks (CPC 744).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1071/2009,¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1072/2009² ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/2009³.

FI: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (seadus kaubaveo kohta maanteedel) 693/2006, laki liikenteen palveluista (transporditeenuste seadus) 320/2017 ning ajoneuvolaki (sõidukite seadus) (1090/2002).

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1072/2009 rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 300, 14.11.2009, lk 72).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1073/2009 rahvusvahelisele bussiteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 561/2006 (ELT L 300 14.11.2009, lk 88).

f) Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, toimivusnõuded, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Kosmosetransporditeenuste ja kosmosesõidukite renditeenuste osutamine (CPC 733, 734 osa).

g) Enamsoodustusrežiimi erandid

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – enamsoodustusrežiim:

– Transport (kabotaaž), välja arvatud meretransport

FI: Teatavale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele, mille alusel ei kohaldata vastastikkuse põhimõtet rakendades konkreetse välisriigi lipu all registreeritud laevade või välisriigis registreeritud sõidukite suhtes üldist keeldu osutada Soomes kabotaažiteenuseid (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) (CPC 711 osa, CPC 712 osa, CPC 722 osa).

– Meretranspordi tugiteenused

BG: Kui Tšiili lubab Bulgaaria teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites sisalduva kaubaga seotud teenuseid, lubab Bulgaaria Tšiili teenuseosutajatel pakkuda oma mere- ja jõesadamates samadel tingimustel veoste käitlemise teenuseid ning hoiustamis- ja laoteenuseid, sealhulgas konteinerite ja konteinerites sisalduva kaubaga seotud teenuseid (CPC 741 osa, CPC 742 osa).

– Laevade rentimine või kasutusrent

DE: Välisriigi laevade prahtimisel Saksamaal elavate tarbijate poolt võidakse kohaldada vastastikkuse tingimust (CPC 7213, 7223, 83103).

– Maantee- ja raudteetransport

EU: Teatavale kolmandale riigile võimaldatakse diferentseeritud kohtlemist vastavalt Euroopa Liidu või liikmesriikide ja kolmanda riigi vahel sõlmitud ning rahvusvahelist maanteetransporti (sealhulgas kombineeritud vedu, maantee- ja raudteetransport) ja reisijatevedu käsitlevatele kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele (CPC 7111, 7112, 7121, 7122, 7123). Sellise kohtlemisega võidakse:

- i) reserveerida asjaomaste transporditeenuste osutamine poolte vahel või läbi poolte territooriumi kummagi lepinguosalise riigis¹ registreeritud sõidukitele või lubada sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega või
- ii) näha selliste sõidukite puhul ette maksuvabastus.

– Maanteetransport

BG: Kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse asjaomaste transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Bulgaaria territooriumil või üle Bulgaaria piiri, sealhulgas transiidiload või soodustemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

---

¹ Austria puhul hõlmab enamsoodustusrežiimi erandi liiklusõigustega seotud osa kõiki riike, kellega on sõlmitud või võidakse tulevikus sõlmida maanteetransporti käsitlevad kahepoolsed lepingud või muud maanteetranspordiga seotud kokkulepped.

CZ: Kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Tšehhis, läbi Tšehhi ja Tšehhist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodustemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

ES: Hispaanias võib keelduda kaubandusliku kohaloleku vormistamise loa andmisest sellistele teenuseosutajatele, kelle päritoluriik ei võimalda Hispaania teenuseosutajatele tõhusat turulepääsu (CPC 7123). Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

HR: Meetmed, mida kohaldatakse kehtivate või tulevaste rahvusvahelist maanteetransporti käsitlevate lepingute alusel ja millega reserveeritakse veoteenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Horvaatiasse, läbi Horvaatia ja Horvaatiast asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodustemaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

LT: Kahepoolsete lepingute alusel rakendatavad meetmed, millega nähakse ette transporditeenuste osutamine ja määratakse kindlaks tingimused nende osutamiseks Leedu territooriumile, läbi Leedu territooriumi ja Leedu territooriumilt teiste asjaomaste lepinguosaliste territooriumidele, sealhulgas kahepoolse transiidi ja muud transpordiload ning teemaksud ja -lõivud (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Kehtivate või tulevaste lepingute alusel võetavad meetmed, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine või piiratakse seda ning määratakse kindlaks tingimused nende teenuste osutamiseks Slovakkiasse, Slovakkias, läbi Slovakkia ja Slovakkiaast asjaomaste lepinguosaliste riikidesse, sealhulgas transiidiload või soodusteamaksud (CPC 7121, 7122, 7123).

– Raudteetransport

BG, CZ ja SK: Kehtivad või tulevased lepingud, millega reguleeritakse liiklusõigusi ja tegevustingimusi ning veoteenuste osutamist Bulgaaria, Tšehhi ja Slovakkia territooriumil ning asjaomaste riikide vahel (CPC 7111, 7112).

– Õhutransport – õhutranspordi abiteenused

EU: Diferentseeritud kohtlemise võimaldamine kolmandale riigile vastavalt maapealse teenindamisega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele.

– Maantee- ja raudteetransport

EE: Teatavale riigile diferentseeritud kohtlemise võimaldamine rahvusvahelist maanteetransporti (sh kombineeritud maantee- ja raudteetransporti) käsitlevate kehtivate või tulevaste kahepoolsete lepingute alusel, millega reserveeritakse transporditeenuste osutamine Eestisse, Eestis, läbi Eesti ja Eestist asjaomaste lepinguosaliste riikidesse kummagi lepinguosalise riigis registreeritud sõidukitele või lubatakse sellist teenust osutada vaid kõnealuste sõidukitega ning nähakse ette nende sõidukite maksuvabastus (CPC 711 osa, 712 osa, 721 osa).

- Kõik reisijate- ja kaubaveoteenused, välja arvatud mere- ja õhustransport

PL: Kui Tšiili lubab Poola reisijate- ja kaubaveo ettevõtjatel osutada transporditeenuseid Tšiili territooriumile ja läbi Tšiili territooriumi, lubab Poola Tšiili reisijate- ja kaubaveo ettevõtjatel osutada samadel tingimustel transporditeenuseid Poola territooriumile ja läbi Poola territooriumi.

Reservatsioon nr 20 – Põllumajandus, kalapüük ja vesi

Sektor: Põllumajandus, jahindus, metsandus; kalapüük, vesiviljelus, kalapüügiga seotud teenused; vee kogumine, puhastamine ja veevarustus.

Tegevusala klassifikatsioon: ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused; 0501, 0502, CPC 882

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Enamsoodustusrežiim

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Põllumajandus, jahindus, metsamajandus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HR: Põllumajandus- ja jahindustegevus.

HU: Põllumajandustegevus (ISIC Rev. 3.1 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

Kehtivad meetmed:

HR: Põllumajandusmaa seadus (OG 20/18, 115/18, 98/19).

- b) Kalapüük, vesiviljelus ja kalapüügiga seotud teenused (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim, kohapealne esindatus:

EU:

1. Eelkõige ühise kalanduspoliitika ja kolmanda riigiga sõlmitud kalanduslepingute raames, mis on seotud juurdepääsuga liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni all olevate vete bioloogilistele ressurssidele ja püügipiirkondadele ning nende ressursside ja püügipiirkondade või liikmesriigi püügiloa kohaste püügiõiguste kasutamisega, sealhulgas:
  - a) Tšiili või kolmanda riigi lipu all sõitvatele laevadele eraldatud kvootide alusel püütud saagi lossimise reguleerimine või liikmesriigi lipu all sõitvate laevade puhul nõue, et osa kogu saagist lossitaks Euroopa Liidu sadamates;
  - b) äriühingu minimaalse suuruse kindlaksmääramine, et säilitada nii väikesemahulist püüki teostavad laevad kui ka rannapüügilaevad;

- c) diferentseeritud kohtlemise võimaldamine vastavalt kalandusega seotud kehtivatele või tulevastele kahepoolsetele lepingutele ning
- d) nõue, et liikmesriigi lipu all sõitva laeva meeskonnaliikmetel peab olema liikmesriigi kodakondsus.
2. Kalalaeva õigus sõita liikmesriigi lipu all üksnes juhul, kui
- a) see kuulub täielikult
- i) Euroopa Liidus asutatud äriühingutele või
- ii) liikmesriikide kodanikele,
- b) selle igapäevast tegevust juhitakse ja kontrollitakse Euroopa Liidust ning
- c) laeva prahtija, haldaja või käitaja on Euroopa Liidus asutatud äriühing või liikmesriigi kodanik.
3. Töendusliku kalapüügi loa, mis annab õiguse püüda kala liikmesriigi territoriaalvetes, võib anda üksnes liikmesriigi lipu all sõitvatele laevadele.

4. Vesiviljelusrajatiste asutamine merel või siseveekogudel.
5. Punkti 1 alapunkte a, b, c (välja arvatud enamsoodustusrežiimi osas) ja d, punkti 2 alapunkti a alapunkti i ja punkti 2 alapunkte b ja c ning punkti 3 kohaldatakse üksnes laevadele ja ettevõtetele kohaldatavate meetmete suhtes, olenemata tegelikult kasu saavate omanike kodakondsusest.

Liikmesriigi lipu all sõitva kalalaeva meeskonna liikmete kodakondsus.

Vesiviljelusrajatiste asutamine merel või siseveekogudel.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: Merede ja jõgede elusressursside püüki Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres peavad sooritama Bulgaaria lipu all sõitvad laevad. Välisriigi laev tohib tegeleda Bulgaaria majandusvööndis töendusliku kalapüügiga üksnes Bulgaaria ja lipuriigi vahelise lepingu alusel. Bulgaaria majandusvööndi läbimisel ei tohi välisriigi kalalaevad hoida oma püügivahendeid töörežiimil.

c) Vee kogumine, puhastamine ja veevarustus

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Tegevus, mis hõlmab kodumajapidamiste või tööstuslike, kaubanduslike või muude kasutajate jaoks vee kogumise ja puhastamise ning veega varustamise teenuseid, sealhulgas joogiveega varustamine ja veemajandus.

Reservatsioon nr 21 – Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus

Sektor: Maavarade kaevandamine – energeetilised materjalid; maavarade kaevandamine – metallimaagid ja muu kaevandamine; energeetikaga seotud tegevus – elektri, gaasi, auru ja kuuma vee tootmine, ülekandmine ja jaotamine omal vastutusel; kütuste torutransport; torude kaudu transporditavate kütuste hoiustamine ja ladustamine; ning energiajaotusega seotud teenused

Tegevusala klassifikatsioon: ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, 4030 osa, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa, 887

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine
Kõrgem juhtkond ja juhatus
Toimivusnõuded
Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

- a) Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus – üldine (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, 403 osa, 41; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Kui liikmesriik lubab välisosalust gaasi või elektrienergia ülekandevõrgus või nafta või gaasi torustranspordivõrgus, siis meetmed Tšiili ettevõtete suhtes, mida kontrollivad sellise kolmanda riigi füüsilised või juriidilised isikud, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergia impordist, et tagada Euroopa Liidu kui terviku või konkreetse liikmesriigi energiavarustuskindlus. Reservatsiooni ei kohaldata nõustamis- ja konsultatsiooniteenuste suhtes, mida osutatakse energiajaotusega seotud teenustena.

Reservatsioon ei kehti Horvaatias, Ungaris ja Leedus (Leedus üksnes CPC 7131 korral) seoses kütuste torustranspordiga, Lätis seoses energiajaotusega seotud teenustega ja Sloveenias seoses gaasijaotusega seotud teenustega (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

CY: Rafineeritud naftasaaduste tootmine, kui investorit kontrollib füüsiline või juriidiline isik kolmandast riigist, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta- või maagaasiimpordist, samuti gaasi tootmine, gaaskütuse enda tarbeks jaotamine magistraalvõrkude kaudu, elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, kütuste torutransport, muude elektrienergia ja maagaasi jaotamisega seotud teenused kui nõustamis- ja konsultatsiooniteenused, elektrienergia hulgemüügiteenused ning mootorikütuste, elektrienergia ja muu gaasi kui balloongaasi jaemüügiteenused. Elektriteenuste osutamise suhtes kohaldatakse kodakondsus- ja elukohanõuet. (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131, ja 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.)

FI: Energia ning auru ja kuuma vee ülekandevõrgud ning jaotusvõrgud ja -süsteemid.

FI: Monopolide või ainuõiguste vormis kvantitatiivsed piirangud maagaasi importimisele ning auru ja kuuma vee tootmisele ja jaotamisele. Praegu kehtivad loomulikud monopolid ja ainuõigused (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

FR: Elektrienergia ja gaasi ülekandesüsteemid ning nafta ja gaasi torutransport (CPC 7131).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus;
seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE: Energiajaotuse teenused ja energiajaotusega seotud teenused (CPC 887, välja arvatud konsultatsiooniteenused).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE: Energia ülekandmise teenuste osutamise puhul juriidiliste isikute liigid ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemine. Nõutav on tegevuskoht Euroopa Liidus (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

BG: Energiajaotusega seotud teenused (CPC 88 osa).

PT: Elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, gaasi tootmine, kütuste torustransport, elektrienergia hulgimüügi teenused, elektrienergia ja muu gaasi kui balloongaasi jaemüügi teenused ning elektrienergia ja maagaasi jaotusega seotud teenused. Elektrienergia- ja gaasisektori kontsessioonid antakse üksnes teatavatele äriühingutele, mille peakontor asub Portugalis, kus äriühingut ka tegelikult juhitakse (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).

SK: Elektrienergia tootmiseks, ülekandmiseks ja jaotamiseks, gaasi tootmiseks ja gaaskütuste jaotamiseks, auru ja kuuma vee tootmiseks ja jaotamiseks, kütuste torutranspordiks, elektrienergia, auru ja kuuma vee jae- ja hulgimüügiks ning energijaotusega seotud teenuste, sealhulgas energiatõhususe, energiasäästu ja energiaauditi valdkonna teenuste osutamiseks on tarvis luba. Nimetatud tegevusliikide jaoks võib anda loa üksnes füüsilisele isikule, kelle alaline elukoht on EMP riigis, ja EMP riigi juriidilisele isikule.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE: Välisriikide ettevõtetel, mida kontrollivad sellise kolmanda riigi füüsilised või juriidilised isikud, kust on pärit enam kui 5 % Euroopa Liidu nafta-, maagaasi- või elektrienergiaimpordist, võidakse keelata omandada kontroll kõnealuse tegevuse, välja arvatud metallimaakide kaevandamise ja muu maavarade kaevandamise üle. Nõutav on asutamine juriidilise isikuna (mitte filiaalina) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 4010 osa, 4020 osa, 4030 osa).

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/944¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/73/EÜ².

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

BG: Energiaseadus.

CY: 2003. aasta elektrituru reguleerimise seadus, muudetud või asendatud; 2004. aasta gaasituru reguleerimise seadused, muudetud või asendatud; nafta- (torujuhtmete) seadus, 273. peatükk; naftaseadus L.64(I)/1975, muudetud või asendatud; ning 2003. aasta nafta ja kütuse tehnilist kirjeldust käsitlevad seadused, muudetud või asendatud.

FI: Sähkömarkkinalaki (elektrituru seadus) (386/1995) ja maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) 587/2017.

FR: Code de l'énergie.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 230/2012 ja nr 231/2012 maagaasi kohta; 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 215-B/2012 elektrienergia kohta; ning 15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus nr 31/2006 toornafta ja naftasaaduste kohta.

SK: Seadus nr 51/1988 kaevandamise, lõhkeainete ja kaevandamise riikliku reguleerimise kohta, seadus nr 569/2007 geoloogilise tegevuse kohta, seadus nr 251/2012 energia kohta ning seadus nr 657/2004 soojusenergia kohta.

- b) Elekter (ISIC Rev.3.1 40, 401; CPC 62271, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Elektrienergia import. Seoses elektrienergia piiriülese kaubanduse, hulгимүүgi ja jaemүүgiga.

FR: Elektrienergia ülekande- või jaotussüsteeme võivad omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele muule avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele Electricité de France (EDF).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

BG: Elektrienergia ja soojuse tootmine.

LT: Ebaturvalistest tuumaallikatest pärineva elektrienergia hulgi- ja jaemүүk ning sellega kauplemine.

PT: Elektrienergia ülekandmine ja jaotamine toimub ainuõigusliku avaliku teenindamise kontsessiooni alusel.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, enamsoodustusrežiim: seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BE: Individuaalne tegevusluba elektrienergia tootmiseks võimsusega 25 MW või rohkem eeldab asutamist kas Euroopa Liidus või riigis, kus kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/72/EÜ¹ kehtestatud korraga sarnane kord ning kus äriühingul on majandusega tegelik ja pidev side.

Elektrienergia tootmiseks Belgia avamereterritooriumil on vaja kontsessiooni ja ühisettevõtet Euroopa Liidu juriidilise isikuga või juriidilise isikuga välisriigist, kus kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/72/EÜ² sätestatud korraga sarnane kord, eriti seoses loa andmise ja valiku tegemise tingimustega.

-
- ¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).
- ² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).

Peale selle peaks juriidilise isiku juhatuse asukoht või peakontor olema liikmesriigis või eespool nimetatud kriteeriumidele vastavas riigis, kui juriidilisel isikul on asjaomase riigi majandusega tegelik ja pidev seos.

Et ehitada elektriliine, mis seovad avameretootmise Elia põhivõrguga, on vaja luba ja äriühing peab vastama eespool kirjeldatud tingimustele (välja arvatud ühissetevõtte tingimus).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

BE: Vahendaja, kellel on Belgias kliendid, kes on ühendatud riiklikusse võrku või otseliiniga, mille nimipinge on üle 70 000 voldi, vajab elektrienergia tarnimiseks luba. Sellise loa võib anda üksnes EMP riigi füüsilistele või juriidilistele isikutele.

Kehtivad meetmed:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes; Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer; and Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge; Arrêté royal relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci; ningêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel.

FI: Säkömarkkinalaki (elektrituru seadus) 588/2013 ja maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) 587/2017.

LT: 20. aprilli 2017. aasta seadus nr XIII-306 kolmandate riikide ohtlikest tuumaelektrijaamadest tulenevate ohtude eest kaitsmiseks vajalike meetmete kohta (viimati muudetud 19. detsembri 2019. aasta seadusega nr XIII-2705).

PT: 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 215-B/2012 elektrienergia kohta.

- c) Kütused, gaas, toornafta või naftasaadused (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, 88 osa, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

FI: Meetmed, millega energiajulgeoleku huvides keelatakse välisriikide füüsiliste või juriidilise isikute poolt kontrolli või omandiõiguse omandamine veeldatud maagaasi terminalide üle (sealhulgas nende terminali osade üle, mida kasutatakse veeldatud maagaasi hoiustamiseks või taasgaasistamiseks).

FR: Riigi energiajulgeoleku huvides võivad gaasi ülekande- või jaotussüsteeme omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele muule avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele ENGIE.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BE: Gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamine seoses juriidiliste isikute liikidega ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega. Gaasi mahtkaubana hoiustamise teenuste osutamiseks on nõutav tegevuskoht Euroopa Liidus (CPC 742 osa).

BG: Nafta ja maagaasi torustransport, hoiustamine ja ladustamine, sealhulgas transiitülekanne (CPC 71310, 742 osa).

PT: Toru kaudu transporditavate kütuste (maagaasi) hoiustamise ja ladustamise teenuste piiriülene osutamine. Samuti antakse kontsessioonid, mis on seotud maagaasi ülekandmise, jaotamise ja maa-aluse hoiustamisega ning veeldatud maagaasi vastuvõtmise, hoiustamise ja taasgaasistamise terminalidega, avalike pakkumismenetluste tulemusel kontsessioonilepingute alusel (CPC 7131, 7422).

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BE: Maagaasi ja muude kütuste torustranspordi jaoks on vaja luba. Loa võib anda üksnes liikmesriigi füüsilisele või juriidilisele isikule (vastavalt 14. mai 2002. aasta kuningliku dekreeidi artiklile 3).

Loa taotlemisel peab

- i) äriühing olema asutatud kooskõlas Belgia või mõne teise liikmesriigi õigusega või sellise kolmanda riigi õigusega, mis on kohustunud säilitama õigusraamistiku, mis sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/73/EÜ¹ kindlaks määratud ühistele nõuetele sarnaseid nõudeid, ning

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

- ii) äriühingu juhatuse asukoht, peamine tegevuskoht või peakontor peab asuma liikmesriigis või sellises kolmandas riigis, mis on kohustunud hoidma kehtivana Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/73/EÜ sätestatud ühistele nõuetele sarnast reguleerivat raamistikku, tingimusel et kõnealuses tegevuskohas või peakontoris toimuval tegevusel on asjaomase riigi majandusega tegelik ja pidev seos (CPC 7131).

BE: Maagaasi tarnimiseks Belgia klientidele (kliendid on nii jaotusettevõtted kui ka tarbijad, kelle üldine gaasitarbimine kõikidest tarneallikatest kokku on vähemalt miljon kuupmeetrit aastas) on üldjuhul vajalik ministri välja antud individuaalne luba, välja arvatud juhul, kui tarnija on jaotusettevõtte, kes kasutab oma jaotusvõrku. Sellise loa võib anda üksnes Euroopa Liidu füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

CY: Toru kaudu transporditavate kütuste hoiu- ja laoteenuste piiriülene osutamine ning kütteõli ja balloongaasi jaemüük, välja arvatud postimüük (CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742).

Kehtivad meetmed:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations; ning Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, artikkel 8.2).

BG: Energiaseadus.

CY: 2003. aasta elektriturude reguleerimise seadus nr 122(I)/2003, kehtivas sõnastuses; 2004. aasta gaasiturude reguleerimise seadus nr 183(I)/2004, kehtivas sõnastuses; nafta- (torujuhtmete) seadus, 273. peatükk; naftaseaduse 272. peatükk (kehtivas sõnastuses); ning 2003. aasta nafta- ja kütuse tehnilist kirjeldust käsitlev seadus nr 148(I)/2003, kehtivas sõnastuses.

FI: Maakaasumarkkinalaki (maagaasituru seadus) (587/2017).

FR: Code de l'énergie.

HU: 1991. aasta seadus nr XVI kontsessioonide kohta.

LT: Leedu Vabariigi 10. oktoobri 2000. aasta seadus nr VIII-1973 maagaasi kohta.

PT: 26. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 230/2012 ja nr 231/2012 maagaasi kohta; 8. oktoobri 2012. aasta dekreet-seadused nr 215-A/2012 ja nr 215-B/2012 elektrienergia kohta; ning 15. veebruari 2006. aasta dekreet-seadus nr 31/2006 toornafta ja naftasaaduste kohta.

d) Tuumaenergia (ISIC Rev. 3.1 12, 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, 4010 osa, CPC 887)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus;
seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

DE: Tuumamaterjali tootmine, töötlemine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

AT ja FI: Tuumamaterjali tootmine, töötlemine, jaotamine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

BE: Tuumamaterjali tootmine, töötlemine või transportimine ning tuumaenergiapõhise elektri tootmine või jaotamine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded:

HU ja SE: Tuumkütuse töötlemine ja tuumaenergiapõhise elektrienergia tootmine.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

BG: Piiranguteta lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalide või nende algmaterjalide töötlemine, samuti nendega kauplemine, tuumajaamade seadmete ja süsteemide hooldamine ja parandamine, selliste materjalide ning nende töötlemisel tekkinud prügi ja jäätmete transportimine, ioniseeriva kiirguse kasutamine ning kõigi muude selliste teenuste osutamine, mis on seotud tuumaenergia kasutamisega rahumeelsetel eesmärkidel (sealhulgas inseneri- ja nõustamisteenused, tarkvarateenused jne).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FR: Tuumamaterjali tootmisel, töötlemisel, jaotamisel ja transportimisel tuleb järgida Euratomi lepingust tulenevaid kohustusi.

Kehtivad meetmed:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (konstitutsiooniline seadus tuumavaba Austria kohta), BGBl. I nr 149/1999.

BG: Tuumaenergia ohutu kasutamise seadus.

FI: Ydinenergi laki (tuumaenergia seadus) (990/1987).

HU: 1996. aasta seadus nr CXVI tuumaenergia kohta ja valitsuse dekreet nr 72/2000 tuumaenergia kohta.

SE: Rootsi keskkonnaseadustik (1998:808) ja seadus tuumatehnoloogialase tegevuse kohta (1984:3).

Reservatsioon nr 22 – Muud mujal nimetamata teenused

Sektor: Muud mujal nimetamata teenused

Tegevusala klassifikatsioon: CPC 9703, 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Kohapealne esindatus

Peatükk: Investeeringute liberaliseerimine ja piiriülene teenustekaubandus

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

a) Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused (CPC 9703)

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FI: Kremeerimisteenuseid võivad osutada ja kalmistuid võivad käitada/hallata üksnes riik, omavalitsused, kogudused, usukogukonnad või mittetulundusühingud.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

DE: Kalmistut võib hallata üksnes avalik-õiguslik juriidiline isik. Kalmistute rajamine ja haldamine ning matustega seotud teenused.

PT: Matuse- ja surnutalitamisteenuste osutamiseks on nõutav äriine kohalolek. Matuse- ja surnutalitamisteenuseid osutava ettevõtte tehniliseks direktoriks saamiseks on nõutav EMP riigi kodakondsus.

SE: Kremeerimis- ja matuseteenused kuuluvad Rootsi kiriku või kohaliku ametiasutuse monopoli alla.

CY, SI: Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamisteenused.

Kehtivad meetmed:

FI: Hautaustoimilaki (matusebüroode seadus) (457/2003).

PT: 16. jaanuari dekreet-seadus nr 10/2015 alterado p/ Lei 15/2018, 27 março.

SE: Begravningslag (1990:1144) (matuseseadus) aa Begravningsförrordningen (1990:1147) (matuseid käsitlev määrus).

b) Uued teenused

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus, toimivusnõuded; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EU: Uute, CPCs käsitlemata teenuste osutamine.

TŠIILI LOEND

Sektor: Kõik

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud)

Enamsoodustusrežiim (investeeringud)

Kirjeldus: Investeeringud

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatava maa omandi või kontrolli all hoidmisega viie kilomeetri ulatuses rannajoonest. Sellised meetmed võivad sisaldada nõuet, mille kohaselt peab enamik kõnealust maad omada või kontrollida sooviva Tšiili juriidilise isiku iga aktsiaklassi aktsiatest kuuluma Tšiili isikule või isikutele, kes elavad Tšiilis vähemalt 183 päeva aastas.

Kehtivad meetmed:

Dekret-seadus nr 1.939, ametlik väljaanne, 10. november 1977, riigi omandisse kuuluvate varade omandamise, haldamise ja võõrandamise normid, I jaotis (Decreto Ley 1.939, Diario Oficial, noviembre 10, 1977, Normas sobre adquisición, administración y disposición de bienes del Estado, Título I)

Sektor: Kõik

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud)

Kõrgem juhtkond ja juhatuse (investeeringud)

Kirjeldus: Investeeringud

Tšiili jätab endale õiguse kehtestada olemasoleva riigiettevõtte või valitsusüksuse aktsiaga seonduvate huvide või selle ettevõtte või üksuse varade üleandmise või võõrandamise korral piirangud kõnealuste huvide või varade omamisele ning välisinvestorite või nende investeeringute õigusele kontrollida ükskõik millist selle tulemusel asutatud riigiettevõtet või tehtud investeeringuid. Sellise üleandmise või võõrandamise korral võib Tšiili võtta või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud kõrgema juhtkonna või juhatuse liikmete kodakondsusega.

„Riigiettevõtte“¹ on ettevõtte, mida Tšiili omab või kontrollib osaluse kaudu selles ettevõttes, ning selle mõistega on hõlmatud ka kõik ettevõtted, mis on pärast käesoleva lepingu jõustumist asutatud üksnes selleks, et müüa või võõrandada oma osalus olemasoleva riigiettevõtte või valitsusasutuse kapitalis või varades.

---

¹ Loetelu olemasolevatest Tšiili riigiettevõtetest leiab järgmiselt veebisaidilt:
<http://www.dipres.gob.cl>.

Sektor: Kõik

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikidele diferentseeritud kohtlemist selliste kahe- või mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute alusel, mis on jõus või allkirjastatud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikidele diferentseeritud kohtlemist selliste rahvusvaheliste lepingute alusel, mis on jõus või allkirjastatud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva ja milles käsitletakse:

- a) lennundust,
- b) kalandust või
- c) merendusküsimusi, sh merepäästet.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Teabevahetus

Allsektor: Digitaalsideteenuste osutamine satelliidi abil

Asjaomased kohustused: Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud digitaalsideteenuste ühesuunalise piiriülese osutamise satelliidi abil.

Kehtivad meetmed: Seadus nr 18.168, ametlik väljaanne, 2. oktoober 1982, telekommunikatsiooni üldseadus, I, II, III, V ja VI jaotis (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)

Sektor:	Teabevahetus
Allsektor:	Digitaalsideteenuste osutamine satelliidi abil
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud) Enamsoodustusrežiim (investeeringud) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatuse (investeeringud)
Kirjeldus:	Investeeringud Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud teise lepinguosalise investoritega või nende investeeringutega digitaalsideteenuste ühesuunalisse osutamisse satelliidi abil.
Kehtivad meetmed:	Seadus nr 18.168, ametlik väljaanne, 2. oktoober 1982, telekommunikatsiooni üldseadus, I, II, III, V ja VI jaotis (Ley 18.168, Diario Oficial, octubre 2, 1982, Ley General de Telecomunicaciones, Títulos I, II, III, V y VI)

Sektor: Vähemustega seotud küsimused

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Toimivusnõuded (investeeringud)

Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)

Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse õigusi või eelisõigusi sotsiaalselt või majanduslikult ebasoodsas olukorras olevatele vähemustele.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Põlisrahvastega seotud küsimused

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Toimivusnõuded (investeeringud)

Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)

Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse õigusi või eelisõigusi põlisrahvastele.

Kehtivad meetmed:

Sektor:	Haridus
Allsektor:	
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Toimivusnõuded (investeeringud) Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud) Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud: a) teise lepinguosalise investoritega ja teise lepinguosalise investorite investeeringutega haridusse ning b) Tšiilis haridusteenuseid osutavate füüsiliste isikutega.

Alapunkt b hõlmab eelkoolis, lasteaias, eripedagoogika teenuseid pakkuvates asutustes, põhi-, kesk- või kõrgkoolides ning kutsekoolides, tehnikakõrgkoolides või ülikoolides haridusteenuseid osutavaid õpetajaid ja abipersonali ning kõiki teisi haridusega seotud teenuseid osutavaid isikuid, sealhulgas eri liiki õppeasutuste, nagu koolide, lütseumide, akadeemiate, koolituskeskuste, kutsekoolide ja tehnikakõrgkoolide ja ülikoolide sponsoreid.

Seda reservatsiooni ei kohaldata teise lepinguosalise investorite ja teise lepinguosalise investorite investeeringute suhtes, mis tehakse avalikku sektori vahendeid mittesaadavatesse eraharidusasutustesse, näiteks lasteaedadesse, eelkoolidesse või põhi- või keskkoolidesse, või selliste teenuste osutamise suhtes, mis on seotud võõrkeeleõppe, ettevõttesisese õppe, ärikoolituse, tööstuspraktika ja oskuste parandamisega ning mille raames pakutakse nõustamist tehnilise toe ja abi saamise ning õppekavade ja programmide koostamise asjus hariduse valdkonnas.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Riigi rahandus

Allsektor:

Aasjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud)

Kirjeldus: Investeeringud

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud Tšiili keskpanga (Banco Central de Chile) või Tšiili valitsuse emiteeritud võlakirjade, riigikassa võlakirjade või muude võlainstrumentide omandamise, müümise või võõrandamisega teise lepinguosalise kodanike poolt. Selle kirjega ei riivata teise lepinguosalise Tšiilis asutatud finantsasutuste (pankade) õigusi omandada, müüa või võõrandada selliseid instrumente, kui see on vajalik regulatiivse kapitali nõude täitmiseks.

Kehtivad meetmed:

Sektor:	Kalandus
Allsektor:	Kalapüügiga seotud tegevus
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse kontrollida välismaalaste püügitegevust, sealhulgas kala lossimist, merel töödeldud kala esmast lossimist ja juurdepääsu Tšiili sadamatele (sadamateenustele).

Tšiili jätab endale õiguse kontrollida merenduskontsessioonide andmise eesmärgil randade, nendega piirneva maa (*terrenos de playas*), veesammaste (*porciones de agua*) ja merepõhja kasutust. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et mõiste „merenduskontsessioonid“ ei hõlma vesiviljelust.

Kehtivad meetmed:

Dekreet-seadus nr 2.222, ametlik väljaanne, 31. mai 1978, merenavigatsiooniseadus, I, II, III, IV ja V jaotis (Decreto Ley 2.222, Diario Oficial, mayo 31, 1978, Ley de Navegación Títulos I, II, III, IV y V)

Seadusjõuga dekreet nr 340, ametlik väljaanne, 6. aprill 1960, merenduskontsessioonide kohta (D.F.L. 340, Diario Oficial, abril 6, 1960, sobre Concesiones Marítimas)

Määrus nr 660, ametlik väljaanne, 28. november 1988, merenduskontsessioonide määrus (Decreto Supremo 660, Diario Oficial, noviembre 28, 1988, Reglamento de Concesiones Marítimas)

Majandus-, arengu- ja ülesehitusministeeriumi kalanduse allministeeriumi määrus nr 123, ametlik väljaanne, 23. august 2004, sadamate kasutamise kohta (Decreto Supremo 123 del Ministerio de Economía, Fomento y Reconstrucción, Subsecretaría de Pesca, Diario Oficial, agosto 23, 2004, Sobre Uso de Puertos)

Sektor: Kunsti- ja kultuuritööstus

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega võimaldatakse riikidele diferentseeritud kohtlemist seoses kunsti ja kultuurimajandusega vastavalt kehtivatele või tulevastele kahe- või mitmepoolsetele rahvusvahelistele lepingutele, näiteks audiovisuaalvaldkonna koostöölepingutele.

Suurema selguse huvides olgu märgitud, et käesoleva lepinguga kehtestatud piirangud või kohustused ei kehti valitsuse toetatavate subsidiumikavade suhtes, millega edendatakse kultuuritegevust.

Käesolevas kirjes sisaldab mõiste „kunst ja kultuurimajandus“ järgmist:

- a) raamatud, ajakirjad, perioodilised väljaanded ja trükitud või elektroonilised ajalehed, välja arvatud eelnevalt loetletute trükkimine ja ladumine;

- b) filmi- ja videosalvestised;
- c) audio- või videovormingus muusikasalvestised;
- d) trükitud või masinloetavad noodid;
- e) kujutav kunst, kunstiline fotograafia ja uus meedia;
- f) etenduskunst, sealhulgas tants ning teatri- ja tsirkusekunst; ning
- g) meediateenused või multimeedia.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Meelelahutus- ja ringhäälinguteenused

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Toimivusnõuded (investeeringud)

Kirjeldus: Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud:

a) kontsertide ja muusikaetenduste korraldamise ja läbiviimisega Tšiilis või

- b) üldsusele mõeldud raadiosaadetega ning raadio, televisiooni ja kaabeltelevisiooniga seotud tegevuse, satelliitprogrammeerimisteenuste ja ringhäälinguvõrkudega.

Olenemata eeltoodust kohtleb Tšiili teise lepinguosalise isikuid ja investoreid ning nende investeeringuid vähemalt sama soodsalt, nagu kõnealune teine lepinguosaline kohtleb Tšiili isikuid ja investoreid ning nende investeeringuid.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Sotsiaalteenused

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus)

Toimivusnõuded (investeeringud)

Kõrgem juhtkond ja juhatus (investeeringud)

Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud riikliku õiguskaitse ja kinnipidamisasutuste teenuste osutamisega ning järgmiste teenuste osutamisega niivõrd, kuivõrd need on avaliku huvi alusel kehtestatud või rakendatavad sotsiaalteenused: sissetulekute kaitse või kindlustus, sotsiaalkaitse või sotsiaalkindlustus, sotsiaalhoolekanne, haridus, riiklik koolitus, tervishoid ja lastehoid.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Keskkonnateenused

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)

Enamsoodustusrežiim (piiriülene teenustekaubandus)

Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega kehtestatakse nõue, mille kohaselt võivad joogivett toota ja jaotada, reovett koguda ja kõrvaldada ning kanalisatsiooniteenuseid, nagu kanalisatsioonivõrkude haldamine ning reovee kõrvaldamine ja puhastamine, osutada üksnes juriidilised isikud, mis on asutatud Tšiili õiguse alusel või loodud kooskõlas Tšiili õiguses ette nähtud nõuetega.

Käesolev kirje ei kehti selliste juriidiliste isikute saadud konsultatsiooniteenuste kohta.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Ehitusteenused

Allsektor:

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)

Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses ehitusteenuste osutamisega välisriikide juriidiliste isikute poolt.

Need meetmed võivad hõlmata elukoha- või registreerimisnõuet või muud kohapealse esindatuse nõuet.

Kehtivad meetmed:

Sektor:	Transport
Allsektor:	Rahvusvaheline maanteetransport
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Enamsoodustusrežiim (investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus) Kohapealne esindatus (piiriülene teenustekaubandus)
Kirjeldus:	Investeeringud ja piiriülene teenustekaubandus Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses kauba või reisijate rahvusvahelise maismaaveoga piirialadel. Lisaks jätab Tšiili endale õiguse võtta Tšiilist lähtuva rahvusvahelise maismaaveo suhtes vastu või jätta kehtima järgmised piirangud: a) teenuseosutaja peab olema Tšiili füüsiline või juriidiline isik;

- b) teenuseosutajal peab olema Tšiilis tegelik ja toimiv elukoht; ning
- c) juriidilisest isikust teenuseosutaja peab olema asutatud Tšiilis ning üle 50 % selle aktsia-/osakapitalist peab kuuluma Tšiili kodanikele, samuti peab olema Tšiili kodanikel tegelik kontroll sellise teenuseosutaja üle.

Kehtivad meetmed:

Sektor: Transporditeenused

Allsektor: Maanteetransporditeenused

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine (piiriülene teenustekaubandus)

Kirjeldus: Piiriülene teenustekaubandus

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse Tšiili territooriumil toimuva isikute või kauba maismaaveo (kabotaaž) teenuste osutamise luba üksnes Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele. Selleks peavad ettevõtjad kasutama Tšiilis registreeritud sõidukeid.

TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED

Märkused

1. Liidetes 17-C-1 ja 17-C-2 sisalduvates lepinguosaliste loendites on turulepääsuga seotud kohustused, mille kumbki lepinguosaline võtab kooskõlas artiklitega 17.8 ja 18.7, ning lepinguosalise artikli 17.14 või 18.8 kohased reservatsioonid seoses kehtivate või rangemate või uute meetmetega, mis ei ole eespool osutatud sätetega kehtestatud kohustustega kooskõlas.
2. Käesoleva lisa kohaldamisel osutab „ISIC“ rahvusvahelisele majanduse tegevusalade klassifikaatorile, mis on esitatud ÜRO Statistikaameti väljaandes *Statistical Papers*, M seeria, nr 4, ISIC Rev. 3.1, 2002.
3. Peatükkides 17 ja 18 käsitletavate turulepääsuga seotud kohustuste alla ei kuulu käesoleva lepinguga hõlmatud ja loendites nimetatud sektorite või allsektorite majandustegevus.
4. Lepinguosalise loend ei piira lepinguosaliste teenustekaubanduse üldlepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi.

5. Loendite iga kirje sisaldab järgmisi elemente:

- a) „sektor“ – üldine sektor, mille kohta kirje tehakse;
- b) „allsektor“ – konkreetne sektor või tegevus, milles võetakse kohustusi vastavalt kas CPC-le või ISICile; ning
- c) „turulepääsu piirangud“ – kohaldatavad piirangud, sealhulgas võimalus säilitada olemasolevad meetmed, kui need on kindlaks määratud, või juhul kui turulepääs on piiranguteta, võtta vastu uusi või piiravamaid meetmeid, mis ei vasta artiklites 17.8 või 18.7 sätestatud kohustustele.

6. ELi poole tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi võetud kohustus või tehtud reservatsioon kehtib selle liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, millel on kõigil võrdsed seadusandlikud volitused. ELi poole reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või kohaliku omavalitsuse meetme kohta.

7. Lepinguosaliste loendid sisaldavad üksnes selliseid turulepääsu piiranguid, mis ei ole diskrimineerivad. Diskrimineerivad meetmed ja nõuded on sätestatud 17-A ja 17-B lisas.
8. Selguse huvides tuleb märkida, et mittediskrimineerivad meetmed ei kujuta endast turulepääsu piirangut artiklite 17.8 või 18.7 tähenduses järgmiste meetmete puhul:
- a) millega nõutakse taristu omandiõiguse eraldamist selle taristu kaudu pakutavate kaupade või osutatavate teenuste omandiõigusest, et tagada aus konkurents, näiteks energeetika, transpordi ja telekommunikatsiooni valdkonnas;
  - b) millega ausa konkurentsi tagamiseks piiratakse omandiõiguse koondumist;
  - c) mille eesmärk on tagada loodusvarade ja keskkonna kaitse ja säilitamine, sealhulgas antavate kontsessioonide kättesaadavuse, arvu ja ulatuse piirang ning moratoriumi või keelu kehtestamine;
  - d) millega tehniliste või füüsiliste piirangute tõttu, näiteks seoses telekommunikatsiooni spektrite ja sagedustega, piiratakse antavate lubade arvu; või
  - e) millega nõutakse, et teatav protsent ettevõtte aktsionäridest, omanikest, osanikest või juhtidest oleks kvalifitseeritud või tegutseks teataval kutsealal, näiteks juristi või raamatupidajana.

9. Alljärgnev reservatsioonide loetelu ei sisalda kvalifikatsiooninõuete ja -menetluste, tehniliste normide ning litsentsimisnõuete ja -menetlustega seotud meetmeid juhul, kui need ei kujuta endast piirangut artiklite 17.8 või 18.7 tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda eelkõige nõuded saada tegevusluba, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektorites tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleeksamid, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt teatavat tegevust ei tohi ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, ent neid kohaldatakse igal juhul.

10. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatükiga kooskõlas olevate tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

11. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes lepinguosaliste territooriumide suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

12. ELi poole loendis kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

ELi POOLE LOEND

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-1 – Kõik sektorid	
a) Kaubanduslik kohalolek	
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>Euroopa Liit: Riiklikul või kohalikul tasandil kommunaalteenusteks loetavate teenuste korral võib kasutada riiklikke monopole või anda eraettevõtjatele teenuse pakkumise ainuõigused.</p> <p>Kommunaalteenuseid pakutakse näiteks sellistes sektorites nagu seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused, sotsiaalteaduste ja humanitaarvaldkonna teadus- ja arendusteenused, tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused, keskkonnateenused, terviseteenused, transporditeenused ja kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused. Nende teenuste osutamise ainuõigused antakse sageli eraettevõtjatele, näiteks ettevõtjatele, kellel on ametiasutuste kontsessioonid, sõltuvalt konkreetsetest teeninduskohustustest. Arvestades, et kommunaalteenuseid osutatakse sageli ka piirkondlikul tasandil, ei ole üksikasjalik ja ammendav valdkonnaspetsiifiline loend otstarbekas. Seda reservatsiooni ei kohaldata telekommunikatsioonisektori ning arvutiteenuste ning nendega seotud teenuste suhtes.</p> <p>HU: Asutamine peaks toimuma piiratud vastutusega äriühingu, kapitaliühingu või esinduse vormis. Esmane sisenemine turule filiaalina ei ole lubatud, välja arvatud finantsteenuste puhul.</p> <p>IT: Piiranguteta aktsiapakkide omandamise korral ettevõtetes, mis tegutsevad kaitse ja riigi julgeoleku valdkonnas. Strateegiliste varade omandamisele transporditeenuste, telekommunikatsiooni ja energia valdkonnas võidakse nõuda ministrite nõukogu eesistuja heakskiitu.</p> <p>LT: Piiranguteta riikliku julgeoleku seisukohast strateegilise tähtsusega ettevõtete, sektorite, tsoonide, varade ja rajatiste korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
b) Kinnisvara omandamine	Investeeringu puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. HU: Piiranguteta riigi varade omandamise korral.
c) Relvad, laskemoon ja sõjavarustus	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise või nendega kauplemise korral. Sõjavarustus piirdub toodetega, mis on ette nähtud ja mida valmistatakse üksnes sõjaliseks kasutuseks seoses sõjapidamise või kaitsetegevusega.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-2 – Kutseteenused (kõik kutsealad, välja arvatud tervishoiuga seotud kutsealad)	
<p>a) Õigusteenused (CPC 861 osa), sealhulgas patendivolinikuteenused.</p> <p>Suurema selguse huvides ja kooskõlas märkustega, eelkõige märkusega 9, olgu märgitud, et advokatuuris registreerumise nõuded võivad hõlmata nõuet omandada vastuvõtvast riigis õigusteaduse kraad või sellega samaväärne tunnustus või läbida litsentseeritud advokaadi järelevalve all koolitus või omada konkreetse advokatuuri jurisdiktsioonis kontorit või postiaadressi, et taotleda selle advokatuuri liikmesust.</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud SE: Piiranguteta õiguslase nõustamise ning volitamise-, dokumenteerimis- ja tõendamisteenuste korral, mida osutavad avalikke ülesandeid täitvad õigusspetsialistid, näiteks notarid, „huissiers de justice“ ja muud „officiers publics et ministériels“, ning selliste teenuste korral, mida osutavad valitsuse ametliku aktiga määratud kohtutäiturid (CPC 861 osa, 87902 osa).</p> <p>SE: Piirangud puuduvad.</p> <p>EU: Igas liikmesriigis kohaldatakse konkreetseid mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid (lähipaistvuse huvides on allpool esitatud mõned näited).</p> <p>BE: Kassatsioonikohtus (Cour de cassation) tsiviil- või haldusmenetluses esindamise suhtes kohaldatakse kvoote.</p> <p>FR: Kassatsioonikohtus (Cour de Cassation) ja riiginõukogus (Conseil d'Etat) esindamise suhtes kohaldatakse kvoote. Advokaadibüroo, milles töötavad riiklikult tunnustatud advokaadid, peab tegutsema ühes järgmistest õiguslikest vormidest, mis on Prantsusmaa õiguse alusel mittediskrimineerivalt lubatud: SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SEL (<i>société d'exercice libéral</i>), SEP (<i>société en participation</i>), SARL (<i>société à responsabilité limitée</i>), SAS (<i>société par actions simplifiée</i>), SA (<i>société anonyme</i>), SPE (<i>société pluriprofessionnelle d'exercice</i>) ja teatavatel tingimustel <i>association</i>.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>Mõnes liikmesriigis võib kehtida nõue, et füüsilistel isikutel, kes on advokaadibüroos, äriühingus või ettevõttes teataval ametikohal või kes tegutsevad osanike või aktsionäride nimel, peab olema õigus praktiseerida vastuvõtva jurisdiktsiooni õigust.</p>	<p>Advokaadibüroos, mis osutab teenuseid Prantsusmaa või Euroopa Liidu õiguse alusel, võidakse kohaldada osaluse ja hääleõiguse suhtes partnerite kutsetegevusega seotud koguselisi piiranguid.</p> <p>SI: Sloveenia advokatuuri määratud advokaatide kaubanduslik kohalolek saab aset leida üksnes ühe osanikuga äriühingu, piiratud vastutusega õigusbüroo (partnerluse) või piiramatu vastutusega õigusbüroo (partnerluse) vormis. Advokaadibüroo tegevus piirdub õiguse praktiseerimisega. Advokaadibüroo partneriteks võivad olla üksnes advokaadid.</p>
<p>b) Patendivolinikud, tööstusomandi volinikud, intellektuaalomandi volinikud (CPC 879 osa, 861, 8613)</p>	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>EU, välja arvatud FR: Piirangud puuduvad.</p> <p>FR: Üksnes SCP (<i>société civile professionnelle</i>) või SELi (<i>société d'exercice libéral</i>) kaudu või teatavatel tingimustel muud õiguslikku vormi kasutades.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
c) Arvepidamis- ja raamatupidamisteenused (CPC 8621, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219, 86220)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: Euroopa Liit, välja arvatud FR ja HU: Piirangud puuduvad.
	Investeeringu puhul: FR: Teenuseid võib osutada mis tahes õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). SELi (<i>sociétés d'exercice libéral</i>), AGC (<i>Association de gestion et comptabilité</i>) ja SPE (<i>Société pluri-professionnelle d'exercice</i>) suhtes kohaldatakse eritingimusi. (CPC 86213, 86219, 86220).
	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: HU: Piiranguteta arvepidamise ja raamatupidamisega seotud piiriülese tegevuse korral.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
d) Auditeerimisteenused (CPC 86211 ja 86212, välja arvatud arvepidamisteenused)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud DE, EE, BG, FR, HU, PL ja PT: Piirangud puuduvad.</p> <p>EE: Kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid.</p> <p>Investeeringu puhul:</p> <p>BG: Kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid.</p> <p>FR: Ükskõik millist õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud need, mille korral käsitatakse osanikke ettevõtjatena (<i>commerçants</i>), nagu SNC (<i>Société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>Société en commandite simple</i>).</p> <p>PL: Kohaldatakse õigusliku vormi nõudeid.</p>
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>DE: Audiitorühingud (<i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>) võivad tegutseda üksnes EMPs lubatavas õiguslikus vormis. Täisühinguid ja usaldusühinguid võib tunnustada audiitorühingutena, kui need on usaldusel põhineva tegevuse alusel kantud äriregistrisse kaubanduspartnerlusena.</p> <p>HU ja PT: Piiranguteta auditeerimisteenuste piiriülese osutamise korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
e) Maksualased teenused (CPC 863, välja arvatud maksualased õigusabi- ja esindusteenused, mis on õigusteenused)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>Euroopa Liit, välja arvatud DE, FR ja PL: Piirangud puuduvad.</p> <p>DE, PL: Kohaldatakse õigusliku vormi nõudeid.</p>
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>FR: Teenuseid võib osutada mis tahes õiguslikku vormi kasutades, välja arvatud SNC (<i>société en nom collectif</i>) ja SCS (<i>société en commandite simple</i>). SELi (<i>sociétés d'exercice libéral</i>), AGC (<i>Association de gestion et comptabilité</i>) ja SPE (<i>Société pluri-professionnelle d'exercice</i>) suhtes kohaldatakse eritingimusi.</p>
f) Arhitektuuri- ja linnaplaneerimisteenused, inseneri- ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8671, 8672, 8673, 8674)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>Euroopa Liit, välja arvatud FR ja HR: Piirangud puuduvad.</p> <p>Investeeringu puhul:</p> <p>FR: Arhitekt võib osutada Prantsusmaal arhitektiteenuseid, kasutades (mittediskrimineerivatel alustel) üht järgmistest õiguslikest vormidest): SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>), EURL (<i>entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée</i>), SCP (<i>en commandite par actions</i>), SCOP (<i>société coopérative et participative</i>), SELARL (<i>société d'exercice libéral à responsabilité limitée</i>), SELAFA (<i>société d'exercice libéral à forme anonyme</i>), SELAS (<i>société d'exercice libéral</i>) või SAS (<i>société par actions simplifiée</i>), või ta võib neid teenuseid osutada üksikisiku või arhitektibüroo osanikuna (CPC 8671).</p>
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>HR: Piiranguteta linnaplaneerimisteenuste piiriülese osutamise korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-3 – Kutseteenused – Tervishoiuga seotud kutsealad ja farmaatsiatoodete jaemüük	
a) Meditsiini- ja hambaraviteenused ning ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenused (CPC 85201, 9312, 9319)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT, BE, BG, CZ, DE, FI ja MT: Piirangud puuduvad.</p> <p>CZ ja MT: Piiranguteta kõikide tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide teenuste ning muude seonduvate teenuste osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319 osa).</p> <p>FI: Piiranguteta tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, ämmaemanda-, füsioterapeudi- ja parameedikuteenuste ning psühholoogiteenuste osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor, välja arvatud meditsiiniõdede teenused (CPC 9312, 93191).</p> <p>BG: Piiranguteta kõikide tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas meditsiini- ja hambaraviteenuste, meditsiiniõdede, ämmaemandate, füsioterapeutide ja parameedikute teenuste ning psühholoogide teenuste osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 9312, 9319).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>AT: Kohaldada võidakse konkreetseid mittediskrimineerivaid õigusliku vormi nõudeid (CPC 9312, 9319 osa). Arstide koostöö ambulatoorse tervishoiu eesmärgil ehk nn grupipraktis saab toimuda üksnes järgmistes õiguslikes vormides: <i>Offene Gesellschaft</i> (OG) või <i>Gesellschaft mit beschränkter Haftung</i> (GmbH). Grupipraktise vormis võivad koostööd teha üksnes arstid. Neil peab olema õigus sõltumatule meditsiinilisele tegevusele, nad peavad olema registreeritud Austria Meditsiinikojas ja nad peavad aktiivselt tegutsema meditsiinilisel kutsealal. Muud füüsilised või juriidilised isikud ei või grupipraktises osaleda ega saada osa selle tulust või kasumist (CPC 9312 osa).</p> <p>DE: Kutsealal registreerimisele võidakse kehtestada geograafilised piirangud, mis kehtivad nii kodanikele kui ka mittekodanikele. Kõnealuste teenuste osutamiseks nõutava õigusliku vormi suhtes võidakse kohaldada mittediskrimineerivaid piiranguid (SGB V, § 95). Arstide (sealhulgas psühholoogide ja psühhoterapeutide) registreerimisele võidakse kohaldada kvantitatiivseid piiranguid, lähtudes arstide piirkondlikust jaotumisest. Registreerima peavad end vaid riiklikus tervishoiusüsteemis tegutsevad arstid.</p>
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>BE: Piiranguteta kõigi tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, psühholoogide ja parameedikute teenuste piiriülese osutamise korral, olenemata sellest, kas asjaomaseid teenuseid rahastab riik või erasektor (CPC 85201 osa, 9312, 93191 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
b) Veterinaarteenused (CPC 932)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BE, BG, DE, DK, ES, FR, IE, HU, LV, NL ja SK: Piirangud puuduvad.</p> <p>DE: Telemeditsiiniteenuseid võib osutada üksnes baasraviks, eeldusel et patsient kohtub eelnevalt veterinaariga.</p> <p>DE, DK, ES, LV, NL ja SK: Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud.</p> <p>IE: Veterinaarteenuseid võivad osutada üksnes füüsilised isikud või partnerlused.</p> <p>HU: Loa andmisel kohaldatakse majandusvajaduste testi.</p> <p>Põhikriteeriumid:</p> <p>sektoris valitsevad tööturutingimused.</p>
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>FR: Veterinaarteenuseid osutavate äriühingute õigusliku vormina on lubatud üksnes SEP (<i>société en participation</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>) ja SEL (<i>société d'exercice liberal</i>).</p>
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>BE, BG ja LV: Piiranguteta veterinaarteenuste piiriülese osutamise korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>c) Ravimite ning meditsiini- ja ortopeediakaupade jaemüük, muud apteekriteenused (CPC 63211)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud LT: Ravimeid ja teatavaid meditsiinikaupu võib üldsusele müüa üksnes apteegi kaudu. Ravimite postimüük on keelatud, välja arvatud käsimüügiravimite puhul.</p> <p>EE: Ravimeid ja teatavaid meditsiinikaupu võib üldsusele müüa üksnes apteegi kaudu. Keelatud on ravimite postimüük ning interneti kaudu tellitud ravimite kättetoimetamine posti või kiirkullerteenuse kaudu. Asutamisloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas.</p> <p>EL: Ravimite ja teatavate meditsiinitoodete jaemüügiga võivad tegeleda üksnes proviisori tegevusluba omavad füüsilised isikud ja selliste isikute asutatud äriühingud.</p> <p>ES: Ravimite ja teatavate meditsiinitoodete jaemüügiga võivad tegeleda üksnes proviisori tegevusluba omavad füüsilised isikud. Iga apteeker võib taotleda vaid ühe litsentsi. Ravimite postimüük on keelatud.</p> <p>FI: Piiranguteta ravimite ning meditsiini- ja ortopeediliste toodete jaemüügi korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>IE: Ravimite, välja arvatud käsimüügiravimite postimüük on keelatud.</p> <p>IT: Apteeki saavad pidada registrisse kantud füüsilised isikud ning juriidilised isikud partnerlusettevõttena, mille iga partner on registreeritud apteeker. Asutamisloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas.</p> <p>LU: Ravimite ja teatavate meditsiinikaupade jaemüügiga võivad tegeleda üksnes füüsilised isikud.</p> <p>NL: Piiranguteta ravimite postimüügi korral.</p> <p>PL: Apteeki saavad pidada registrisse kantud füüsilised isikud ning juriidilised isikud partnerlusettevõttena, mille iga partner on registreeritud apteeker.</p> <p>SE: Piiranguteta ravimite jaemüügi ja üldsusele pakkumise korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>Euroopa Liit, välja arvatud EL, IE, LU, LT ja NL: Nende teenuseosutajate arvu mittediskrimineeriv piiramine, kellel on õigus osutada konkreetset teenust konkreetsetes kohalikus piirkonnas. Selleks võidakse kohaldada majandusvajaduste testi, mille raames võetakse arvesse selliseid tegureid nagu olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus või geograafiline paiknemine.</p> <p>BG: Apteekide juhatajad peavad olema kvalifitseeritud apteekrid ja võivad töötada juhatajana üksnes selles apteegis, milles nad ise töötavad. Kehtestatud on kvoot, millega reguleeritakse Bulgaarias ühele isikule kuuluvate apteekide arvu (kuni neli).</p> <p>DE: Apteeki võivad pidada ainult füüsilised isikud (proviisorid). Ühe isiku kohta võib olla üks apteek ja kuni kolm haruapteeki.</p> <p>DK: Ravimite ja teatavate meditsiinitoodete jaemüügiga võivad tegeleda üksnes füüsilised isikud, kellele Taani ravimiamet on andnud proviisori tegevusloa.</p> <p>FR: Apteegi avamiseks peab olema saadud luba ning kaubanduslik kohalolek, sealhulgas ravimite kaugmüük üldsusele infoühiskonna teenuste kaudu, peab toimuma ühes järgmistest õiguslikest vormidest, mis on siseriikliku õiguse kohaselt mittediskrimineerival alusel lubatud: <i>société d'exercice libéral</i> (SEL) <i>anonyme, par actions simplifiée, à responsabilité limitée unipersonnelle</i> või <i>pluripersonnelle, en commandite par actions, société en noms collectifs</i> (SNC) või <i>société à responsabilité limitée</i> (SARL) <i>unipersonnelle</i> või <i>pluripersonnelle</i>.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>ES, HR, HU ja PT: Asutamisloa väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastikutihedus ja apteekide paiknemise tihedus piirkonnas.</p> <p>MT: Apteegile tegevusloa väljastamise suhtes kohaldatakse konkreetseid piiranguid. Ühegi isiku nimel ei tohi olla linnas või külas üle ühe tegevusloa (apteegi tegevusluba käsitlevate eeskirjade (LN 279/07) 5. eeskirja punkt 1), välja arvatud juhul, kui asjaomases linnas või külas ei ole rohkem taotlusi (apteegi tegevusluba käsitlevate eeskirjade (LN 279/07) 5. eeskirja punkt 2).</p> <p>PT: Äriühingutes, kus kapitali esindavad aktsiad, peavad aktsiad olema nimiväärtusega. Ükski isik ei tohi omada, kasutada ega hallata otseselt või kaudselt samal ajal rohkem kui nelja apteeki.</p> <p>SI: Sloveenia apteekide võrgustik koosneb avalik-õiguslikest farmaatsiaasutustest, mis kuuluvad omavalitsustele või kontsessiooni alusel erafarmatseutidele (enamusosanik peab olema ametilt apteeker). Retseptiravimite postimüük on keelatud. Käsimüügiravimite postimüügiks on vaja riigi eriluba.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-4 – Äriteenused – teadus- ja arendusteenused (CPC 851, 852, 853)	
	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud RO: Piirangud puuduvad. Üksnes piiriülese teenustekaubanduse puhul: RO: Piiranguteta teadus- ja arendusteenuste piiriülese osutamise korral.</p>
III-EU-5 – Äriteenused – kinnisvarateenused (CPC 821, 822)	
	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: Euroopa Liit, välja arvatud CZ ja HU: Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: CZ ja HU: Piiranguteta kinnisvarateenuste piiriülese osutamise korral.</p>
III-EU-6 – Äriteenused – rendi- või liisinguteenused	
a) Operaatorita rendi- või liisinguteenused (CPC 831)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta õhusõiduki ilma meeskonnata rentimise või liisimise korral (kuivrent). Euroopa Liidu lennuettevõtja kasutatavate õhusõidukite suhtes kohaldatakse registreerimismõudeid. Euroopa Liidu lennuettevõtja osalusega kuivrendilepingu korral kohaldatakse Euroopa Liidu või siseriiklikus õiguses sisalduvaid lennundusohutuse nõudeid, nagu eelnev heakskiit ja muud tingimused, mida kohaldatakse kolmandate riikide registreeritud õhusõidukite kasutamise suhtes (CPC 83104).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
b) Operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või kasutusrendi teenused (CPC 832)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: Euroopa Liit, välja arvatud BE ja FR: Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: BE ja FR: Piiranguteta operaatorita isiklike ja majapidamistarvetega seotud rendi- või kasutusrendi teenuste piiriülese osutamise korral.
III-EU-7 – Äriteenused	
a) Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84) ¹	Piirangud puuduvad.
b) Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused (CPC 864)	Piirangud puuduvad.
c) Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865) ja juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	Piirangud puuduvad

¹ Euroopa Liit toetab kokkulepet arvutiteenuste ulatuse kohta – CPC 84.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
d) Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR: Piirangud puuduvad Investeeringu puhul: FR: Mõõdistamisele juurdepääsu võimaldavad õiguslikud vormid on üksnes SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>).
e) Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR ja PT: Piirangud puuduvad Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: FR: Bioloogi kutseala on reserveeritud füüsilistele isikutele. PT: Bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud.
f) Reklaamiteenused (CPC 871)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>g) Tööjõu vahendamise teenused (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud HU ja SE: Piiranguteta koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustöötajate, meditsiiniõdede ja muu personali värbamise teenuste osutamise korral. HU ja SE: Piirangud puuduvad (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).</p> <p>EU juhtide otsimise teenuste korral (CPC 87201): Piirangud puuduvad, välja arvatud BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta.</p> <p>EU kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamise korral (CPC 87202): Piirangud puuduvad, välja arvatud AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV MT, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta.</p> <p>EL kontori abipersonali värbamise teenuste korral (CPC 87203): Piirangud puuduvad, välja arvatud AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta.</p> <p>DE: Tööjõu vahendamise teenuste osutajate arvu piirangud.</p> <p>ES: Tegevjuhtide otsingu teenuse osutajate arvu ja tööjõu vahendamise teenuste piirangud (CPC 87201, 87202).</p> <p>FR: Nende teenuste osutamisel võib kehtida riigi monopol (CPC 87202).</p> <p>IT: Kontoritöötajate värbamisteenuste osutajate arvu piirangud (CPC 87203).</p>
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>Euroopa Liit, välja arvatud BE, HU ja SE: Piiranguteta kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87202).</p> <p>BE: Piirangud puuduvad</p> <p>IE: Piiranguteta tegevjuhtide otsingu teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87201).</p> <p>FR, IE, IT ja NL: Piiranguteta kontoritöötajate värbamise teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87203).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
h) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Piirangud puuduvad.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: piiranguteta.</p> <p>DK, HR ja HU: Piiranguteta järgmiste allsektorite teenuste osutamise korral: valveteenused (87305) Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.</p>
	<p>Investeeringu puhul: FI: Piiranguteta turvateenuste osutamise lubade korral.</p>
i) Juurdlusteenused (CPC 87301)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud AT ja SE: piiranguteta.</p> <p>AT ja SE: Piirangud puuduvad.</p>
j) Hoonete puhastamise teenused (CPC 874)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.</p>
k) Fotograafiateenused (CPC 875)	Piirangud puuduvad
l) Pakendamisteenused (CPC 876)	Piirangud puuduvad
m) Krediidiinfoteenused ja inkassoteenused (CPC 87901, 87902)	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul: Euroopa Liit, välja arvatud ES, LV ja SE: Piiranguteta inkassoteenuste ja krediidiinfoteenuste osutamise korral.</p> <p>ES, LV ja SE: Piirangud puuduvad.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
n) Telefonivastamisteenused (CPC 87903)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
o) Paljundusteenused (CPC 87904)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. Piiriülese teenustekaubanduse puhul: HU: Piiranguteta paljundusteenuste piiriülese osutamise korral.
p) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU ja PL: Piirangud puuduvad. HU: Ametlikke tõlkeid, tõlgete ametlikke kinnitusi ja ametlike dokumentide võõrkeelseid kinnitatud koopiaid võib pakkuda üksnes Ungari Tõlke- ja Tõestamisamet (OFFI). PL: Üksnes füüsilised isikud võivad olla vandetõlgid.
q) Postitusnimekirjade koostamine ja postitusteenused (CPC 87906)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad.
r) Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907)	Piirangud puuduvad
s) Mujal liigitamata muud äriteenused (CPC 87909)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud SE: Piirangud puuduvad SE: Ehitusühistu majanduskava peab kinnitama kaks isikut. Need isikud peavad olema saanud EMP ametiasutuste tunnustuse. SE: Pandimajad tuleb rajada kas piiratud vastutusega äriühingu või filiaalina.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
t) Õhustranspordiga seotud äriteenused: <ul style="list-style-type: none"> – müük ja turustamine – arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused 	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Puuduvad
u) Metallitoodete, masinate ja seadmete remondi teenused (CPC 886, välja arvatud 8868)	Puuduvad
	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad. HU: Piiranguteta energiajaotusega seotud teenuste ning tootmisega seotud teenuste piiriülese osutamise, välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenuste korral.
v) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, 86769, 8868)	Puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
x) Muud äriteenused ja proovimärgisega märgistamise teenused (CPC 893 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud CZ, LT ja NL: Piirangud puuduvad. LT: Piiranguteta. NL: Väärismetallesemete proovimärgisega märgistamise ainuõigus on praegu antud Madalmaade kahele avalikõiguslikule monopolile.
y) Pakendamine (CPC 88493 osa, ISIC 37)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: CZ: Pakendite tagasivõtmise ja taaskasutamisega seotud teenuseid osutav pakendiettevõtja peab olema aktsiaselts (CPC 88493 osa, ISIC 37).
III-EU-7 – Äriteenused	
a) Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84) ¹	Piirangud puuduvad
b) Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused (CPC 864)	Piirangud puuduvad

¹ Euroopa Liit toetab kokkulepet arvutiteenuste ulatuse kohta – CPC 84.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
c) Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865) ja juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	Piirangud puuduvad
d) Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR: Piirangud puuduvad</p> <p>Investeeringu puhul: FR: Mõõdistamisele juurdepääsu võimaldavad õiguslikud vormid on üksnes SEL (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>), SCP (<i>société civile professionnelle</i>), SA ja SARL (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>).</p>
e) Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FR ja PT: Piirangud puuduvad</p> <p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: FR: Bioloogi kutseala on reserveeritud füüsilistele isikutele. PT: Bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud.</p>
f) Reklaamiteenused (CPC 871)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
g) Tööjõu vahendamise teenused (CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud HU ja SE: Piiranguteta koduabiliste, muude kaubandus- ja tööstustöötajate, meditsiiniõdede ja muu personali värbamise teenuste osutamise korral. HU ja SE: Piirangud puuduvad (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).</p> <p>EU juhtide otsimise teenuste korral (CPC 87201): Piirangud puuduvad, välja arvatud BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta.</p> <p>EU kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste osutamise korral (CPC 87202): Piirangud puuduvad, välja arvatud AT, BG, CY, CZ, EE, FI, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta.</p> <p>EL kontori abipersonali värbamise teenuste korral (CPC 87203): Piirangud puuduvad, välja arvatud AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI ja SK, kus: piiranguteta.</p> <p>DE: Tööjõu vahendamise teenuste osutajate arvu piirangud.</p> <p>ES: Tegevjuhtide otsingu teenuse osutajate arvu ja tööjõu vahendamise teenuste piirangud (CPC 87201, 87202).</p> <p>FR: Nende teenuste osutamisel võib kehtida riigi monopol (CPC 87202).</p> <p>IT: Kontoritöötajate värbamisteenuste osutajate arvu piirangud (CPC 87203).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BE, HU ja SE: Piiranguteta kontori abipersonali ja muude töötajate vahendamise teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87202).</p> <p>BE: Piirangud puuduvad</p> <p>IE: Piiranguteta tegevjuhtide otsingu teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87201).</p> <p>FR, IE, IT ja NL: Piiranguteta kontoritöötajate värbamise teenuste piiriülese osutamise korral (CPC 87203).</p>
<p>h) Turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Piirangud puuduvad</p> <p>BG, CY, CZ, EE, ES, LT, LV, MT, PL, RO, SI ja SK: Piiranguteta.</p> <p>DK, HR ja HU: Piiranguteta järgmiste allsektorite teenuste osutamise korral: valveteenused (87305) Horvaatias ja Ungaris, turvanõustamisteenused (87302) Horvaatias, lennujaama valveteenused (87305 osa) Taanis ja soomusautoteenused (87304) Ungaris.</p>
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>FI: Piiranguteta turvateenuste osutamise lubade korral.</p>
<p>i) Juurdlusteenused (CPC 87301)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT ja SE: Piiranguteta.</p> <p>AT ja SE: Piirangud puuduvad</p>
<p>j) Hoonete puhastamise teenused (CPC 874)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piirangud puuduvad</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
k) Fotograafiateenused (CPC 875)	Piirangud puuduvad
l) Pakendamisteenused (CPC 876)	Piirangud puuduvad
m) Krediidifoteenused ja inkassoteenused (CPC 87901, 87902)	Piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud ES, LV ja SE: Piiranguteta inkassoteenuste ja krediidifoteenuste osutamise korral. ES, LV ja SE: Piirangud puuduvad
n) Telefonivastamisteenused (CPC 87903)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad
o) Paljundusteenused (CPC 87904)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad Piiriülese teenustekaubanduse puhul: HU: Piiranguteta paljundusteenuste piiriülese osutamise korral.
p) Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU ja PL: Piirangud puuduvad HU: Ametlike tõlkeid, tõlgete ametlike kinnitusi ja ametlike dokumentide võõrkeelseid kinnitatud koopiaid võib pakkuda üksnes Ungari Tõlke- ja Tõestamisamet (OFFI). PL: Üksnes füüsilised isikud võivad olla vandetõlgid.
q) Postitusnimekirjade koostamine ja postitusteenused (CPC 87906)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
r) Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907)	Piirangud puuduvad
s) Mujal liigitamata muud äriteenused (CPC 87909)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud SE: Piirangud puuduvad</p> <p>SE: Ehitusühistu majanduskava peab kinnitama kaks isikut. Need isikud peavad olema saanud EMP ametiasutuste tunnustuse.</p> <p>SE: Pandimajad tuleb rajada kas piiratud vastutusega äriühingu või filiaalina.</p>
t) Õhustranspordiga seotud äriteenused: <ul style="list-style-type: none"> – müük ja turustamine – arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused 	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Puuduvad
u) Metallitoodete, masinate ja seadmete remondi teenused (CPC 886, välja arvatud 8868)	Puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad</p> <p>HU: Piiranguteta energijaotusega seotud teenuste ning tootmisega seotud teenuste piiriülese osutamise, välja arvatud nende sektoritega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenuste korral.</p>
<p>v) Laevade, raudteetranspordivahendite ning lennukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 86764 osa, 86769, 8868)</p>	<p>Puuduvad</p>
<p>x) Muud äriteenused ja proovimärgisega märgistamise teenused (CPC 893 osa)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud CZ, LT ja NL: Piirangud puuduvad</p> <p>LT: Piiranguteta.</p> <p>NL: Väärismetallesemete proovimärgisega märgistamise ainuõigus on praegu antud Madalmaade kahele avalikõiguslikule monopolile.</p>
<p>y) Pakendamine (CPC 88493 osa, ISIC 37)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>CZ: Pakendite tagasivõtmise ja taaskasutamisega seotud teenuseid osutav pakendiettevõtja peab olema aktsiaselts (CPC 88493 osa, ISIC 37).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-8 – Sideteenused	
a) Posti- ja kulleriteenused (CPC 71235 osa, CPC 73210 osa, 751 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Kooskõlas siseriiklike õigusaktidega võidakse piirata postkastide paigutamist avalikult kasutatavatele teedele, postmarkide väljaandmist ja kohtu- või haldusmenetluse käigus kasutatava tähitud posti teenuse osutamist. Nende teenuste jaoks, mille puhul kehtib universaalteenuse osutamise kohustus, võib kehtestada litsentsimissüsteemi. Litsentsid võivad tuua kaasa konkreetse universaalteenuse osutamise kohustused või rahalise panuse kompensatsioonifondi.
b) Telekommunikatsioon (CPC 752, 753, 754)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE: Piirangud puuduvad BE: Piiranguteta satelliitlevi edastamise teenuste korral.
III-EU-9 – Ehitus (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-10 – Turustusteenused	
a) Turustusteenused (CPC 3546, 631, 632, välja arvatud 63211, 63297, 62276 ja 621 osa)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud PT: Piirangud puuduvad</p> <p>Investeeringu puhul: PT: Teatavate jaemüügiettevõtete ja kaubanduskeskuste rajamisel kehtib spetsiaalne lubade andmise süsteem. See on seotud kaubanduskeskustega, mille renditav brutopind on 8 000 m² või suurem, ja jaemüügiettevõtetega, mille müügipind on 2 000 m² või suurem, kui need asuvad väljaspool kaubanduskeskusi. Põhikriteeriumid: kaubanduslike pakkumiste mitmekesistamine; tarbijale pakutavate teenuste hindamine; tööhõive kvaliteet ja ettevõtja sotsiaalne vastutus; integreerimine linnakeskkonda ning panus ökotõhususse (CPC 631, 632, välja arvatud 63211, 63297).</p>
b) Ravimite turustamine (CPC 62117, 62251, 8929).	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FI: Piirangud puuduvad</p> <p>FI: Piiranguteta ravimite turustamise korral.</p>
c) Alkohoolsete jookide turustamine (CPC 62112 osa, 62226, 63107, 8929)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud FI ja SE: Piirangud puuduvad</p> <p>FI: Piiranguteta alkohoolsete jookide turustamise korral.</p> <p>SE: Kangete alkohoolsete jookide, veini ja õlle (v.a alkoholivaba õlu) monopoli kehtestamine. Kangete alkohoolsete jookide, veini ja õlle (v.a alkoholivaba õlu) jaemüük on praegu Systembolaget AB monopol. Alkohoolsed joogid on joogid, mille alkoholisisaldus on üle 2,25 mahuprotsendi. Õlle puhul on alkoholisisalduse piir 3,5 mahuprotsenti (CPC 631 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>d) Tubaka turustamine (CPC 6222 osa, 62228, 6310 osa, 63108)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT, ES, FR ja IT: Piirangud puuduvad</p> <p>AT: Tubakamüüjana tegutsemise luba saavad taotleda üksnes füüsilised isikud (CPC 63108).</p> <p>ES: Üksnes füüsilised isikud võivad tegutseda tubakamüüjatena. Iga tubakamüüja saab taotleda vaid ühe litsentsi (CPC 63108). Tubaka jaemüük on riigi monopol.</p> <p>FR: Tubaka hulgi- ja jaemüük on riigi monopol (CPC 6222 osa, 6310 osa).</p> <p>IT: Tubaka turustamiseks ja müümiseks on tarvis tegevusluba. Luba antakse avaliku menetluse kaudu. Lubade väljastamisel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastiku tihedus ja olemasolevate müügikohtade paiknemise tihedus (CPC 6222 osa, 6310 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-11 – Keskkonnateenused a) Reoveeteenused (CPC 9401) b) Tahkete/ohtlike jäätmete käitlemine, välja arvatud ohtlike jäätmete piiriülene transport i) Jäätmekäitlusteenused (CPC 9402) ii) Kanalisatsiooni- jms teenused (CPC 9403) c) Välisõhu- ja kliimakaitse (CPC 9404)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud DE: Piirangud puuduvad Üksnes piiriülese teenustekaubanduse puhul: DE: Piiranguteta jäätmekäitlusteenuste, välja arvatud nõustamisteenuste osutamise korral, ning mulla kaitse ja saastatud mulla harimisega seotud teenuste, välja arvatud nõustamisteenuste osutamise korral (CPC 9401, 9402, 9403, 94060)

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>d) Pinnase ja vee parandamine ja puhastamine</p> <p>i) Saastatud või reostatud pinnase või vee töötlemine ja parandamine (CPC 9406 osa)</p> <p>e) Müra ja vibratsiooni vähendamine (CPC 9405)</p> <p>f) Elurikkuse ja maastiku kaitse</p> <p>g) Loodus- ja maastikukaitse teenused (CPC 9406 osa)</p> <p>h) Muud keskkonnateenused ja nendega seotud teenused (CPC 9409)</p>	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-12 – Haridusteenused (CPC 92) (ainult erasektori rahastatavad teenused)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta selliste haridusteenuste korral, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mingis vormis riigiabi. Kui välisriigi teenuseosutajal on lubatud pakkuda erasektori rahastatavaid haridusteenuseid, võidakse eraettevõtjalt nõuda haridussüsteemis osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni.</p> <p>EU, välja arvatud CZ, NL, SE ja SK: Piiranguteta alg-, kesk-, kõrg- ja täiskasvanuharidust mittehõlmavate erasektori rahastatavate haridusteenuste osutamise korral (CPC 929).</p> <p>CY, FI, MT ja RO: Piiranguteta erasektori rahastatavate alg-, kesk- ja täiskasvanuharidusteenuste osutamise korral (CPC 921, 922, 924).</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT ja RO: Piiranguteta erasektori rahastatavate kõrgharidusteenuste osutamise korral (CPC 923).</p> <p>SE: Piiranguteta selliste erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajate korral, kes saavad riigilt teatavat toetust. Reservatsiooni kohaldatakse erasektori rahastatavate haridusteenuse osutajate suhtes, kui nad saavad riigilt teatavat toetust, näiteks riigi poolt tunnustatud haridusteenuse osutajate ja riigi järelevalve all olevate haridusteenuste osutajate suhtes, või selliste õpingute suhtes, mis annavad õiguse õppetoetustele (CPC 92).</p> <p>SK: Kõigi erasektori rahastatavate haridusteenuste, välja arvatud keskharidusjärgse tehnika- ja kutsehariduse teenuste korral. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi ning kohalikud omavalitsused võivad piirata rajatavate koolide arvu (CPC 921, 922, 923, välja arvatud 92310, 924).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>EU, välja arvatud ES ja IT: Tunnustatud diplomeid või kraade andva erasektori rahastatava ülikooli avamise eel kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: rahvastiku tihedus ja olemasolevate kõrgkoolide paiknemise tihedus.</p> <p>ES: Menetlus hõlmab parlamendiga konsulteerimist.</p> <p>IT: Põhineb kolmeaastasel programmil ja riigi tunnustatud diplomite väljaandmise luba antakse üksnes Itaalia juriidilistele isikutele (CPC 923).</p>
<p>III-EU-13 – Tervishoiu- ja sotsiaalteenused (ainult erasektori rahastatavad teenused)</p>	
<p>a) Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)</p>	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta kõigi selliste tervishoiuteenuste osutamise korral, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mingis vormis riigiabi. Piiranguteta kõigi erasektori rahastatavate tervishoiuteenuste korral, välja arvatud erasektori rahastatavad haigla- ja kiirabiteenused ning muude raviasutuste kui haiglate teenused.</p> <p>Eraettevõtjatelt võidakse nõuda erasektori rahastatavas tervishoiuvõrgus osalemiseks mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine.</p> <p>See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>AT, PL ja SI: Piiranguteta erasektori rahastatavate kiirabiteenuste osutamise korral (CPC 93192).</p> <p>BE: Piiranguteta erasektori rahastatavate kiirabi- ja raviasutuste teenuste, välja arvatud haiglateenuste korral (CPC 93192, 93193).</p> <p>BG, CY, CZ, FI, MT ja SK: Piiranguteta erasektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste osutamise korral (CPC 9311, 93192, 93193).</p> <p>DE: Piiranguteta sotsiaalkindlustusteenuste osutamise korral Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi raames, kus võivad teenuseid pakkuda eri äriühingud või üksused ja kus esineb seega konkurents, mistõttu ei ole asjaomaste teenuste puhul tegemist „teenustega, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“ (CPC 93).</p> <p>DE: Piiranguteta erasektori rahastatavate Saksamaa relvajõudude haiglate omandiõiguse korral.</p> <p>FI: Piiranguteta erasektori rahastatavate muude tervishoiuteenuste osutamise korral (CPC 93199).</p> <p>FR: Piiranguteta erasektori rahastatavate laboratoorse analüüsi ja uuringu teenuste osutamise korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>DE (kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): Pääste- ja kiirabiteenuste osutamist korraldavad ja reguleerivad liidumaad. Enamik liidumaad delegeerib päästeteenuste alase pädevuse omavalitsustele. Omavalitsustel on lubatud eelistada kasumit mittetaotlevaid ettevõtjaid. See kehtib samavõrra nii välismaiste kui ka riigisiseste teenuseosutajate kohta (CPC 931, 933). Kiirabiteenuste osutamiseks on vajalik kavandamine, luba ja akrediteerimine. Telemeditsiini puhul võidakse IKT-teenuste (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) osutajate arvu piirata, et tagada koostalitlusvõime, ühilduvus ja vajalikud ohutusstandardid. Piirangu kohaldamisel välditakse diskrimineerimist.</p> <p>SI: Järgmiste teenuste kohta kehtib riigi monopol: vere ja verepreparaatide tarnimine, inimelundite eemaldamine ja säilitamine siirdamise eesmärgil; sotsiaalmeditsiini-, hügieeni-, epidemioloogilised ja tervishoiu-/ökoloogilised teenused, patoanatomilised teenused, biomeditsiiniliselt toetatav soojätkamine (CPC 931).</p> <p>FR: Haigla- ja kiirabiteenuste, raviasutuste (muude kui haiglate) osutatavate teenuste ja sotsiaalteenuste korral: Ettevõtted võivad tegutseda ükskõik millises õiguslikus vormis, välja arvatud vormis, mis on reserveeritud vabade elukutsete jaoks.</p>
<p>b) Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus</p>	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud HU: Piiranguteta tervishoiu- ja sotsiaalteenuste piiriülese osutamise ning sellise tegevuse või selliste teenuste korral, mis moodustavad riikliku pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemi osa. See reservatsioon ei kehti tervishoiuga seotud kutseteenuste, sealhulgas arstide, hambaarstide, ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide, parameedikute ja psühholoogide osutatavate teenuste suhtes, mis on hõlmatud muude reservatsioonidega (CPC 931, välja arvatud 9312, 93191 osa).</p> <p>HU: Piiranguteta avaliku sektori rahastatavate haigla- ja kiirabiteenuste ning muude raviasutuste kui haiglate teenuste piiriülene osutamise korral väljastpoolt riigi territooriumi (CPC 9311, 93192, 93193).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>c) Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta kõigi selliste sotsiaalteenuste osutamise korral, mida rahastab avalik sektor või mille osutamiseks antakse mingis vormis riigiabi, ning sellise tegevuse või selliste teenuste korral, mis moodustavad osa riiklikust pensioni- või sotsiaalkindlustussüsteemist.</p> <p>Eraettevõtjatelt võidakse erasektori rahastatavas sotsiaalteenuste võrgus osalemiseks nõuda mittediskrimineerivatel alustel antud kontsessiooni. Võidakse kohaldada majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, transporditaristu, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine.</p> <p>CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK ja SI: Piiranguteta erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste osutamise korral.</p> <p>BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT ja PT: Piiranguteta erasektori rahastatavate sotsiaalteenuste, välja arvatud sanatooriumide, puhkekodude ja vanadekodude teenuste osutamise korral.</p> <p>DE: Piiranguteta Saksamaa sotsiaalkindlustussüsteemi korral, kus teenuseid võivad pakkuda eri äriühingud või üksused, millega kaasneb konkurents, ja seega ei pruugi asjaomased teenused olla hõlmatud määratlusega „teenused, mida osutatakse üksnes valitsuse ülesannete täitmisel“.</p>
	<p>Üksnes investeeringu puhul:</p> <p>HR: Mõne erasektori rahastatava sotsiaalhoolekandeasutuse rajamine võib sõltuda majandusvajaduste testist, eriti konkreetsetes geograafilistes piirkondades (CPC 9311, 93192, 93193, 933).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>III-EU-14 – Turismi- ja reisiteenused</p> <p>a) Hotellid, restoranid ja toitlustus (CPC 641, 642, 643), välja arvatud toitlustus õhustransporditeenuste osutamise ajal – see kuulub maapealse teeninduse alla</p> <p>b) Reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisijuhtide) teenused (CPC 7471)</p> <p>c) Giiditeenused (CPC 7472)</p>	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BG: Piirangud puuduvad</p> <p>BG: Nõutav on asutamine (filiaalid ei ole lubatud) (CPC 7471, 7472).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-15 – Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditeenused (välja arvatud audiovisuaalteenused)	
a) Raamatukogu-, arhiivi-, muuseumi- ja muud kultuuriteenused (CPC 963)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT ja investeerimise eesmärgil LT: Piiranguteta raamatukogu-, arhiivi-, muuseumi- ja muude kultuuriteenuste osutamise korral. AT ja LT: Asutamiseks võidakse nõuda luba või kontsessiooni.</p>
b) Meelelahutusteenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK: Piiranguteta meelelahutusteenuste, sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenuste osutamise korral.</p> <p>BG: Piiranguteta järgmiste meelelahutusteenuste osutamise korral: tsirkuste, lõbustusparkide ja sarnaste meelelahutusasutuste teenused, tantsusaalide, diskoteekide ja tantsuõpetajate teenused ning muud meelelahutusteenused.</p> <p>EE: Piiranguteta muude meelelahutusteenuste osutamise korral, välja arvatud kinode teenused.</p> <p>LT ja LV: Piiranguteta kõikide meelelahutusteenuste osutamise korral, välja arvatud kino käitamise teenused.</p>
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT ja SE: Piiranguteta meelelahutusteenuste, sealhulgas teatrite, ansamblite, tsirkuste ja diskoteekide teenuste piiriülese osutamise korral.</p> <p>AT ja SE: Piirangud puuduvad</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
c) Uudistevahendusteenused (CPC 962)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud HU: Piirangud puuduvad HU: Piiranguteta.
d) Spordi- ja muud puhketeenused (CPC 964)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad
e) Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piiranguteta rahalise panusega õnnemänge hõlmavate hasartmänguteenuste osutamise, sealhulgas eeskätt loteriide, kraapimisloteriide, kasiinodes, mängusaalides või litsentsitud ruumides pakutavate hasartmänguteenuste, kihlveoteenuste, bingoteenuste ning heategevusorganisatsioonide või mittetulundusühingute pakutavate või neile tulu toovate hasartmänguteenuste osutamise korral.
III-EU-16 – Transporditeenused ja transpordi abiteenused	
a) Meretransport i) Rahvusvaheline reisijatevedu (CPC 7211, välja arvatud riigisisene kabotaaž) ii) Rahvusvaheline kaubavedu (CPC 7212, välja arvatud riigisisene kabotaaž)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud LV ja MT: Piiranguteta laeva registreerimise ja asutamise riigi lipu all sõitva laevastiku käitamise korral (kogu kaubanduslik merendustegevus, millega tegeletakse merelaevalt, sealhulgas kalandus, vesiviljelus ja kalandusega seotud teenused; rahvusvaheline reisijate- ja kaubavedu (CPC 721), ning meretranspordi abiteenused). EU: Piiranguteta fiiderteenuste, Euroopa Liidu laevandusettevõtjatele kuuluvate või renditud konteinerite mittetulunduslikel alustel ümberpaigutamise korral ning selle osa korral kõnealustest teenustest, mis ei kuulu riigisisese merekabotaaži erandi alla. MT: Kehtivad ainuõigused Maltalt Itaalia kaudu Mandri-Euroopaga sisse seatud mereühenduse suhtes (CPC 7213, 7214, 742 osa, 745, 749 osa). LV: Puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>b) Meretranspordi ja siseveetranspordi abiteenused</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta lootsi- ja sildumisteenuste osutamise korral (CPC 7452).</p> <p>EU: Piiranguteta siseveetranspordi abiteenuste korral.</p> <p>EU: Sadama pidaja või pädev asutus võib piirata teenuseosutajate arvu konkreetse sadamateenuse puhul.</p> <p>EU, välja arvatud LT ja LV: Piiranguteta puksiirteenuste osutamise korral (CPC 7214). LT ja LV: Piirangud puuduvad</p> <p>BG: Teenuseosutajate arv sadamates võib olla piiratud sõltuvalt sadama objektiivselt läbilaskevõimest, mille määrab kindlaks transpordi-, infotehnoloogia- ja sideministeeriumi moodustatud ekspertide komisjon (ISIC 0501, 0502, CPC 5133, 5223, 721, 722, 74520, 74540, 74590, 882).</p> <p>BG: Õigus osutada riikliku tähtsusega Bulgaaria sadamates avaliku transpordi tugiteenuseid antakse kontsessioonilepinguga. Piirkondliku tähtsusega sadamates antakse see õigus sadamaomanikuga sõlmitava lepinguga (CPC 74520, 74540 ja 74590).</p> <p>Investeeringu puhul:</p> <p>EU, välja arvatud EL ja IT: Piirangud puuduvad</p> <p>EL: Sadamaaladel veoste käitlemise teenuste osutamisel kehtib riigi monopol (CPC 741).</p> <p>IT: Mereveoste käitlemise teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine ja uute töökohtade loomine (CPC 741).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>c) Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta reisijate ja kaupade raudteetranspordi korral (CPC 711).</p> <p>LT: Transiiditeenuste osutamise ainuõigused antakse sellistele raudteeveo-ettevõtjatele, mis kuuluvad riigile või mille aktsiad kuuluvad 100 % riigile (CPC 711).</p> <p>EU, välja arvatud LT ja SE, raudteetranspordi abiteenuste korral: Piirangud puuduvad</p> <p>LT: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste korral kehtib riigi monopol (CPC 86764, 86769, 8868 osa).</p> <p>SE: Raudteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatses rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja võimsuspiirangud (CPC 86764, 86769, 8868 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>d) Maanteetransport (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvahelised veoautoveoteenused) ja maanteetranspordi abiteenused.</p>	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta maanteetranspordi korral (reisijate- ja kaubaveoteenused, rahvusvaheliste veoautovedude teenused).</p> <p>Investeeringu puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta teises liikmesriigis asutatud välisinvestorite kabotaaži korral liikmesriigi piires (CPC 712).</p> <p>EU: Euroopa Liidus osutatavate taksoteenuste suhtes võidakse kohaldada majandusvajaduste testi, millega piiratakse teenuseosutajate arvu. Põhikriteerium: kohaldatavates õigusaktides ette nähtud kohalik nõudlus (CPC 71221).</p> <p>BE: Seaduses võidakse kindlaks määrata taksoveolubade maksimaalne arv (CPC 71221).</p> <p>AT, BG ja DE: Reisijate- ja kaubaveoks võib ainuõigusi ja/või tegevuslube anda üksnes Euroopa Liidu füüsilistele isikutele ja Euroopa Liidu juriidilistele isikutele, kelle peakontor asub Euroopa Liidus (CPC 712).</p> <p>CZ: Nõutav on asutamine Tšehhi juriidilise isikuna (mitte filiaalina).</p> <p>ES: Reisijateveo puhul kohaldatakse CPC 7122 all osutatavate teenuste suhtes majandusvajaduste testi. Põhikriteerium: kohalik nõudlus. Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.</p> <p>FR: Piiranguteta linnadevahelise bussiveo teenuste osutamise korral (CPC 712).</p> <p>IE: Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 7121, 7122).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>IT: Limusiiniteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.</p> <p>Linnadevahelise bussiveo teenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine.</p> <p>Kaubaveoteenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).</p> <p>MT: Avalikud bussiveoteenused: kogu võrgu suhtes kohaldatakse kontsessiooni, mis hõlmab avaliku teenindamise kohustust kanda hoolt teatavate ühiskonnarühmade (nagu õpilased ja eakad) eest (CPC 712).</p> <p>MT: Taksod: veolubade arvu suhtes kohaldatakse piiranguid. <i>Karozzini</i> (hobuvankrid): veolubade arvu suhtes kohaldatakse piiranguid (CPC 712).</p> <p>PT: Reisijateveo valdkonnas kohaldatakse limusiiniteenuste osutamisel majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: olemasolevate ettevõtjate arv ja neile avalduv mõju, rahvastiku tihedus, geograafiline paiknemine, mõju liiklustingimustele ja uute töökohtade loomine (CPC 71222).</p> <p>SE: Maanteetranspordivahendite hooldus- ja remonditeenuste suhtes kohaldatakse majandusvajaduste testi, kui investor kavatses rajada oma terminali taristurajatised. Põhikriteeriumid: ruumi- ja mahutavuspiirangud (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, 8867 osa).</p> <p>SE: Autoveoettevõtja kutsealal tegutsemiseks on vaja Rootsis väljastatud tegevusluba. Taksoveoloa saamise ühe kriteeriumina peab äriühing olema määranud ametisse füüsilise isiku, kes töötab veokorraldajana (<i>de facto</i> elukohanõue – vt asutamise liike käsitlev Rootsi reservatsioon) (CPC 712).</p> <p>SK: Kaubaveo puhul kohaldatakse majandusvajaduste testi. Põhikriteeriumid: kohalik nõudlus (CPC 712).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BG: maanteetranspordi abiteenuste piiriülese osutamise korral (CPC 744). Piirangud puuduvad</p> <p>BG: Piiranguteta.</p>
<p>e) Õhustranspordi abiteenused (CPC 7461, 7469, 83104)</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Maapealse teeninduse avatuse tase sõltub lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arv lennujaamades võib olla piiratud. Suurtes lennujaamades ei tohi teenuseosutajaid olla alla kahe.</p> <p>Investeeringu puhul:</p> <p>PL: Külmutatud või jahutatud kaupade hoiustamise teenuste puhul sõltub konkreetsete teenuseliikide osutamise võimalus lennujaama suurusest. Teenuseosutajate arvu igas lennujaamas võidakse ruumipuuduse tõttu piirata; muudel põhjustel võidakse seda piirata mitte vähem kui kahe teenuseosutajani (CPC 742 osa).</p>
<p>f) Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta kosmosetransporditeenuste ja kosmoselaevade rentimise korral (CPC 733, 734 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
III-EU-17 – Põllumajandus, kalapüük, vesi, tootmine	
a) Põllumajandus, jahindus, metsandus ning põllumajanduse, jahinduse ja metsandusega seotud teenused (ISIC 01, 02, CPC 881)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud HR, HU, PT ja SE: Piirangud puuduvad</p> <p>HR: Piiranguteta põllumajandusliku ja jahindustegevuse korral.</p> <p>HU: Piiranguteta põllumajandusliku tegevuse korral (ISIC 011, 012, 013, 014, 015, CPC 8811, 8812, 8813, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).</p> <p>PT: Bioloogi, keemiaanalüütiku ja agronoomi kutsealal võivad töötada üksnes füüsilised isikud (CPC 881).</p> <p>SE: Piiranguteta põhjapõdrakasvatuse korral (ISIC 014).</p>
b) Kalapüük, vesiviljelus ja kalapüügiga seotud teenused (ISIC 05, CPC 882)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta kalapüügi, vesiviljeluse, kalapüügiga seotud teenuste korral.</p> <p>EU: Piiranguteta vesiviljelusrajatiste asutamise korral kas merel või siseveekogudel.</p> <p>FR: Piiranguteta osaluse korral Prantsusmaale kuuluvas merealas kala-/karplooma- või vetikakasvatuse eesmärgil.</p> <p>BG: Piiranguteta merede ja jõgede elusressursside püügi korral Bulgaaria sisemerealal ja territoriaalmeres, kui seda teevad Bulgaaria lipu all sõitvad laevad.</p>
c) Vee kogumine, puhastamine ja veevarustus (ISIC 41)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU: Piiranguteta tegevuse korral, mis hõlmab teenuseid, mille raames kogutakse, puhastatakse ja varutakse vett kodumajapidamiste või tööstuslike, kaubanduslike või muude kasutajate jaoks, sealhulgas joogiveega varustamine ja veemajandus.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
d) Tootmine (ISIC 16, 17, 18, 19, 20, 21)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU: Piirangud puuduvad
e) Kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine (ISIC 22, CPC 88442)	Piirangud puuduvad
f) Tootmine (ISIC 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)	Piirangud puuduvad
III-EU-18 – Kaevandamine ja energeetikaga seotud tegevus	
a) Maavarade kaevandamine (ISIC 10, 11, 12: energeetiliste materjalide kaevandamine, ISIC 13, 14: metallimaakide kaevandamine ja muu kaevandamine; CPC 5115, 7131, 8675, 883)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud BE, FI, IT ja NL: Piirangud puuduvad IT: (maavarauuringute puhul kohaldatakse ka piirkondlikul valitsemistasandil): Riigile kuuluvates kaevandustes kehtivad uurimise ja kaevandamise erieeskirjad. Enne mis tahes kaevandamistegevust tuleb saada uurimisluba (<i>permesso di ricerca</i>), kuningliku dekreeidi 1447/1927 artikkel 4). Selles tähtajalises loas määratakse täpselt kindlaks uuritava maa-ala piirid. Sama maa-ala jaoks võib anda uurimisloa mitmele eri isikule või ettevõtjale (tegemist ei ole ilmtingimata ainuloaga). Mineraalide kultiveerimiseks ja kasutamiseks tuleb saada piirkondliku ametiasutuse luba (<i>concessione</i>), artikkel 14) (ISIC 10, 11, 12, 13, 14, CPC 8675, 883).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>BE: Maavarade ja muude eluta ressursside uurimine ja kasutamine territoriaalvetes ja mandrilaval toimub kontsessioonilepingute alusel. Kontsessioonääri tegevuskoht peab olema Belgias (ISIC 14).</p> <p>FI: Tuumamaterjali kaevandamise loa andmise eel võidakse teha majandusvajaduste test. Põhikriteeriumid: üldine majanduslik ja sotsiaalne kasu (ISIC Rev. 3.1 120).</p> <p>NL: Erasektori äriühingud uurivad ja kasutavad Madalmaades süsivesinikke alati koos majandusministri määratud avaliku sektori äriühinguga (aktsiaseltsiga). Kaevandamiseseaduse artiklites 81 ja 82 on sätestatud, et kõik määratud äriühingu aktsiad peavad kuuluma otse või kaudselt Madalmaadele (ISIC Rev. 3.1 10, 3.1 11, 3.1 12, 3.1 13, 3.1 14).</p>
<p>b) Energiateenused – üldised (ISIC 40, CPC 613, 7131, 7139, 742, 7422, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BE, BG, FR ja LT: Piirangud puuduvad</p> <p>FR: Piiranguteta elektrienergia ja gaasi ülekandesüsteemide ning nafta ja gaasi torustranspordi korral (CPC 7131).</p> <p>BE: Piiranguteta energiajaotuse teenuste ja energiajaotusega seotud teenuste korral (CPC 887, välja arvatud konsultatsiooniteenused).</p> <p>BE: Piiranguteta energia ülekandmise teenuste osutamise korral, seoses juriidiliste isikute liikide ja Belgialt ainuõigused saanud era- või avalik-õiguslike ettevõtjate kohtlemisega (ISIC 4010, CPC 71310).</p> <p>BG: Piiranguteta energiajaotusega seotud teenuste korral (CPC 88 osa).</p> <p>Piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>LT: Piiranguteta kütuste torustranspordi ja kaupade (välja arvatud kütus) torustranspordi abiteenustega seotud meetmete korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>c) Elekter (ISIC 40, 4010; CPC 62279, 887 (välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused))</p>	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT, BG, CZ, FI, FR, LT, MT, NL ja SK: Piirangud puuduvad</p> <p>AT, BG: Piiranguteta elektrienergia tootmise, energijaotusteenuste ja energijaotusega seotud teenuste korral (ISIC 4010, CPC 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).</p> <p>CZ: Seoses elektrienergia ja gaasi ülekandmise ning turuosaliste litsentsidega kehtivad ainuõigused (ISIC 40, CPC 7131, 63297, 742, 887).</p> <p>FI: Piiranguteta elektrienergia impordi korral. Piiranguteta elektrienergia hulgi- ja jaemüügiga seotud piiriülese kaubanduse korral. Piiranguteta elektri ülekande- ja jaotusvõrkude ja -süsteemide puhul (ISIC 4010, CPC 62279, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).</p> <p>FR: Piiranguteta elektritootmise korral (ISIC 4010).</p> <p>FR: Piiranguteta elektri ülekandmise ja jaotamise korral (ISIC 4010, CPC 887).</p> <p>LT: Piiranguteta eaturvalistest tuumaallikatest pärineva elektrienergia hulgi- ja jaemüügi ning sellega kauplemise korral.</p> <p>SK: Elektrienergia tootmine, ülekandmine ja jaotamine, elektrienergia jae- ja hulgimüük ning energijaotusega seotud teenused, sealhulgas energiatõhususe, energiasäästu ja energiaauditi valdkonna teenused. Kohaldatakse majandusvajaduste testi ja taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud (ISIC 4010, CPC 62279, 887).</p>
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>MT: Ettevõttel Enemalta plc on elektrienergia tootmise monopol (ISIC 4010; CPC 887).</p> <p>NL: Piiranguteta elektrivõrgu omandiõiguse korral, mis kuulub üksnes Madalmaade valitsusele (põhivõrgud) ja teistele avaliku sektori asutustele (jaotusvõrgud) (ISIC 4010, CPC 887).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
d) Kütused, gaas, toornafta või naftatooted (ISIC 232, 4020; CPC 62271 63297, 713; CPC 742, 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT, BG, CZ, DK, FI, FR, HU, NL ja SK: Piirangud puuduvad</p> <p>AT: Piiranguteta gaasi ja muude kaupade kui gaasi transpordi korral (CPC 713).</p> <p>BG: Piiranguteta nafta ja maagaasi torustranspordi, hoiustamise ja ladustamise, sealhulgas transiidi ja ülekande korral (ISIC 4020, CPC 7131, CPC 742 osa).</p> <p>CZ: Piiranguteta gaasi tootmise, ülekandmise, jaotamise, hoiustamise ja kauplemise korral (ISIC 2320, 4020, CPC 7131, 63297, 742, 887).</p> <p>DK: Omanik või kasutaja, kes kavatseb rajada toornafta või rafineeritud nafta ja naftatoodete ning maagaasi transportimiseks torujuhtme, peab saama enne tööde alustamist kohalikult omavalitsuselt loa. Väljastatavate lubade arv võib olla piiratud (CPC 7131).</p> <p>FI: Piiranguteta gaasi ülekande- ja jaotusvõrkude ja -süsteemide puhul. Maagaasi importimisele on kehtestatud koguselised piirangud monopolide või ainuõiguste kujul (ISIC 4020, CPC 887, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>FR: Riigi energiajulgeoleku huvides võivad gaasi ülekande- või jaotussüsteeme omada ja käitada üksnes äriühingud, mille kapital kuulub 100 % Prantsuse riigile, mõnele teisele avaliku sektori organisatsioonile või ettevõttele ENGIE (ISIC 4020, CPC 887).</p> <p>HU: Piiranguteta torustransporditeenuste osutamise korral. Tegevuskoha nõue. Teenuseid võib osutada riigi või kohaliku omavalitsuse antud kontsessioonilepingu alusel. Kõnealuse teenuse osutamine on reguleeritud kontsessiooniõigusega (CPC 7131).</p> <p>NL: Piiranguteta, ent elektrivõrgu ja gaasivõrgu omanikuks saavad olla vaid Madalmaade valitsus (ülekandevõrgud) ja muud avaliku võimu kandjad (jaotusvõrgud) (ISIC 040, CPC 71310).</p> <p>SK: Gaasi tootmiseks ja gaaskütuste jaotamiseks ning kütuste torustranspordiks on vaja luba. Kohaldatakse majandusvajaduste testi ja taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud (ISIC 4020, CPC 6227162271, 63297, 7131, 742 ja 887).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
e) Tuumaenergia (ISIC 12, 2330, 4010 osa, CPC 887)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud AT, BE, BG, DE, FI, FR, HU ja SE: Piirangud puuduvad</p> <p>AT ja FI: Piiranguteta tuumamaterjali tootmise, töötlemise, jaotamise ja transportimise ning tuumaenergiapõhise elektri tootmise või jaotamise korral.</p> <p>DE: Piiranguteta tuumamaterjali tootmise, töötlemise ja transportimise ning tuumaenergiapõhise elektri tootmise või jaotamise korral.</p> <p>BE: Piiranguteta tuumamaterjali tootmise, töötlemise ja transportimise ning tuumaenergiapõhise elektri tootmise või jaotamise korral.</p>
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>BG: Piiranguteta lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalide või nende algmaterjalide töötlemise, samuti nendega kauplemise, tuumajaamade seadmete ja süsteemide hooldamise ja parandamise, selliste materjalide ning nende töötlemisel tekkinud prügi ja jäätmete transportimise, ioniseeriva kiirguse kasutamise ning kõigi muude teenuste osutamise korral, mis on seotud tuumaenergia kasutamisega rahumeelsetel eesmärkidel (sealhulgas inseneri- ja nõustamisteenused, tarkvarateenused jne).</p> <p>FR: Piiranguteta Euratomi lepingust tulenevate kohustuste alusel tuumamaterjali tootmise, töötlemise, jaotamise ja transportimise korral.</p> <p>HU ja SE: Piiranguteta tuumkütuse töötlemise ja tuumaenergiapõhise elektrienergia tootmise korral (ISIC 2330, 4010 osa).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
f) Auru ja sooja veega varustamine (ISIC 4030, CPC 62271, 887)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud BG, FI ja SK: Piirangud puuduvad</p> <p>BG: Piiranguteta soojusenergia tootmise ja jaotamise korral (ISIC 4030, CPC 887).</p> <p>SK: Auru ja sooja vee tootmiseks ja jaotamiseks, auru ja sooja vee hulgi- ja jaemüügiks ning energia jaotusega seotud teenuste osutamiseks on vaja luba. Kohaldatakse majandusvajaduste testi ja taotluse võib tagasi lükata üksnes juhul, kui turg on küllastunud.</p>
	<p>Investeeringu puhul:</p> <p>FI: Auru ja kuuma vee tootmisele ja jaotamisele on kehtestatud koguselised piirangud monopolide või ainuõiguste kujul (ISIC 40, CPC 7131).</p> <p>FI: Piiranguteta auru ja sooja vee ülekande- ja jaotusvõrkude ja -süsteemide puhul (ISIC 4030, CPC 7131, välja arvatud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused).</p>
III-EU-19 – Muud mujal nimetamata teenused	
a) Matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamine (CPC 9703)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>EU, välja arvatud CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Piirangud puuduvad</p> <p>CY, DE, FI, PT, SE ja SI: Piiranguteta matuse-, kremeerimis- ja surnutalitamine osutamise korral.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
b) Muud äritegevusega seotud teenused (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa)	Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul: EU, välja arvatud CZ, LT ja FI muude äritegevusega seotud teenuste puhul (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa) Piirangud puuduvad Piiriülese teenustekaubanduse puhul: CZ: Piiranguteta oksjoniteenuste osutamise korral (CPC 612 osa, 621 osa, 625 osa, 85990 osa). LT: Piiranguteta valitsuselt volituse saanud üksuse puhul, millel on ainuõigused osutada järgmisi teenuseid: andmeedastus turvaliste riiklike ülekandevõrkude kaudu. FI: Piiranguteta digitaalse tuvastamise teenuste piiriülese osutamise korral.
c) Uued teenused	EU: Piiranguteta uute, CPCs käsitlemata teenuste osutamise korral.

TŠIILI LOEND

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Nr 1 – Kõik sektorid	
a) Riigiettevõtte	<p>Tšiili jätab endale õiguse kehtestada olemasoleva riigiettevõtte või valitsusüksuse aktsiatega seonduvate huvide või selle ettevõtte või üksuse varade üleandmise või võõrandamise korral piirangud kōnealuste huvide või varade omamisele ning investorite või nende investeeringute õigusele kontrollida ükskõik millist selle tulemusel asutatud riigiettevõtet või tehtud investeeringuid.</p> <p>„Riigiettevõtte“ on ettevõtte, mida Tšiili omab või kontrollib osaluse kaudu selles ettevõttes, ning selle mõistega on hõlmatud ka kõik ettevõtted, mis on pärast käesoleva lepingu jõustumist asutatud üksnes selleks, et müüa või võõrandada oma osalus olemasoleva riigiettevõtte või valitsusasutuse kapitalis või varades.</p>
b) Kommunaalteenused	<p>Kommunaalteenuseid pakutakse sellistes sektorites nagu seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused, sotsiaalteaduste ja humanitaarvaldkonna teadus- ja arendusteenused, tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused, veevarustus ning reoveekäitlus, keskkonnateenused, tervishoiuteenused, transporditeenused ja kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused. Nende teenuste osutamise ainuõigused antakse sageli eraettevõtjatele, näiteks ettevõtjatele, kellel on ametiasutuste kontsessioonid, sõltuvalt konkreetsetest teeninduskohustustest. Seda reservatsiooni ei kohaldata telekommunikatsioonisektori ning arvutiteenuste ning nendega seotud teenuste suhtes.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
c) Kinnisvara omandamine	Tšiilis piiranguteta riigimaa, piirialal asuva maa ning muu, rannajoonest viie kilomeetri kaugusele ulatuva, põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatava maa omandamise korral, nagu on osutatud 10-A ja 10-B lisas. Põllumajanduslikuks tegevuseks kasutatavat maad võib omandada või selle üle võib kontrolli omada iga Tšiili füüsiline isik või Tšiilis elav isik või Tšiili juriidiline isik. Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud sellise maa omandi või kontrolliga.
d) Kaubanduslik kohalolek	Käesolevat loendit ei kohaldata ettevõtete esinduste suhtes.
e) Põlisrahvad	Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima põlisrahvastega seotud meetmeid.
f) Ebasoodsas olukorras olevad vähemused	Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega antakse õigusi või eelisõigusi sotsiaalselt või majanduslikult ebasoodsas olukorras olevatele vähemustele.
Nr 2 – Tootmine	
Tootmine, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 15, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, välja arvatud 16, 22, 24, 25, 29, 37)	Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 16: tubakatoodete tootmine)	Piiranguteta
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 22: kirjastamine, trükkimine ja salvestiste paljundamine)	Puuduvad, välja arvatud: 222 – trükindus ja selle sidusalad: piiranguteta trükinduse ja selle sidusalade puhul.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 24: kemikaalide ja keemiatoodete tootmine)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 241 – põhikemikaalide tootmine ja 242 – muude keemiatoodete tootmine.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 25: kummi- ja plasttoodete tootmine)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 251 – kummitoodete tootmine ja 252 – plasttoodete tootmine.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 29: mujal liigitamata masinate ja seadmete tootmine)	Puuduvad, välja arvatud: 2927 – relva- ja laskemoonatootmine: piiranguteta.
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 31: mujal liigitamata elektrimasinate ja -seadmete tootmine)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 311 – elektrimootorite, -generaatorite ja trafode tootmine ja 314 – akude, galvaanielementide ja patareide tootmine.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Tootmine (ISIC Rev. 3.1 jaotis 37: ringlussevõtt)	Teatavat liiki juriidilise isiku vorm võidakse ette näha järgmise majandustegevuse jaoks: 371 – metallijäätmete ja -jääkide ringlussevõtt ja 372 – mittemetalsete jäätmete ja jääkide ringlussevõtt.
Nr 3 – Maavarade kaevandamine	
Maavarade kaevandamine, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 10, 11, 12, 13, 14)	<p>Piiranguteta järgmise korral:</p> <p>jaotis 11 – toornafta ja maagaasi ammutamine, nafta ja gaasi ammutamisega kaasnevad tegevused ning</p> <p>jaotis 12 – uraani- ja tooriumimaagi kaevandamine.</p> <p>Liitiumi, vedelate või gaasiliste süsivesinike, riigi jurisdiktsiooni alla kuuluvate mereveesetete ning riigi julgeoleku seisukohast oluliseks kuulutatud (seda saab teha ainult seadusega) kaevandusliku tähtsusega aladel täielikult või osaliselt paiknevate lasundite uurimine, kasutuselevõtt ja töötlemine (<i>beneficio</i>) võib eeldada halduskontsessiooni või spetsiaalset tegevuslepingut, milles sisalduvad nõuded ja tingimused määratakse iga kord kindlaks eraldi määrusega.</p> <p>Peale selle saavad kaevandatud loodusliku tuumamaterjali ja liitiumi ning nende kontsentratsioonide, derivaatide ja ühenditega seotud tehinguid teha või sõlmida üksnes Tšiili tuumaenergia komisjon (Comisión Chilena de Energía Nuclear) või selle komisjoni volitatud pooled.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Nr 4 – Põllumajandus	
Põllumajandus ja jahindus, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 A 01)	Piirangud puuduvad
Metsamajandus, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 A 02)	Piirangud puuduvad Suurema selguse huvides nõutakse metsanduskomisjoni (Corporación Nacional Forestal) heaks kiidetud majandamiskava.
Nr 5 – Energeetika	
Elektrienergia tootmine ja jaotamine, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 E 40, 401, 4010)	<p>a) Puuduvad, välja arvatud elektrienergia tootmisel, ülekandmisel ja jaotamisel riiklikusse elektrisüsteemi (Sistema Eléctrico Nacional) ja selle jaoks. Kohaldatakse järgmisi piiranguid:</p> <p>Energiajaotuskontsessioonide alusel on lubatud tegutseda ainult konkreetset liiki avatud või kinnistel avaliku sektori ettevõtetel (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>), mis on asutatud Tšiilis. Sellise ettevõtte ainus tegevusvaldkond peab olema energiajaotus.</p> <p>Riiklikusse ülekandevõrku (Sistema Interconectado Central) energia ülekandmist võimaldavate kontsessioonide alusel on lubatud tegutseda ainult konkreetset liiki avatud või kinnistel avaliku sektori ettevõtetel (<i>sociedad anónima abierta o cerrada</i>), mis on asutatud Tšiilis. Sellise ettevõtte ainus tegevusvaldkond peab olema energiaülekanne.</p> <p>Hüdroelektrienergiat võib toota kontsessioonide alusel. Neid kontsessioone võivad taotleda ja vastavatel avalikel pakkumistel osaleda vaid juriidilised isikud, mis on asutatud kooskõlas Tšiili õigusega.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Maapõueenergia allikaid võib uurida või maapõueenergiat võib kasutada kontsessioonide alusel. Neid kontsessioone võivad taotleda ja vastavatel avalikel pakkumistel osaleda vaid juriidilised isikud, mis on asutatud kooskõlas Tšiili õigusega.</p> <p>Tuumaenergiat võib rahumeelsetel eesmärkidel toota ainult Tšiili tuumaenergia komisjon või komisjoni loal võib seda toota koos kolmandate pooltega. Kui komisjon peab vajalikuks sellise loa anda, kehtestab ta ka asjaomase tegevuse tingimused.</p> <p>b) Piiranguteta elektrienergia vahendajate või agentide tegevuse korral, mille raames korraldatakse elektrienergia müüki teiste ettevõtjate käitatavate elektrienergia süsteemide kaudu.</p>
Nr 6 – Kalapüük	
Kalapüük, kalahaudejaamade ja kalakasvanduste tegevus, välja arvatud teenused (ISIC Rev. 3.1 B 05)	Piiranguteta
Nr 7 – Teenused	
Õigusteenused (CPC 861 osa)	<p>Investeeringute ja piiriülese teenustekaubanduse puhul:</p> <p>1 ja 3: Puuduvad, välja arvatud pankrotihaldurite (<i>síndicos de quiebra</i>) puhul, kellel peab olema justiitsministeeriumi (Ministerio de Justicia) nõuetekohane volitus ja kes võivad töötada ainult seal, kus asub nende elukoht.</p> <p>2: Piirangud puuduvad</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Majandusarvestus-, auditeerimis- ja raamatupidamisteenused (CPC 86211)	1 ja 3: Puuduvad, välja arvatud finantsasutuste välisaudiitorite puhul, kes peavad olema kantud pankade ja finantsasutuste järelevalveameti (Superintendencia de Bancos e Instituciones Financieras) ning väärtpaberite ja kindlustuse järelevalveameti (Superintendencia de Valores y Seguros) välisaudiitorite registrisse. Registrisse või kanda üksnes Tšiilis seaduslikult partnerlustena (<i>sociedades de personas</i>) või ühendustena (<i>asociaciones</i>) asutatud ettevõtjaid, kelle peamine tegevusvaldkond on auditeerimisteenuste pakkumine. 2: Piirangud puuduvad
Maksualased teenused (CPC 863)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Arhitektuuriteenused (CPC 8671)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Inseneriteenused (CPC 8672)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Integreeritud inseneriteenused (CPC 86733)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8674)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Veterinaarteenused (CPC 932)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Ämmaemandate, meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Arvutiteenustega seotud teenused (CPC 841, 842, 843, 844 ja 845)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Valdkondadevahelised uurimis- ja arendusteenused, loodusteaduslikud uurimis- ja arendusteenused ning seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 851 osa, CPC 853 osa ja CPC 86751 osa)	1 ja 3: Puuduvad, välja arvatud: Kõikide teaduslikku või tehnilist laadi uuringute või siis mägironimise (<i>andinismo</i>) jaoks, kui neid/seda kavatsevad piirialadel teha välisriigi juriidilised või füüsilised isikud, on tarvis piiriameti (Dirección de Fronteras y Límites del Estado) luba ja piiriamet teeb sellise tegevuse üle ka järelevalvet. Piiriamet võib nõuda, et ekspeditsioonis peab osalema üks või mitu sama valdkonna esindajat Tšiilit. Need esindajad võtaksid uuringutest osa ja viiksid end kurssi nende ulatusega. 2: Piirangud puuduvad
Sotsiaal- ja humanitaarteadustega seotud uurimis- ja arendusteenused (CPC 852)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kinnisvarateenused: oma või renditud varaga seotud või tasu eest või lepingu alusel osutatavad (CPC 821 ja 822)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Laevade või muude transpordivahendite ning muude masinate ja seadmete rentimise/liisimise teenused ilma meeskonna/operaatorita (CPC 8310, välja arvatud 83104)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Lennukite liisimine või rentimine, ilma juhita (CPC 83104)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Reklaamiteenused (CPC 871)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Turu-uuringute ja avaliku arvamuse küsitluste teenused (CPC 864)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866, välja arvatud 86602)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused (CPC 881)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kaevandamisega seotud teenused (CPC 883)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Personali vahendamise ja värbamise teenused (CPC 87201, 87202, 87203)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Juurdlus- ja turvateenused (CPC 87302, 87303, 87304 ja 87305)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Seadmete, välja arvatud merelaevade, õhusõidukite või muude transpordivahendite hooldus ja remont (CPC 633)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Hoonete puhastamise teenused (CPC 874)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Fotograafiateenused (CPC 875)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Pakendamisteenused (CPC 876)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Krediidiinfoteenused, inkassoteenused (CPC 87901, 87902)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Telefonivastamisteenused (CPC 87903)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Paljundusteenused (CPC 87904)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad, välja arvatud see, et ametlike tõlkeid, tõlgete ametlike kinnitusi ja ametlike dokumentide võõrkeelseid kinnitatud koopiaid võivad pakkuda üksnes Tšiili ametiasutustes registreeritud ametlikud tõlkijad.
Postitusnimekirjade koostamine ja postitusteenused (CPC 87906)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Tellimustoodete kujundamise teenused (CPC 87907)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Mujal liigitamata muud äriteenused (CPC 87909)	1, 2 ja 3: piiranguteta.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Trüki- ja kirjastusteenused (CPC 88442)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Konverentsiteenused (CPC 87909)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Postiteenused (CPC 7511)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
<p>Kulleriteenused (CPC 7512)</p> <p>Riigisisestesse või välisriigi sihtkohtadesse suunatud postisaadetiste¹ käitlemisega² seotud teenused vastavalt järgmisele allsektorite loetelule:</p> <p>i) mis tahes liiki füüsilisel kandjal oleva adresseeritud kirjaliku teabevahetuse³ käitlemine, sealhulgas</p> <ul style="list-style-type: none"> – hübriidpostiteenused ja – otsepostitus; <p>ii) adresseeritud saadetiste ja pakkide käitlemine⁴;</p>	<p>1, 2 ja 3: Puuduvad, välja arvatud:</p> <p>see, et siseministeeriumi (Ministerio del Interior) 4. novembri 1960. aasta määruse nr 5037 ning transpordi- ja sideministeeriumi (Ministerio de Transporte y Telecomunicaciones) 30. jaanuari 1982. aasta seadusjõuga dekreedid nr 10 või neile järgnenud juriidiliste dokumentide alusel võib Tšiili riik kehtestada Tšiili Posti (Empresa de Correos de Chile) kaudu postisaadetiste (<i>objetos de correspondencia</i>) vormistamise, veo ja kättetoimetamise monopoli. „Postisaadetised“ – kirjad, tavalised ja trükitud margiga postkaardid, äridokumendid, infolehed ja eri laadi trükised, sealhulgas punktkirjas trükised, samuti kaubanäidised, kuni ühe kilo raskused väikepakid ning spetsiaalne postiteenus, mille raames salvestatakse ja edastatakse helisõnumeid (<i>fonos postales</i>);</p>

¹ Mõiste „käitlemine“ sisaldab vormistamist (*admisión*), vedu (*transporte*) ja kättetoimetamist (*entrega*).

² „Postisaadetis“ – saadetis, mida käitlevad kas riiklikud või eraettevõtjad.

³ Nt kirjad ja postkaardid.

⁴ Siia alla kuuluvad ka raamatud ja kataloogid.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
iii) adresseeritud pressimaterjali ¹ käitlemine; iv) punktides i–iii nimetatud postisaadetiste käitlemine registreeritud või kindlustatud postisaadetistena; v) punktides i–iii nimetatud postisaadetiste kättetoimetamise kiirkulleriteenused ² ; vi) adresseerimata postisaadetiste käitlemine ning vii) muud mujal nimetamata teenused.	
Rahvusvahelised kaugsideteenused	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kohalikud side baasteenused ja -võrgud, side vahendusteelused, täiendavad sideteenused ja piiratud sideteenused	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad

¹ Ajakirjad, ajalehed ja perioodikaväljaanded.

² Kiirkulleriteenus võib sisaldada peale suurema kiiruse ja usaldusväarsuse lisaväärtuselemente, nagu kogumine lähetuskohast, adressaadile kättetoimetamine, asukoha kindlakstegemine ja jälgimine, teel oleva saadetise sihtpunkti ja adressaadi muutmine või vastuvõtukinnitus.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Ehitusteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Komisjonimüügiagentide teenused (CPC 621)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Hulgimüügiteenused (CPC 622, 61111, 6113 ja 6121)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Jaemüügiteenused (CPC 632, 61111, 6113 ja 6121)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Frantsiisimine (CPC 8929)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Keskkonnateenused (CPC 940)	1, 2 ja 3: Piiranguteta, välja arvatud nõustamisteenuste korral.
Haridusteenused (CPC 92)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Tervishoiuteenused – haigla- ja kiirabiteenused, raviasutuste teenused (CPC 93, 931, välja arvatud 9312, 93191 osa, 9311, 93192, 93193, 93199)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Tervishoiu- ja sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Sotsiaalteenused, sealhulgas pensionikindlustus	1, 2 ja 3: piiranguteta.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Hotellid ja restoranid (sealhulgas toidlustamine) (CPC 641, 642 ja 643)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Reisibüroode ja reisikorraldajate teenused (CPC 74710)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Giiditeenused (CPC 74720)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Meelelahutusteenused, sealhulgas teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Raamatukogud, arhiivid, muuseumid ja muud kultuuriteenused (CPC 963)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Meelelahutusteenused, teatrite, ansamblite ja tsirkuste teenused (CPC 9619, 964, välja arvatud 96492)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Uudistevahendusteenused (CPC 962)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Spordi- ja muud puhketeenused (CPC 9641)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad, välja arvatud see, et professionaalsel tasandil tegutsevatelt spordiorganisatsioonidelt võidakse nõuda, et neil oleks konkreetset liiki juriidilise isiku vorm. Võrdse kohtlemise tagamiseks kehtib lisaks järgmine: a) sama kategooria spordivõistlusel ei ole lubatud osaleda enama kui ühe meeskonnaga; b) spordiettevõtete omakapitali suhtes võidakse kehtestada erinorme ning c) võidakse ette näha omakapitali miinimumnõuded.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Hasartmängude ja kihlvedude korraldamise teenused (CPC 96492)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Muud mujal liigitamata puhketeenused (CPC 96499)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Meretransporditeenused (CPC 721): Reisijatevedu (CPC 7211)	1 ja 2: Piirangud puuduvad 3: <ul style="list-style-type: none"> a) Registreeritud äriühingu asutamine Tšiili lipu all sõitva laevastiku käitamiseks: piiranguteta. b) Muud kaubandusliku kohaloleku vormid rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamiseks¹: piirangud puuduvad.

¹ „Muud kaubandusliku kohaloleku vormid rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutamiseks“ – teise lepinguosalise rahvusvaheliste meretransporditeenuste osutajate võime pakkuda klientidele kohapeal kõiki osaliselt või täielikult integreeritud transporditeenuste osutamiseks vajalikke tegevusi, millest olulise osa moodustavad meretransporditeenused. See kohustus ei piira siiski mingil viisil piiriüleste tarnete alusel võetud kohustusi.

Osutatud tegevused on vähemalt järgmised:

- a) meretransporditeenuste ja seotud teenuste turustamine ja müük vahetult klientidele pakkumise tegemisest arve esitamiseni, kui neid teenuseid osutab või pakub teenuse osutaja ise või selline teenuse osutaja, kellega teenuse müüjal on püsivad ärisuhted;
- b) igasuguste transporditeenuste ja seotud teenuste, sealhulgas integreeritud teenuste osutamiseks vajalike sisemaatransporditeenuste, eelkõige sisevee-, maantee- ja raudteetransporditeenuste ostmine omal kulul või oma klientide nimel (ja edasimüük oma klientidele);
- c) veo- ja tollidokumentide või muude veetavate kaupade päritolu ja liigiga seotud dokumentide koostamine;
- d) äriteabe edastamine igasuguste vahendite abil, sealhulgas arvutipõhiste infosüsteemide ja elektroonilise andmevahetuse kaudu (vastavalt käesolevale lepingule);
- e) ärikoostulepete sõlmimine kohalike laevandusettevõtjatega (sealhulgas osalemine äriühingu aktsiakapitalis) ja kohapeal palgatavate inimeste töölevõtmine (välismaalastest töötajate puhul vastavalt töötajate liikumise horisontaalsetele kohustustele) ning
- f) äriühingute nimel tegutsemine, sealhulgas vajaduse korral laevade sadamaskäikude või lasti vastuvõtmise korraldamine.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Kaubavedu (CPC 7212) Laevade (sealhulgas nende meeskonna) rentimise/liisimise teenused (CPC 7223) Laevade hooldus ja remont (CPC 8868) Pukseerimisteenused (CPC 72140) Meretransporditeenustega seotud tugiteenused (CPC 745) Laadimis- ja lossimisteenused (CPC 741) Hoiustamis- ja ladustamisteenused (CPC 742)	
Siseveetransport (CPC 722)	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Raudteetransport ja raudteetranspordi abiteenused	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Maanteetransporditeenused: Kaubavedu (CPC 7123)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Maanteetransporditeenused: Tarbesõidukite rentimine koos operaatoriga (CPC 71222 – Juhiga sõiduautode rentimise teenused)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Maanteetransporditeenused: Maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112 – Mootorsõidukite hooldus- ja remonditeenused)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Maanteetransporditeenused: Maanteetransporditeenustega seotud tugiteenused (CPC 7441 – Bussijaamateenused)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused: Veosekäitlemisteenused (CPC 741)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused: Hoiustamis- ja ladustamisteenused (CPC 742)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Kõikide transpordiliikidega seotud abiteenused: Kaubaveoagentuuri teenused (CPC 748)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Torutransport: kütuste ja muude kaupade transport (CPC 7131)	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad, välja arvatud see, et teenust peavad osutama Tšiili õiguse alusel asutatud juriidilised isikud ja teenuse osutamise eeltingimuseks võib olla võrdse kohtlemise alusel antud kontsessioon.
Õhusõidukite remondi- ja hooldusteenused	1: piiranguteta. 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Õhutransporditeenuste müük ja turustamine	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Arvutipõhise ettetellimissüsteemi (CRS) teenused	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Maapealne teenindus	1, 2 ja 3: Piirangud puuduvad
Lennundusalased eriteenused	1, 2 ja 3: piiranguteta.
Kosmosetransport ja kosmoselaeva rentimine	1, 2 ja 3: piiranguteta.

SUNDVÕÖRANDAMINE

Lepinguosalised kinnitavad ühist arusaama järgmisest.

1. Artikli 17.19 alusel toimuv sundvõõrandamine võib olla kas otsene või kaudne ning
  - a) otsene sundvõõrandamine toimub juhul, kui investeering riigistatakse või see sundvõõrandatakse muul moel otseselt omandiõiguse ametliku ülemineku või vara otsese ülevõtmisega;
  - b) kaudne sundvõõrandamine toimub juhul, kui lepinguosalise meetmel või meetmete kogumil on otsese sundvõõrandamisega samaväärne toime, kuivõrd sellega kaovad investori seisukohast olulisel määral tema investeeringu peamised omandi tunnused, sealhulgas õigus oma investeeringut kasutada ja võõrandada, ilma et sellega kaasneks omandiõiguse ametlik üleminek või vara otsene ülevõtmine.
2. Selle kindlakstegemine, kas lepinguosalise meede või meetmete kogum kujutab endast konkreetses olukorras kaudset sundvõõrandamist, nõuab igal üksikjuhtumil eraldi faktipõhist uurimist, milles võetakse muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:
  - a) lepinguosalise meetme või meetmete kogumi majanduslik mõju, ehkki ainuüksi asjaolu, et lepinguosalise meetmel või meetmete kogumil on investeeringu majanduslikule väärtusele kahjulik mõju, ei tähenda, et on toimunud kaudne sundvõõrandamine;

- b) lepinguosalise meetme või meetmete kogumi kestus; ning
- c) lepinguosalise meetme või meetmete kogumi laad, sealhulgas selle ese, otstarve ja kontekst.

3. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalise mittediskrimineerivad meetmed, mis on kavandatud ja mida kohaldatakse selleks, et saavutada õiguspäraseid poliitikaeesmärke, nagu rahvatervise kaitse, sotsiaalteenused, haridus, ohutus, keskkonnanäesmärgid, sealhulgas kliimamuutustega seotud eesmärgid, avalik kõlblus, sotsiaal- või tarbijakaitse, eraelu puutumatuse ja andmekaitse või kultuurilise mitmekesisuse edendamine ja kaitse, ei kujuta endast kaudset sundvõõrandamist, välja arvatud juhul, kui meetme või meetmete kogumi mõju on selle otstarvet arvestades ilmselgelt liiga suur.

ÜLEKANDED – TŠIILI¹

1. Olenemata artiklist 17.20 jätab Tšiili oma keskpangale (Banco Central de Chile) õiguse säilitada või kehtestada meetmeid kooskõlas seadusega 18.840 – Tšiili keskpanga konstitutsioonilise alusseadusega (Ley 18.840, Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile), panganduse üldseadusega (Decreto con Fuerza de Ley N°3 de 1997, Ley General de Bancos) ning väärtpaberituruseadusega (Ley de Mercado de Valores N°18.045), selleks et tagada vääringu stabiilsus ning sise- ja välismaksete tavapärase toimimine. Selliste meetmete hulka kuulub muu hulgas kitsenduste ja piirangute kehtestamine jooksvatele maksetele ja ülekannetele (kapitali liikumine) Tšiilisse ja Tšiilist välja ning nendega seotud tehingutele, nt reservi nõue (*encaje*) välisriiki tehtavate või välisriigist tulevate hoiuste, investeeringute või laenude puhul.
2. Olenemata punktist 1 ei ületa reservinõue, mida Tšiili keskpank võib kohaldada vastavalt seaduse 18.840 artikli 49 punktile nr 2, 30 % ülekantavast summast ja seda ei kehtestata kauemaks kui kaheks aastaks.

---

¹ Suurema selguse huvides olgu märgitud, et seda lisa kohaldatakse selliste ülekannete suhtes, mida käsitletakse artiklis 17.20 ja 27. peatükis.

ARTIKLIS 17.23 OSUTATUD LEPINGUD LIIKMESRIIKIDE JA TŠIILI VAHEL

1. Belgia-Luksemburgi majandusliidu ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Brüssel, 15. juuli 1992.
2. Tšehhi Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Praha, 24. aprill 1995.
3. Taani Kuningriigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Kopenhaagen, 28. mai 1993.
4. Saksamaa Liitvabariigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Santiago, 21. oktoober 1991.
5. Kreeka Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Ateena, 10. juuli 1996.

6. Hispaania Kuningriigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute vastastikust kaitset ja soodustamist käsitlev leping, Santiago, 2. oktoober 1991.
7. Prantsuse Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Pariis, 4. juuli 1992.
8. Horvaatia Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Santiago, 28. november 1994.
9. Tšiili Vabariigi valitsuse ja Itaalia Vabariigi valitsuse vaheline leping investeeringute soodustamise ja kaitse kohta, Santiago, 8. märts 1993.
10. Austria Vabariigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Santiago, 8. september 1997.
11. Poola Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Varssavi, 5. juuli 1995.
12. Portugali Vabariigi ja Tšiili Vabariigi vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Lissabon, 28. aprill 1995.

13. Rumeenia valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute vastastikust soodustamist ja kaitset käsitlev leping, Bukarest, 4. juuli 1995.
  14. Soome Vabariigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Helsingi, 27. mai 1993.
  15. Rootsi Kuningriigi valitsuse ja Tšiili Vabariigi valitsuse vaheline investeeringute soodustamist ja vastastikust kaitset käsitlev leping, Stockholm, 24. mai 1993.
-

VALITSEMISSEKTORI VÕLG

1. Ühtki nõuet selle kohta, et lepinguosalise võla restruktureerimisega rikutakse mõnda 17. peatüki C jao kohast kohustust, ei tohi kõnealuse peatüki D jao alusel esitada, või kui selline nõue on juba esitatud, ei tohi seda menetleda, kui restruktureerimine kujutab endast nõude esitamise ajal kokkulepitud restruktureerimist või muutub kokkulepitud restruktureerimiseks pärast sellise nõude esitamist.
2. Olenemata artiklist 17.30 ja kui käesoleva lisa punktist 1 ei tulene teisiti, ei või lepinguosalise investor esitada 17. peatüki D jao alusel nõuet selle kohta, et teise lepinguosalise võla restruktureerimisega rikutakse artiklit 17.9 või 17.11¹ või 17. peatüki C jao kohast kohustust, enne kui on möödunud 270 päeva kuupäevast, mil nõude esitaja esitas artikli 17.27 kohase kirjaliku konsultatsioonitaotluse.

---

¹ Suurema selguse huvides olgu märgitud, et pelgalt asjaolu, et lepinguosaline kohtleb teatava kategooria investoreid või investeeringuid nende erineva makromajandusliku mõju tõttu teisiti, sest soovib näiteks vältida süsteemseid riske või ülekanduvat mõju, või teeb seda võla restruktureerimise nõuete täitmise alusel, ei tähenda veel artikli 17.9 või 17.11 rikkumist.

3. Käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kokkulepitud restruktureerimine“ – lepinguosalise võla restruktureerimine või ümberajastamine, mis on toimunud i) võlainstrumentide kohandamise või muutmise teel, nagu on ette nähtud võlainstrumentide tingimustes, sealhulgas neid reguleerivas õiguses, või ii) võlavahetuse või muu sarnase protsessi kaudu, millega on nõustunud võlausaldajad, kellel on õigus vähemalt 66 %-le restruktureeritava võla jäägi põhisummast (välja arvatud asjaomase lepinguosalise või tema omandis või kontrolli all olevate üksuste hoitavad võlakirjad);
- b) „võlainstrumenti reguleeriv õigus“ – asjaomase võlainstrumendi suhtes kohaldatav õiguslik ja reguleeriv raamistik.

4. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et „lepinguosalise võlg“ ELi poole puhul on mõne liikmesriigi valitsuse kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi võlg.

VAHENDUSMEHCHANISM INVESTORI JA RIIGI VAHELISTE VAIDLUSTE PUHUKS

1. Menetluse algatamine
  - a) Vaidluses osalev pool võib igal ajal nõuda vahendusmenetluse algatamist. Selleks tuleb esitada teisele vaidluses osalevale poolele kirjalik taotlus. Kui taotlus esitatakse seetõttu, et ELi poole ametiasutused on väidetavalt rikkunud artikli 17.25 lõiget 1, ja kostjat ei ole artikli 17.28 alusel kindlaks määratud, tuleb see taotlus adresseerida Euroopa Liidule. Kui taotlus võetakse vastu, täpsustatakse vastuses, kas vahendusmenetluse pooleks on Euroopa Liit või asjaomane liikmesriik¹.
  - b) Vaidluses osalev pool, kellele selline taotlus on adresseeritud, kaalub taotlust heasoovlikult ning kiidab selle kirjalikult heaks või lükkab selle tagasi 20 tööpäeva jooksul alates kättesaamisest.

---

¹ Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kui taotlus käsitleb väidetavat rikkumist Euroopa Liidus, on vahendusmenetluse pooleks Euroopa Liit ning vahendusmenetlusse kaasatakse täielikult ka iga asjaomane liikmesriik. Kui taotlus käsitleb väidetavat rikkumist konkreetses liikmesriigis, on vahendusmenetluse pooleks asjaomane liikmesriik, välja arvatud juhul, kui see liikmesriik esitab taotluse, et vahendusmenetluse pooleks oleks Euroopa Liit.

2. Vahendusmenetluse reeglid

- a) Vaidluses osalevad pooled püüavad jõuda mõlemat poolt rahuldava lahenduseni 90 päeva jooksul alates vahendaja nimetamisest. Kuni lõplikule kokkuleppele jõudmiseni võivad vaidluses osalevad pooled kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi.
- b) Mõlemat poolt rahuldav lahendus tehakse üldsusele kättesaadavaks. Üldsusele avaldatud versioon ei tohi aga sisaldada teavet, mille vaidluses osalev pool on tunnistanud konfidentsiaalseks või kaitstavaks.

3. Seos vaidluste lahendamise

- a) Käesoleva vahendusmehhanismi raames kohaldatav menetlus ei ole kavandatud käesoleva lepingu või mõne muu kokkuleppe kohase vaidluste lahendamise menetluse alusena. Vaidluses osalev pool ei tohi sellistes vaidluste lahendamise menetlustes võtta aluseks ega kasutada tõenditena järgmist, samuti ei võta vahekohus arvesse järgmist:
  - i) teise vaidluses osaleva poole poolt vahendusmenetluse käigus esitatud seisukohad;
  - ii) asjaolu, et teine vaidluses osalev pool on väljendanud valmisolekut nõustuda vahendusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega, või
  - iii) vahendaja antud nõuandeid ega tema tehtud ettepanekuid.

- b) Vahendusmehhanism ei piira lepinguosaliste ega vaidluses osalevate poolte õigusi ega kohustusi, mis tulenevad 17. peatüki D jaost ja 38. peatükist.
- c) Kui vaidluses osalevad pooled ei lepi kokku teisiti ja ilma et see piiraks artikli 17.27 kohaldamist, on kõik menetluse etapid, sealhulgas nõuanded ja ette pandud lahendused, konfidentsiaalsed. Vahendusmenetlusse kaasatud lepinguosaline võib üldsust vahendusmenetluse toimumisest teavitada.
-

KOHTUNIKE, LIIKMETE JA VAHENDAJATE KÄITUMISJUHEND

1. Kohaldamisala

Käesolevat käitumisjuhendit kohaldatakse kooskõlas 17. peatüki D jaoga kohtunike, apellatsioonikohtu liikmete ja kandidaatide ning *mutatis mutandis* ka vahendajate suhtes.

2. Mõisted

Käesolevas käitumisjuhendis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kandidaat“ – füüsiline isik, kelle valimist esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu liikmeks kaalutakse, kuid kes ei ole veel sellesse ametisse kinnitatud;
- b) „*ex parte* suhtlus“ – kohtuniku või apellatsioonikohtu liikme suhtlus vaidluses osaleva poole, tema nõustaja, filiaali, tüdarettevõtja või mõne muu seotud isikuga esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetluse asjus ilma teise vaidluses osaleva poole või tema nõustaja kohaloleku või teadmiseta;
- c) „kohtunik“ – füüsiline isik, kes on nimetatud esimese astme kohtu kohtunikuks, ning

d) „apellatsioonikohtu liige“ – füüsiline isik, kes on nimetatud apellatsioonikohtu liikmeks.

3. Sõltumatus ja erapooletus

a) Kohtunikud ja apellatsioonikohtu liikmed peavad olema sõltumatud ja erapooletud.

b) Alapunkt a hõlmab järgmisi kohustusi:

- i) hoiduda lojaalsusest vaidluses osalevale poolele või mõnele muule isikule või üksusele;
- ii) hoiduda võtmast mõnelt valitsuselt, organisatsioonilt või isikult vastu juhiseid esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus menetletavates küsimustes;
- iii) hoiduda laskmast end mõjutada varasematest, aktuaalsetest või tulevatest rahalistest, äriolistest, erialastest või isiklikest suhetest;
- iv) hoiduda kasutamast oma ametiseisundit selleks, et edendada võimalikke rahalisi või isiklike huve seoses vaidluses osaleva poole või esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluse tulemustega;
- v) hoiduda võtmast ühtegi kohustust või võtmast vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada tema ülesannete nõuetekohast täitmist, või

vi) hoiduda tegemast toiminguid, mis võivad jätta mulje, et ta ei ole sõltumatu ega erapooletu.

4. Mitme ülesande täitmise piirangud

- a) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei tohi täita ühtegi poliitilist ega haldusülesannet. Kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei tohi tegeleda ühegi teise kutsetegevusega, mis läheb vastuollu tema sõltumatuse ja erapooletuse kohustuse või ametinõuetega. Eelkõige ei tohi kohtunik või apellatsioonikohtu liige kooskõlas artikli 17.36 lõikega 1 tegutseda nõustaja või poole nimetatud eksperdina, samuti ei tohi ta esineda tunnistajana mõnes teises menetluses.
- b) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige teatab igast muust ülesandest või ametist ühiskomiteele ja vastavalt kas esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimehele. Kõiki alapunktiga a seotud küsimusi lahendab esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimees.
- c) Endist kohtunikku või apellatsioonikohtu liiget ei tohi mingil viisil kaasata ühessegi esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetlusesse, mis algatati selle kohtuniku või liikme ametiajal.
- d) Endine kohtunik või apellatsioonikohtu liige ei tohi kolme aasta jooksul pärast oma ametiaja lõppu tegutseda üheski esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluses nõustaja või poole nimetatud eksperdina ega esineda sellises menetluses tunnistajana.

5. Hoolsuskohustus

Kohtunik või apellatsioonikohtu liige peab täitma oma ametiülesandeid hoolikalt ja kooskõlas ametinõuetega.

6. Ausus ja ametipädevus

a) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige peab

- i) juhtima menetlust asjatundlikult ning kooskõlas rangete aususe, õigluse ja viisakuse nõuetega;
- ii) omama vajalikke oskusi ja vajalikku pädevust ning tegema mõistlikes piirides kõik endast oleneva oma ametiülesannete täitmiseks vajalike teadmiste, oskuste ja omaduste säilitamiseks ja arendamiseks ning
- iii) hoiduma oma otsuste tegemise funktsiooni delegeerimisest.

7. *Ex parte* suhtlus

Ex parte suhtlus on keelatud, välja arvatud juhul, kui see on kohaldatava vaidluste lahendamise korra alusel lubatud.

8. Konfidentsiaalsus

- a) Kui see ei ole kohaldatava vaidluste lahendamise korra alusel lubatud, ei või kohtunik, apellatsioonikohtu liige või endine kohtunik või apellatsioonikohtu liige
- i) avalikustada ega kasutada esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetlusega seotud või menetluse käigus saadud teavet;
  - ii) avalikustada ühtegi esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetluse raames ette valmistatavat otsust ega
  - iii) avalikustada teavet esimese astme kohtus või apellatsioonikohtus toimuva menetluse raames peetud nõupidamiste kohta.
- b) Kui see ei ole kohaldatava vaidluste lahendamise korra alusel lubatud, ei või kohtunik ega apellatsioonikohtu liige avaldada oma seisukohta esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluses tehtud otsuse kohta, ning endine kohtunik ega apellatsioonikohtu liige ei või avaldada oma seisukohta esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu menetluses tehtud otsuse kohta kolme aasta jooksul pärast oma ametiaja lõppu.
- c) Käesolevas punktis sätestatud kohustusi ei kohaldata juhul kui ja määral mil kohtunik või apellatsioonikohtu liige või endine kohtunik või apellatsioonikohtu liige on seadusega kohustatud avaldama teavet kohtus või mõnes muus pädevas asutuses või kui ta peab avaldama sellise teabe eesmärgiga kaitsta oma õigushüvesid või neid taotlema või kui ta peab seda tegema seoses kohtumenetluse või muus pädevas asutuses toimuva menetlusega.

9. Avalikustamiskohustused

- a) Kandidaat ja kohtunik või apellatsioonikohtu liige peavad avalikustama kõik asjaolud, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlusi nende sõltumatuse või erapooletuse suhtes.
- b) Olenemata sellest, kas seda alapunkti a alusel nõutakse, peab kandidaat avalikustama kõik menetlused, milles ta osaleb vahekohtuniku, nõustaja, eksperdi või tunnistajana või on seda teinud möödunud viiel aastal.
- c) Olenemata sellest, kas seda alapunkti a alusel nõutakse, peab kohtunik või apellatsioonikohtu liige avalikustama seoses menetlusega, milles ta langetab või peab langetama otsuse, järgmise teabe:
- i) rahalised, ärilised, erialased või lähedased isiklikud suhted möödunud viiel aastal
- A) menetluses osaleva vaidluses osaleva poolega;
- B) menetluses osaleva vaidluses osaleva poole nõustajaga;
- C) menetluses osaleva eksperdi või tunnistajaga või

- D) isiku või üksusega, keda vaidluses osalev pool peab seotud isikuks või üksuseks või kellel on vaidluses osaleva poole arvates otsene või kaudne huvi menetluse tulemuse vastu, sealhulgas kolmandast isikust rahastajaga, ning
- ii) rahalised või isiklikud huvid, mis on seotud
- A) menetluse tulemusega;
  - B) mõne muu, sama meetet käsitleva menetlusega, või
  - C) mõne muu menetlusega, millesse on kaasatud vaidluses osalev pool või siis mõni isik või üksus, keda vaidluses osalev pool peab seotud isikuks või üksuseks.
- d) Alapunktide a, b ja c kohaldamisel peavad kandidaat ning kohtunik või apellatsioonikohtu liige tegema mõistlikes piirides kõik endast oleneva selliste asjaolude või sellise teabe väljaselgitamiseks.
- e) Kandidaat peab avalikustama selle teabe ühiskomiteele enne seda, kui ta kohtunikuks või apellatsioonikohtu liikmeks kinnitatakse.

- f) Kohtunik või apellatsioonikohtu liige avalikustab teabe kooskõlas kohaldatava vaidluste lahendamise korraga niipea kui ta on alapunktides a ja c osutatud asjaolud ja teabe välja selgitanud. Teave esitatakse vastavalt kas esimese astme kohtu või apellatsioonikohtu esimehele. Kohtunikul või apellatsioonikohtu liikmel on järjepidev kohustus avalikustada uusi/uut või hiljem selgunud asjaolusid ja teavet.
- g) Juhul kui kandidaadil, kohtunikul ja apellatsioonikohtu liikmel on kahtlus, kas teave avalikustada, peab ta otsustama selle kasuks.
- h) Teabe avalikustamata jätmine iseenesest ei osuta tingimata sõltumatuse või erapooletuse puudumisele.

10. Käitumisjuhendi järgimine

Käesoleva käitumisjuhendi järgimist reguleeritakse 17. peatüki D jao sätetega.

ETTEVÕTTE ASUTAMISE EESMÄRGIL ÄRIVISIIDIL OLEVAD ISIKUD,
ETTEVÕTJASISESELT ÜLEVIIDUD TÖÖTAJAD, INVESTORID JA LÜHIAJALISEL
ÄRIVISIIDIL OLEVAD ISIKUD

1. Kõiki käesolevas lisas loetletud nõuetele mittevastavaid kehtivaid meetmeid võib kehtima jätta, jätkata, viivitamata uuendada või muuta, tingimusel, et muudatus ei vähenda vahetult enne muutmist kehtinud meetme vastavust artiklitele 19.3 ja 19.4.
2. Artikleid 19.3 ja 19.4 ei kohaldata käesolevas lisas loetletud mittevastavate meetmete suhtes nende mittevastavuse ulatuses.
3. Lisaks käesolevas lisas loetletud nõuetele mittevastavatele meetmetele võib kumbki lepinguosaline võtta vastu või jätta kehtima kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite või loa nõuete või -menetlustega seotud meetmeid, mis ei kujuta endast piirangut artiklite 19.3 ja 19.4 tähenduses. Sellised meetmed võivad hõlmata nõuet saada tegevusluba, omada reguleeritud sektorites tegutsemiseks tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, näiteks keeleksamid, või täita teataval kutsealal tegutsemiseks liikmesuse nõuet, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, või muid mittediskrimineerivaid nõudeid, mille kohaselt ei tohi teatavat tegevust ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, ent neid kohaldatakse igal juhul.

4. Käesoleva lisa punktides 7 ja 8 esitatud loendeid kohaldatakse üksnes Tšiili ja ELi poole territooriumi suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need loendid ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

- a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või
- b) juriidilised isikud, kes on asutatud või mida korraldatakse teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on ELi poole territooriumil.

6. Alljärgnevates punktides kasutatakse järgmisi lühendeid:

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

EU Euroopa Liit, sealhulgas selle liikmesriigid

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia
LT Leedu
LU Luksemburg
LV Läti
MT Malta
NL Madalmaad
PL Poola
PT Portugal
RO Rumeenia
SE Rootsi
SI Sloveenia
SK Slovakkia

7. Nõuetele mittevastavad meetmed on ELi poole puhul järgmised:

Ettevõtte asutamise eesmärgil äriregistratsioonis olevad isikud

Kõik sektorid	<p>AT, CZ: Ettevõtte asutamise eesmärgil äriregistratsioonis olev isik peab töötama sellise ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta.</p> <p>SK: Ettevõtte asutamise eesmärgil äriregistratsioonis olev isik peab töötama sellise ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta. Nõutav on tööluba ja kohaldatakse majandusvajaduste testi.</p> <p>CY: Lubatav viibimise kestus: kuni 90 päeva mis tahes 12-kuulise ajavahemiku jooksul. Ettevõtte asutamise eesmärgil äriregistratsioonis olev isik peab töötama sellise ettevõtte heaks, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta.</p>
---------------	--

Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad

Kõik sektorid	<p>AT, CZ, SK: Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus; muul juhul: piiranguteta.</p> <p>FI: Juhtivtöötajate tööandja peab olema ettevõtte, mis ei ole mittetulundusühendus.</p> <p>HU: Füüsilisi isikuid, kes on olnud ettevõtte partnerid, ei saa käsitada ettevõtjasiseselt üleviidud töötajatena.</p> <p>Praktikandid</p> <p>AT, CZ, DE, FR, ES, HU, LT: Praktikandi väljaõpe olema seotud omandatud akadeemilise kraadiga.</p>
---------------	--

Lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud

<p>Kõik lühiajalisel ärivisiidil olevad isikud</p>	<p>CY, DK, HR: Kui lühiajalisel ärivisiidil olev isik osutab teenust, on nõutav töölouba ja kohaldatakse majandusvajaduste testi.</p> <p>LV: Lepingulise tegevuse jaoks on nõutav töölouba.</p> <p>MT: Nõutav on töölouba. Majandusvajaduste testi ei tehta.</p> <p>SI: Nõutav on ühekordne elamis- ja töölouba selliste teenuste osutamise korral, mis kestavad korraga kauem kui 14 päeva ja hõlmavad teatavaid tegevusalasid (teadusuuringud ja projekteerimine, koolitusseminarid, ostmine, äritehingud, kirjalik ja suuline tõlge). Majandusvajaduste testi ei ole vaja.</p> <p>SK: Et osutada Slovakkia territooriumil teenust kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on nõutav töölouba ja majandusvajaduste test.</p>
<p>Paigaldajad ja hooldajad</p>	<p>AT: Nõutav on töölouba ja kohaldatakse majandusvajaduste testi. Majandusvajaduste testi nõudest loobutakse selliste füüsiliste isikute puhul, kes koolitavad töötajaid seoses teenuste osutamisega ja kellel on eriteadmised.</p> <p>CY: Sellise tegevuse korral, mis kestab kauem kui seitse päeva kuus või 30 päeva kalendriaastas, on nõutav töölouba.</p> <p>CZ: Juhul kui töötatakse kauem kui seitse järjestikust kalendripäeva või kokku 30 päeva kalendriaasta jooksul, on nõutav töölouba.</p> <p>ES: Nõutav on töölouba. Paigaldus-, remondi- või hooldusteenust osutavad isikud peavad olema olnud kaupa tarniva või teenust osutava juriidilise isiku või temaga samasse kontserni kuuluva ettevõtte palgal vähemalt kolm kuud vahetult enne sisenemistaotluse esitamise kuupäeva ning neil peaks olema vähemalt kolmeaastane asjakohane erialane töökogemus, mis on saadud pärast täisealiseks saamist.</p> <p>FI: Olenevalt tegevusest võidakse nõuda elamisluba.</p> <p>SE: Nõutav on töölouba, välja arvatud i) selliste füüsiliste isikute puhul, kes osalevad koolitusel, katsetamisel või tarnete ettevalmistamises või lõpuleviimises või sarnases tegevuses äritehingu raames, ning ii) selliste montööride ja tehniliste instruktorite puhul, kes tegelevad seoses õnnetusega seadmete kiireloomulise paigaldamise või remondiga, mis kestab kuni kaks kuud. Majandusvajaduste testi ei nõuta.</p>

Investorid

Kõik sektorid:	<p>AT: Majandusvajaduste test.</p> <p>CY: Maksimaalne riigis viibimise aeg on 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul.</p> <p>CZ, SK: Kui investori tööandja on ettevõtte, on vaja tööluba ja nõutakse majandusvajaduste testi.</p> <p>DK: Maksimaalne riigis viibimise aeg on 90 päeva iga kuuekuulise ajavahemiku jooksul. Kui investor soovib tegeleda Taanis äritegevusega füüsilisest isikust ettevõtjana, on vajalik tööluba.</p> <p>FI: Investor peab töötama keskastme või tippjuhina ettevõttes, mis ei ole mittetulundusühendus.</p> <p>HU: Riigis viibimise maksimaalne kestus on 90 päeva, kui investori tööandja Ungaris ei ole ettevõtte. Kui investori tööandja Ungaris on ettevõtte, on vajalik majandusvajaduste test.</p> <p>IT: Kui investori tööandja ei ole ettevõtte, on vajalik majandusvajaduste test.</p> <p>LT, NL, PL: Investorit esindavaid füüsilisi isikuid investorite kategooriasse ei arvata.</p> <p>LV: Investeermiseelses etapis on riigis viibimise maksimaalne kestus 90 päeva kuuekuulise ajavahemiku jooksul. Investeermisjärgses etapis võib seda pikendada ühe aastani sõltuvalt riigisisestest õigusaktides kehtestatud kriteeriumidest, nagu valdkond ja tehtud investeeringu suurus.</p> <p>SE: Kui investorit käsitatakse töötajana, on vajalik tööluba.</p>
----------------	--

8. Nõuetele mittevastavad meetmed Tšiilis on järgmised:

Ettevõtte asutamise eesmärgil äriregistratsiooni ootavad isikud

Kõik sektorid	Puuduvad
---------------	----------

Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad

Kõik sektorid	Puuduvad
---------------	----------

Lühiajalisel äriregistratsiooni ootavad isikud

Kõik sektorid	Puuduvad
---------------	----------

Investorid:

Kõik sektorid	Puuduvad
---------------	----------

Tegevus, millega lühiajalisel ärivisiidil olevatel ELi poole isikutel on lubatud tegeleda, eeldusel et nende peamine tegevuskoht, tegelik tasusaamise koht ja põhiline kasumi kogumise koht jääb väljapoole Tšiilit, on järgmine:

- a) osalus kohtumistel või konverentsidel või konsultatsioonid kolleegidega;
  - b) Tšiilis asuvalt ettevõttelt tellimuste vastuvõtmine või sellise ettevõttega lepingu üle läbirääkimiste pidamine, aga mitte kaupade müük või teenuste osutamine üldsusele;
  - c) ärikonsultatsioonid Tšiilis ettevõtte asutamise, laiendamise või lõpetamise või investeeringu tegemise, suurendamise või lõpetamise asjus või
  - d) seadmete või masinate paigaldus, remont või hooldus ning teenuste osutamine või personali koolitamine teenuste osutamiseks selliste seadmete või masinate müügi või liisimisega seotud garantii- või muu teenuslepingu alusel kogu selle lepingu kehtivuse ajal.
-

LEPINGULISED TEENUSEOSUTAJAD JA SÕLTUMATUD SPETSIALISTID

1. Kumbki lepinguosaline võimaldab teise lepinguosalise lepingulistel teenuseosutajatel või sõltumatutel spetsialistidel osutada oma territooriumil füüsiliste isikute kohaloleku kaudu teenuseid käesolevas lisas loetletud sektorites vastavalt käesoleva lepingu artiklile 19.5 ja kooskõlas asjakohaste piirangutega.
2. Punktides 11 ja 12 esitatud loetelud koosnevad järgmistest elementidest:
  - a) esimeses veerus on märgitud sektor või allsektor, mille puhul lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistide kategooria tegevus on liberaliseeritud, ning
  - b) teises veerus kirjeldatakse kohaldatavaid piiranguid.
3. Lisaks käesolevas lisas esitatud reservatsioonide loetelule võib kumbki lepinguosaline võtta vastu või jätta kehtima kvalifikatsiooninõuete, kvalifitseerimismenetluste, tehniliste standardite või loa nõuete või -menetlustega seotud meetmeid, mis ei kujuta endast piirangut artikli 19.5 tähenduses. Sellised meetmed võivad hõlmata nõuet saada tegevusluba, omada reguleeritud sektorites tegutsemiseks tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, näiteks keeleeksamid, või täita teataval kutsealal tegutsemiseks liikmesuse nõuet, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, või muid mittediskrimineerivaid nõudeid, mille kohaselt ei tohi teatavat tegevust ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Neid meetmeid ei ole käesolevas lisas loetletud, ent neid kohaldatakse igal juhul.

4. Lepinguosalised ei võta seoses lepinguliste teenuseosutajate ja sõltumatute spetsialistidega kohustusi sellistes majandustegevuse sektorites, mida ei ole käesolevas lisas esitatud.
5. Sektorites, kus kohaldatakse majandusvajaduste testi, hinnatakse põhikriteeriumidena järgmisi aspekte:
- a) Tšiili puhul asjaomase turu olukord ning
  - b) ELi poole puhul asjaomase turu olukord liikmesriigis või piirkonnas, kus teenust osutatakse, võttes muu hulgas arvesse hindamise ajal juba teenust osutavate teenuseosutajate arvu ja neile avalduvat mõju.
6. Käesoleva lisa punktides 11–12 esitatud loendeid kohaldatakse üksnes Tšiili ja ELi poole territooriumi suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need loendid ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.
7. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõuet laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida kohaldatakse liikmesriigis vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:
- a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või

b) juriidilised isikud, kes on asutatud või mida korraldatakse teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on ELi poole territooriumil.

8. Alljärgnevas loeteludes kasutatakse järgmisi lühendeid:

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

EU Euroopa Liit, sealhulgas selle liikmesriigid

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Läti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

LTO Lepingulised teenuseosutajad

Sõltumatud spetsialistid   Sõltumatud spetsialistid

Lepingulised teenuseosutajad

9. Võttes arvesse käesoleva lisa punktides 11 ja 12 esitatud reservatsioonide loetelu, võtavad lepinguosalisel kooskõlas artikliga 19.5 seoses lepinguliste teenuseosutajate kategooriaga kohustusi järgmistes sektorites ja allsektorites:

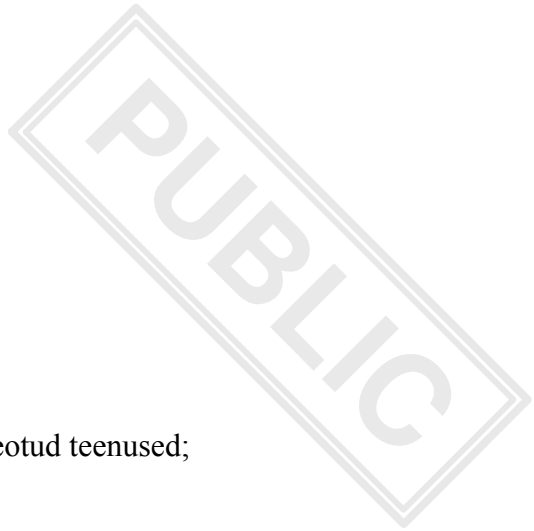
- a) õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega;
- b) majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused;

- c) maksualase nõustamise teenused;
- d) arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused;
- e) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;
- f) meditsiini- ja hambaraviteenused;
- g) veterinaariteenused;
- h) ämmaemandate teenused;
- i) meditsiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused;
- j) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;
- k) teadus- ja arendusteenused;
- l) reklaamiteenused;
- m) turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused;
- n) juhtimiselase nõustamise teenused;

- o) juhtimiselase nõustamisega seotud teenused;
- p) tehnilise katsetamise ja analüüsimise teenused;
- q) seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused;
- r) kaevandamine;
- s) laevade hooldus ja remont;
- t) raudteetranspordivahendite hooldus ja remont;
- u) mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont;
- v) õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont;
- w) metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont;
- x) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;
- y) telekommunikatsiooniteenused;

- z) posti- ja kulleriteenused;
- aa) ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused;
- bb) ehitusuuringud;
- cc) kõrgharidusteenused;
- dd) põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused;
- ee) keskkonnateenused;
- ff) kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);
- gg) muud finantsteenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);
- hh) muud finantsteenused, mis on loetletud 25. lisas – ainult Tšiili;
- ii) transpordiga seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;
- jj) reisibüroo- ja reisikorraldaja teenused;
- kk) giiditeenused;
- ll) tootmisega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

Sõltumatud spetsialistid

10. Võttes arvesse käesoleva lisa punktides 11 ja 12 esitatud reservatsioonide loetelu, võtavad lepinguosalisel kooskõlas artikliga 19.5 seoses sõltumatute spetsialistide kategooriaga kohustusi järgmistes sektorites ja allsektorites:

- a) õigusabi teenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega;
- b) arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused;
- c) inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused;
- d) arvutiteenused ja nendega seotud teenused;
- e) teadus- ja arendusteelised teenused;
- f) turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused;
- g) juhtimisalase nõustamise teenused;
- h) juhtimisalase nõustamisega seotud teenused;

- i) kaevandamine;
- j) kirjaliku ja suulise tõlke teenused;
- k) telekommunikatsiooniteenused;
- l) posti- ja kulleriteenused;
- m) kõrgharidusteenused;
- n) kindlustusega seotud teenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);
- o) muud finantsteenused (nõustamis- ja konsultatsiooniteenused);
- p) muud finantsteenused, mis on loetletud 25. lisas – ainult Tšiili;
- q) transpordiga seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused;
- r) tootmisega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenused.

11. ELi poole reservatsioonid on järgmised:

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Kõik sektorid	<p>LTO:</p> <p>EU: Teenuslepinguga hõlmatud isikute arv ei tohi ületada lepingu nõuetekohaseks täitmiseks vajalikku arvu, mis võib olla ette nähtud teenust osutava lepinguosalise õigusnormidega.</p>
Õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega (CPC 861 osa)	<p>LTO:</p> <p>AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE: Puuduvad</p> <p>BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE: Puuduvad</p> <p>BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test</p>
Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 86212, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219 ja 86220)	<p>LTO:</p> <p>AT, BE, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>BG, CZ, CY, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Maksualase nõustamise teenused ¹ (CPC 863)	<p>LTO:</p> <p>AT, BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad</p> <p>BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>PT: Piiranguteta</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>
Arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671 ja 8674)	<p>LTO:</p> <p>BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p>BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised.</p> <p>BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test.</p>

¹ Nende hulka ei kuulu õigusnõustamine ega maksuküsimustes esindamine, mis on kaasatud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega seotud õigusteenuste alla.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8672 ja 8673)	<p>LTO:</p> <p>BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud teadmised.</p> <p>BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud teadmised.</p> <p>BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>AT: Üksnes planeerimisteenused, mille korral on vajalik majandusvajaduste test.</p>
Meditsiini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused (CPC 9312 ja 85201 osa)	<p>LTO:</p> <p>SE: Puuduvad</p> <p>CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test</p> <p>FR: Majandusvajaduste test, välja arvatud seoses psühholoogidega, kelle puhul piirangud puuduvad.</p> <p>AT: Piiranguteta, välja arvatud seoses psühholoogi- ja hambaraviteenustega, mille puhul on nõutav majandusvajaduste test.</p> <p>BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK: Piiranguteta</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Veterinaarteenused (CPC 932)	LTO: SE: Puuduvad CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK: Piiranguteta Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta
Ämmaemandate teenused (CPC 93191 osa)	LTO: IE, SE: Puuduvad AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test BE, BG, FI, HR, HU, SK: Piiranguteta Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta
Meditšiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191 osa)	LTO: IE, SE: Puuduvad AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Majandusvajaduste test BE, BG, FI, HR, HU, SK: Piiranguteta Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad FI: Puuduvad, välja arvatud see, et füüsiline isik peab tõendama, et tal on osutatava teenusega seotud eriteadmised. AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test HR: Piiranguteta</p>
Teadus- ja arendusteenused (CPC 851, 852, välja arvatud psühholoogiteenused, ¹ ja 853)	<p>LTO: EU, välja arvatud NL ja SE: Nõutav on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud võõrustamisleping². EU, välja arvatud CZ, DK ja SK: Puuduvad CZ, DK, SK: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU, välja arvatud NL ja SE: Nõutav on tunnustatud teadusasutusega sõlmitud võõrustamisleping³. EU, välja arvatud BE, CZ, DK, IT ja SK: Puuduvad BE, CZ, DK, IT, SK: Majandusvajaduste test</p>

¹ CPC 85201 osa, mis on esitatud meditsiini- ja hambaraviteenuste all.

² Kõikides liikmesriikides peale DK peavad teadusasutuse heakskiit ja võõrustamisleping vastama 11. mai 2016. aasta direktiivis (EL) 2016/801 sätestatud tingimustele.

³ Kõikides liikmesriikides peale DK peavad teadusasutuse heakskiit ja võõrustamisleping vastama 11. mai 2016. aasta direktiivis (EL) 2016/801 sätestatud tingimustele.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Reklaamiteenused (CPC 871)	LTO: BE, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad
Turu-uuringu- ja arvamusküsitlusteenused (CPC 864)	LTO: BE, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test PT: Puuduvad, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole. HU, LT: Majandusvajaduste test, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE: Puuduvad AT, BE, BG, CZ, CY, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Majandusvajaduste test PT: Puuduvad, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole. HU, LT: Majandusvajaduste test, välja arvatud avaliku arvamuse küsitlused (CPC 86402), mille korral piiranguid ei ole.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865)</p>	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p>
<p>Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)</p>	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>HU: Kohaldatakse majandusvajaduste testi, välja arvatud vahekohtu- ja lepitusteenuste osutamisel (CPC 86602), mille korral piiranguid ei ole.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>HU: Kohaldatakse majandusvajaduste testi, välja arvatud vahekohtu- ja lepitusteenuste osutamisel (CPC 86602), mille korral piiranguid ei ole.</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)</p>	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Majandusvajaduste test DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad</p>
<p>Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)</p>	<p>LTO: BE, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad AT, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Majandusvajaduste test DE: Piirangud puuduvad, välja arvatud seoses riiklikult määratud mõõdistajatega, kelle puhul piiranguid ei ole. FR: Piirangud puuduvad, välja arvatud omandiõiguse seadmise ja maaõigusega seotud mõõdistamisel, mille korral piiranguid ei ole. BG: Piiranguteta Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Kaevandamine (CPC 883, ainult nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)</p>	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test</p>
<p>Laevade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)</p>	<p>LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad</p>
<p>Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 8868 osa)</p>	<p>LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteeveotranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112, 6122, 8867 osa ja 8868 osa)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad
Õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad
Metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	LTO: BE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test FI: Piiranguteta, välja arvatud müügi- või rentimisjärgse lepingu kontekstis; koduseadmete ja -kaupade hoolduse ja remondi korral (CPC 633) on nõutav majandusvajaduste test. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad

¹ Kontorimasinate ja -seadmete, sealhulgas arvutite hooldus- ja remonditeenused (CPC 845) on esitatud arvutiteenuste all.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
<p>Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, välja arvatud ametlik või kinnitatud tõlge)</p>	<p>LTO: BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>Sõltumatud spetsialistid: CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>HR: Piiranguteta</p>
<p>Telekommunikatsiooniteenused (CPC 7544, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)</p>	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Posti- ja kulleriteenused (CPC 751, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test
Ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	LTO: EU: Piiranguteta, välja arvatud BE, CZ, DK, ES, NL ja SE. BE, DK, ES, NL, SE: Puuduvad CZ: Majandusvajaduste test Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta, välja arvatud NL. NL: Puuduvad
Ehitusuuringud (CPC 5111)	LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad AT, BG, CZ, CY, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud. Sõltumatud spetsialistid: EU: Piiranguteta

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Kõrgharidusteenused (CPC 923)	<p>LTO:</p> <p>EU, välja arvatud LU ja SE: Piiranguteta</p> <p>LU: Piiranguteta, välja arvatud seoses ülikoolide professoritega, kelle puhul: puuduvad.</p> <p>SE: Puuduvad, välja arvatud seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust: piiranguteta.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU, välja arvatud SE: Piiranguteta</p> <p>SE: Puuduvad, välja arvatud seoses riigi rahastatavate ja erasektori rahastatavate haridusteenuste osutajatega, kes saavad riigilt teatavat toetust: piiranguteta.</p>
Põllumajanduse, jahinduse ja metsamajandusega seotud teenused (CPC 881, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	<p>LTO:</p> <p>EU, välja arvatud BE, DE, DK, ES, FI, HR ja SE: Piiranguteta</p> <p>BE, DE, ES, HR, SE: Puuduvad</p> <p>DK: Majandusvajaduste test</p> <p>FI: Piiranguteta, välja arvatud seoses metsamajandusega seotud nõustamis- ja konsultatsiooniteenustega, mille korral: puuduvad.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>
Keskkonnateenused (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osa, 9405, 9406 osa ja 9409)	<p>LTO:</p> <p>BE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	<p>LTO: BE, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>HU: Piiranguteta</p> <p>Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>HU: Piiranguteta</p>
Muud finantsteenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	<p>LTO: BE, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, FI, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui lepinguline teenuseosutaja viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>HU: Piiranguteta</p> <p>Sõltumatud spetsialistid: DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>HU: Piiranguteta</p>

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Transport (CPC 71, 72, 73 ja 74, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	<p>LTO:</p> <p>DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>BE: Piiranguteta</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>PL: Majandusvajaduste test, välja arvatud seoses õhustranspordiga, mille korral: puuduvad.</p> <p>BE: Piiranguteta</p>
Reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisijuhtide ¹) teenused (CPC 7471)	<p>LTO:</p> <p>AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE: Puuduvad</p> <p>BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>BE, IE: Piiranguteta, välja arvatud seoses reisijuhtidega, kelle puhul: puuduvad.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>

¹ Teenuseosutajad, kelle ülesanne on saata vähemalt kümnest inimesest koosnevat reisirühma, ent kes ei tegutse konkreetsetes paikades giidina.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Giiditeenused (CPC 7472)	<p>LTO:</p> <p>NL, PT, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, RO, SK, SI: Majandusvajaduste test</p> <p>ES, HR, LT, PL: Piiranguteta</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>EU: Piiranguteta</p>
Tootmine (CPC 884 ja CPC 885, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	<p>LTO:</p> <p>BE, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BG, CZ, CY, HU, LT, RO, SK: Majandusvajaduste test</p> <p>DK: Majandusvajaduste test, välja arvatud juhul, kui LTO viibib riigis kuni kolm kuud.</p> <p>Sõltumatud spetsialistid:</p> <p>DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE: Puuduvad</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Majandusvajaduste test</p>

12. Tšiili reservatsioonid on järgmised:

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Õigusabiteenused, mis on seotud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega (CPC 861 osa)	Puuduvad
Majandusarvestus- ja raamatupidamisteenused (CPC 86212, välja arvatud auditeerimisteenused, 86213, 86219 ja 86220)	Puuduvad
Maksualase nõustamise teenused ¹ (CPC 863)	Puuduvad
Arhitektuuriteenused ning linnaplaneerimis- ja maastikuarhitektuuriteenused (CPC 8671 ja 8674)	Puuduvad
Inseneriteenused ja integreeritud inseneriteenused (CPC 8672 ja 8673)	Puuduvad
MeditSiini- (sh psühholoogi-) ja hambaraviteenused (CPC 9312 ja 85201 osa)	Puuduvad
Veterinaarteenused (CPC 932)	Puuduvad
Ämmaemandate teenused (CPC 93191 osa)	Puuduvad
MeditSiiniõdede, füsioterapeutide ja parameedikute teenused (CPC 93191 osa)	Puuduvad
Arvutiteenused ja nendega seotud teenused (CPC 84)	Puuduvad
Teadus- ja arendusteenused (CPC 851, 852, välja arvatud psühholoogiteenused, ² ja 853)	Puuduvad
Reklaamiteenused (CPC 871)	Puuduvad
Turu-uuringu- ja arvamusküsitlusteenused (CPC 864)	Puuduvad

¹ Nende hulka ei kuulu õigusnõustamine ega maksuküsimustes esindamine, mis on kaasatud rahvusvahelise avaliku õiguse ja päritolujurisdiktsiooni õigusega seotud õigusteenuste alla.

² CPC 85201 osa, mis on esitatud meditsiini- ja hambaraviteenuste all.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Juhtimisalase nõustamise teenused (CPC 865)	Puuduvad
Juhtimisalase nõustamisega seotud teenused (CPC 866)	Puuduvad
Tehniliste katsete ja analüüsi teenused (CPC 8676)	Puuduvad
Seonduvad teadusliku ja tehnilise nõustamise teenused (CPC 8675)	Puuduvad
Kaevandamine (CPC 883, ainult nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad
Laevade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Puuduvad
Raudteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Puuduvad
Mootorsõidukite, mootorrataste, mootorsaanide ja maanteetranspordivahendite hooldus ja remont (CPC 6112, 6122, 8867 osa ja 8868 osa)	Puuduvad
Õhusõidukite ja nende osade hooldus ja remont (CPC 8868 osa)	Puuduvad
Metalltoodete, (muude kui kontori-) masinate, (muude kui transpordivahendite ja kontori-) seadmete ning koduseadmete ja -kaupade hooldus ja remont ¹ (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Puuduvad
Kirjaliku ja suulise tõlke teenused (CPC 87905, välja arvatud ametlik või kinnitatud tõlge)	Puuduvad
Telekommunikatsiooniteenused (CPC 7544, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad
Posti- ja kulleriteenused (CPC 751, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad

¹ Kontorimasinate ja -seadmete, sealhulgas arvutite hooldus- ja remonditeenused (CPC 845) on esitatud arvutiteenuste all.

Sektor või allsektor	Reservatsioonide kirjeldus
Ehitustööd ja nendega seotud inseneriteenused (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Puuduvad
Ehitusuuringud (CPC 5111)	Puuduvad
Kõrgharidusteenused (CPC 923)	Puuduvad
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus (CPC 881, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad
Keskkonnateenused (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osa, 9405, 9406 osa ja 9409)	Puuduvad
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad
Muud finantsteenused (üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad
Muud finantsteenused (loetletud liite 25-2 B jaos)	Puuduvad
Transport (CPC 71, 72, 73 ja 74, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad
Reisibüroode ja reisikorraldajate (sealhulgas reisijuhtide ¹) teenused (CPC 7471)	Puuduvad
Giiditeenused (CPC 7472)	Puuduvad
Tootmine (CPC 884 ja CPC 885, üksnes nõustamis- ja konsultatsiooniteenused)	Puuduvad

¹ Teenuseosutajad, kelle ülesanne on saata vähemalt 10 inimesest koosnevat reisirühma, ent kes ei tegutse konkreetsetes paikades giidina.

FÜÜSILISTE ISIKUTE LIIKUMINE ÄRILISEL EESMÄRGIL

Riiki sisenemise ja ajutise riigis viibimisega seotud menetluslikud kohustused

1. Lepinguosalised peaksid tagama, et sisenemise ja ajutise viibimise taotluste menetlemisel vastavalt oma käesoleva lepingu III osast tulenevatele kohustustele järgitakse head haldustava. Sellega seoses
  - a) tagab kumbki lepinguosaline, et pädevate ametiasutuste poolt riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluste menetlemise eest võetavad tasud ei kahjusta põhjendamatult ega lükka edasi käesoleva lepingu käesoleva osa kohast teenuskaubandust;
  - b) peaksid pädevate ametiasutuste äranägemisel vastama dokumendid, mida nõutakse lühiajaliseks ärivisiidiks riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse esitajatelt, eesmärgile, mille jaoks neid kogutakse;
  - c) tuleb täielikke riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotlusi töödelda võimalikult kiiresti;

- d) püüavad lepinguosalise pädevad ametiasutused anda taotleja mõistliku nõude korral põhjendamatu viivitusega teavet riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse menetlemise käigu kohta;
- e) võtavad lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejaga põhjendamatu viivitusega ühendust, kui nad soovivad saada riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse menetlemiseks taotlejalt lisateavet;
- f) annavad kummagi lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejale tema riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse kohta tehtud otsusest teada kohe pärast otsuse tegemist;
- g) teavitavad kummagi lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejat tema riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse heakskiitmise korral lubatud riigis viibimise ajast ning muudest asjakohastest tingimustest;
- h) annavad lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejale tema riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse rahuldamata jätmise korral kas taotleja nõudel või omal algatusel teavet läbivaatamis- või edasikaebamisvõimaluste kohta;
- i) püüab kumbki lepinguosaline võtta taotlusi vastu ja töödelda neid elektrooniliselt.

2. Ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate ja nende pereliikmete suhtes kohaldatakse järgmisi täiendavaid menetluslikke kohustusi¹:

- a) kummagi lepinguosalise pädevad ametiasutused võtavad vastu otsuse ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluse või selle taotluse uuendamise kohta ning teatavad taotlejale oma otsusest kooskõlas riigisisises õiguses sätestatud teatamiskorraga võimalikult kiiresti, kuid mitte hiljem kui 90 päeva pärast täieliku taotluse esitamist;
- b) juhul kui ettevõtjasiseselt üleviidud töötaja riiki sisenemise ja seal ajutise viibimise taotluses või selle uuendamise taotluses sisalduv teave või sellele lisatud tõendavad dokumendid ei ole täielikud, küsivad lepinguosalise pädevad ametiasutused taotlejalt mõistliku aja jooksul nõutavat lisateavet ja määravad selle esitamiseks mõistliku tähtaja; alapunktis a osutatud tähtaja arvestamine peatatakse, kuni pädevad ametiasutused on vajaliku lisateabe kätte saanud;
- c) ELi pool laiendab nende Tšiili füüsiliste isikute pereliikmetele, kes on ettevõtjasiseselt ELi poole territooriumile üle viidud töötajad, ajutise sisenemise ja viibimise õigust, mis on ettevõtjasiseselt üleviidud töötajate pereliikmetele ette nähtud ettevõtjasisese üleviimise direktiivi artikliga 19;

---

¹ Alapunkte a, b ja c ei kohaldata neile Euroopa Liidu liikmesriikidele, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/66/EL kolmandate riikide kodanike liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta ettevõtjasisese üleviimise korral (edaspidi „ettevõtjasisese üleviimise direktiiv“) (ELT L 157, 27.5.2014, lk 1).

- d) Tšiili annab nende ELi poole füüsiliste isikute pereliikmetele, kes on ettevõtte asutamise eesmärgil ärivisiidil olevad isikud, investorid, ettevõtjasiseselt üleviidud töötajad, lepingulised teenuseosutajad või sõltumatud spetsialistid, ülalpeetava viisa, mis ei luba neil Tšiilis tasutatava tegevusega tegeleda; ülalpeetaval pereliikmel võidakse aga lubada tegeleda Tšiilis tasutatava tegevusega, kui ta esitab käesoleva lepingu III osa või üldiste sisserändenormide alusel eraldi taotluse mitteülalpeetava isiku viisa saamiseks; sellise taotluse saab esitada Tšiilis, kus seda ka menetletakse.

Koostöö tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas

3. Lepinguosalised tunnustavad, et punktide 1 ja 2 kohane füüsiliste isikute suurem liikumine nõuab täiemahulist koostööd selliste füüsiliste isikute tagasisaatmisel ja tagasivõtmisel, kes ei vasta või enam ei vasta teise lepinguosalise territooriumile sisenemise või seal viibimise või elamise tingimustele.
4. Punkti 3 kohaldamisel võib lepinguosaline punktide 1 ja 2 kohaldamise peatada, kui tema hinnangul ei täida teine lepinguosaline oma rahvusvahelisest õigusest tulenevat kohustust võtta oma kodanikud tingimusteta tagasi. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma arusaama, et selle hinnangu suhtes 38. peatüki alusel toimuvat läbivaatamist ei kohaldata.
-

SUUNISED KUTSEKVALIFIKATSIOONI TUNNUSTAMISE KORRA KOHTA

A JAGU

ÜLDSÄTTED

1. Käesolevas lisas on esitatud suunised kutsekvalifikatsiooni tunnustamise tingimusi käsitlevate kokkulepete (edaspidi „kokkulepped“) kohta, nagu on sätestatud artiklis 21.1.
2. Kõnealuse artikli kohaselt tuleb suuniseid arvesse võtta, kui lepinguosaliste kutseühendused või ametiasutused töötavad välja ühiseid soovitusi (edaspidi „ühised soovitused“).
3. Suunised ei ole siduvad ega ammendavad ning ei muuda ega mõjuta poolte käesoleva lepingu III osast tulenevaid õigusi ega kohustusi. Nendes kirjeldatakse kokkulepete tavapärasest sisu ning antakse üldisi juhtnõure kokkuleppe majandusliku väärtuse ja asjaomaste kutsekvalifikatsioonisüsteemide kokkusobivuse kohta.

4. Mõni suuniste element ei pruugi olla asjakohane kõigil juhtudel ning kutseühendused ja ametiasutused võivad kooskõlas käesoleva lepingu III lisaga lisada oma ühistesse soovitustesse muid elemente, mida nad peavad asjaomast kutseala ja kutsetegevust käsitleva kokkuleppe puhul oluliseks.

5. Ühisnõukogu peaks suuniseid arvesse võtma, kui ta otsustab kokkulepete väljatöötamise ja vastuvõtmise üle. Suunistega ei piirata ühisnõukogu õigusi kontrollida ühiste soovituste kooskõla käesoleva lepingu III osaga ega tema kaalutusõigust võtta arvesse aspekte, mida ta peab asjakohaseks, kaasa arvatud ühiste soovituste osi.

B JAGU

KOKKULEPPE VORM JA SISU

6. Selles jaos kirjeldatakse kokkuleppe tavapärast sisu, millest osa ei kuulu ühiseid soovitusi koostavate kutseühenduste või ametiasutuste pädevusse. Kokkuleppe sisu kujutab endast sellegipoolest kasulikku teavet, mida saab ühiste soovituste koostamisel arvesse võtta, et need seostuksid paremini kokkuleppe võimaliku kohaldamisalaga.

7. Ühistes soovitustes ei tohiks käsitleda kokkuleppeid puudutavaid küsimusi, mis on käesoleva lepingu III osaga konkreetselt reguleeritud (näiteks kokkuleppe geograafiline kohaldamisala, koostoime loetletud nõuetele mittevastavate meetmetega, vaidluste lahendamise süsteem või järelevalve- ja kontrollimehhanismid).

8. Kokkuleppes võib sätestada eri mehhanismid kutsekvalifikatsiooni tunnustamiseks lepinguosalise territooriumil. Samuti võib see piirduda kokkuleppe ulatuse, menetlussätete, tunnustamise mõju ja täiendavate nõuete ning halduskokkulepete kindlaksmääramisega.

9. Ühisnõukogu vastu võetud kokkuleppes peaks kajastuma kutsekvalifikatsiooni tunnustamise üle otsustavatele pädevatele ametiasutustele jääva kaalutusõiguse ulatus.

Kokkuleppe kohaldamisala

10. Kokkuleppes tuleks sätestada

- a) lepinguosaliste reguleeritud kutseala tegevuse ulatusega hõlmatud konkreetne(-sed) reguleeritud kutseala(d), vastav(ad) kutsenimetus(ed) ning tegevusvaldkond või tegevusvaldkondade rühm (edaspidi „tegevuse ulatus“) ning
- b) see, kas kokkuleppega reguleeritakse kutsekvalifikatsiooni tunnustamist eesmärgiga anda õigus tegutseda kutsealal tähtajaliselt või tähtajatult.

Tunnustamise tingimused

11. Kokkuleppega võib täpsemalt ette näha

- a) kokkuleppe alusel tunnustamiseks vajaliku kutsekvalifikatsiooni (näiteks kvalifikatsiooni tõendav dokument, töökogemus või muu pädevuskinnitus);
- b) tunnustamisasutuste kaalutusõiguse ulatuse kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluste hindamisel ning
- c) toimimise korra kutsekvalifikatsioonide vaheliste erinevuste ja lünkade esinemisel ning erinevuste ületamise viisid, sealhulgas võimaluse määrata korvamismeetmeid või kehtestada muid asjakohaseid tingimusi või piiranguid.

Menetlussätted

12. Kokkuleppes võib sätestada

- a) vajalikud dokumendid ja selle, millises vormis need tuleks esitada (näiteks elektroonilisel teel või muul viisil), või kas neil peaks kaasas olema tõlge või autentsussertifikaat;

- b) tunnustamisprotsessi etapid ja korra, kaasa arvatud sellised etapid ja korra, mis on seotud võimalike korvamismeetmete, vastavate kohustuste ja tähtaegadega, ning
- c) kõiki tunnustamisprotsesside ja -nõuete aspekte käsitleva teabe kättesaadavuse.

Tunnustamise toime ja lisanõuded

13. Kokkulepe võib sisaldada sätteid, millega reguleeritakse tunnustamise toimet (ja vajaduse korral ka eri tarneviise).

14. Kokkuleppes võib kirjeldada lisanõudeid, mis on vajalikud tulemuslikult tegutsemiseks reguleeritud kutsealal vastuvõtva lepinguosalise territooriumil. Selliste nõuete hulka võivad kuuluda

- a) nõue ennast kohalikes ametiasutustes registreerida;
- b) vajalik keeleoskus;
- c) hea maine tõendamine;
- d) vastuvõtva lepinguosalise selliste nõuete täitmine, millega reguleeritakse kaubanimede või firmanimede kasutamist;

- e) vastuvõtva lepinguosalise eetikanormide, sõltumatuse ja ametialase käitumise nõuete täitmine;
- f) nõue hankida erialane vastutuskindlustus;
- g) normid, millega reguleeritakse distsiplinaarmeetmeid ning finants- ja ametialast vastutust, ning
- h) täienduskoolituse nõuded.

Kokkuleppe haldamine

15. Kokkuleppes tuleks sätestada tingimused, mille alusel saab seda läbi vaadata või kehtetuks tunnistada, ning läbivaatamise ja kehtetuks tunnistamise tagajärjed. Kaaluda võib ka selliste sätete lisamist, milles käsitletakse varasema tunnustamise toimet.

C JAGU

KAVANDATAVA KOKKULEPPE MAJANDUSLIK VÄÄRTUS

16. Artikli 21.1 lõike 2 punkti a kohaselt tuleb ühistele soovitustele lisada tõenditel põhinev hinnang kavandatava kokkuleppe majandusliku väärtuse kohta. Tõendiks võib olla hinnang selle kohta, millised majanduslikud hüved kokkuleppega mõlema lepinguosalise majanduse jaoks eeldatavasti kaasnevad. Reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutavas kvalifikatsioonis võib esineda märkimisväärne erinevus, kui lepinguosaliste nõuded reguleeritud kutsealaga hõlmatud tegevusvaldkondades tegutsemiseks on nõutava koolituse taseme, kestuse või sisu poolest erinevad.
17. Punktis 16 osutatud hinnangu koostamiseks oleks kasulik teave selliste aspektide kohta nagu turu avatuse tase, sektori vajadused, turusuundumused ja -areng, klientide ootused ja nõuded ning ärivõimalused.
18. Hinnang ei pea olema täielik ja üksikasjalik majandusanalüüs, kuid see peaks sisaldama selgitust selle kohta, milline on kutseala esindajate huvi kokkuleppe vastuvõtmise vastu ja millist kasu lepinguosalisel sellest eeldatavasti saavad.

D JAGU

ASJAOMASTE KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMIDE KOKKUSOBIVUS

19. Artikli 21.1 lõike 2 punkti b kohaselt tuleb ühistele soovitudele lisada tõenditel põhinev hinnang asjaomaste kutsekvalifikatsioonisüsteemide kokkusobivuse kohta. Selline hinnang võib olla ühisnõukogule kokkuleppe väljatöötamisel ja vastuvõtmisel abiks.

20. Järgneva protsessi eesmärk on suunata kutseühendusi ja ametiasutusi asjaomaste kutsekvalifikatsioonide ja tegevuste kokkusobivuse hindamisel, et kutsekvalifikatsiooni tunnustamist lihtsustada ja hõlbustada.

Esimene etapp: hinnata tegevuse ulatust ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatust kummagi lepinguosalise territooriumil.

21. Tegevuse ulatuse ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatuse hindamine kummagi lepinguosalise territooriumil peaks põhinema kogu asjakohasel teabel.

22. Kindlaks tuleks teha järgmised andmed:

a) kummagi lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal tegevuse ulatusega hõlmatud tegevusvaldkonnad või tegevusvaldkondade rühmad ning

- b) kummagi lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutav kvalifikatsioon, mille hulka võivad kuuluda:
- i) minimaalne nõutav haridus, näiteks vastuvõtunõuded, haridustase, õpingute kestus ja sisu;
  - ii) minimaalne nõutav töökogemus, näiteks praktilise koolituse või enne registreerimist, kutsetunnistuse või muu samaväärse dokumendi saamist teataval kutsealal järelevalve all tegutsemise asukoht, kestus ja tingimused;
  - iii) sooritatud eksamid, eriti kutsealase pädevusega seotud eksamid, ning
  - iv) kutsetunnistuse või muu samaväärse dokumendi omandamine, millega tõendatakse näiteks kutsealal tegutsemiseks vajalike kutsekvalifikatsiooninõuete täitmist.

Teine etapp: hinnata kummagi lepinguosalise territooriumil tegevuse ulatuse ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatuse erinevust.

23. Kummagi lepinguosalise territooriumil tegevuse ulatuse ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutava kvalifikatsiooni ulatuse erinevuse hindamisel tuleks eeskätt kindlaks teha märkimisväärsed erinevused.

24. Tegevuse ulatuses võib esineda märkimisväärne erinevus, kui täidetud on kõik järgnevad tingimused:

- a) üks või mitu tegevusvaldkonda, mis on vastuvõtva lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealaga hõlmatud, ei ole hõlmatud vastava kutsealaga teise lepinguosalise territooriumil;
- b) kõnealuste tegevusvaldkondade puhul nõutakse vastuvõtva lepinguosalise territooriumil erikoolitust ning
- c) kõnealuste tegevusvaldkondade puhul erineb vastuvõtva lepinguosalise territooriumil pakutav koolituse sisu märkimisväärselt taotleja kvalifikatsiooniga hõlmatud õpingute sisust.

25. Reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutavas kvalifikatsioonis võib esineda märkimisväärne erinevus, kui lepinguosaliste nõuded reguleeritud kutsealaga hõlmatud tegevusvaldkondades tegutsemiseks on nõutava koolituse taseme, kestuse või sisu poolest erinevad.

Kolmas etapp: tunnustamismehhanismid.

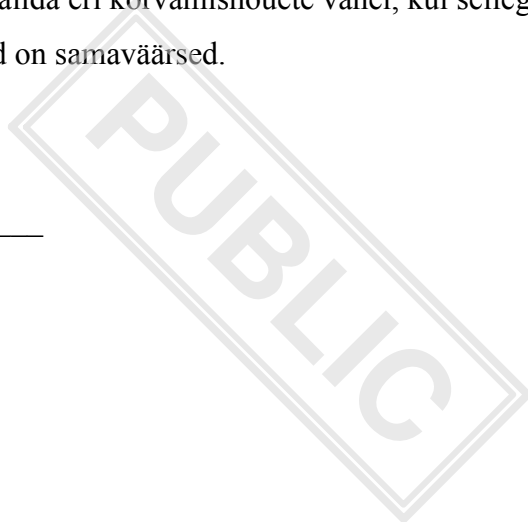
26. Kutsekvalifikatsiooni tunnustamise mehhanismid võivad olenevalt olukorrast erineda. Ühe lepinguosalise territooriumil võidakse rakendada eri mehhanisme.

27. Kui tegevuse ulatuses ja reguleeritud kutsealal tegutsemiseks nõutavas kvalifikatsioonis ei ole märkimisväärset erinevust, võib kokkuleppes sätestada lihtsama ja sujuvama tunnustamisprotsessi kui olukorras, kus esineb märkimisväärne erinevus.

28. Kui esineb märkimisväärne erinevus, võib kokkuleppega ette näha erinevuse kõrvaldamiseks piisavad korvamisnõuded.
29. Korvamisnõuded peaksid olema proportsionaalsed märkimisväärse erinevusega, mida nendega püütakse kaotada. Vajalike korvamisnõuete ulatuse hindamisel võib arvesse võtta praktilist erialast töökogemust või ametlikult kinnitatud õpet.
30. Olenemata sellest, kas erinevus on märkimisväärne või mitte, võib kokkuleppes arvesse võtta kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluste üle otsustavatele pädevatele asutustele jääva kaalutusõiguse ulatust.
31. Korvamisnõuete vorm võib olla erinev, näiteks:
- a) aeg, mil tegutsetakse vastuvõtva lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal kvalifitseeritud isiku järelevalve all ja mille jooksul võib toimuda täienduskoolitus, kusjuures sellise tegutsemise suhtes kohaldatakse reguleeritud hindamist;
  - b) vastuvõtva lepinguosalise asjakohase ametiasutuse poolt korraldatud või tunnustatud test, mille eesmärk on hinnata taotleja suutlikkust tegutseda asjaomase lepinguosalise territooriumil reguleeritud kutsealal, ning
  - c) tegevuse ulatuse ajutine piiramine.

32. Kokkuleppega võib ette näha, et taotlejad saavad valida eri korvamisnõuete vahel, kui sellega saab piirata taotlejate halduskoormust ja kui need nõuded on samaväärsed.

KUTSEKVALIFIKATSIOONIDE VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

Ühisnõukogu võib artikli 21.1 lõike 3 ja artikli 8.5 lõike 1 punkti a kohaselt vastu võtta otsuse, millega määratakse kindlaks käesolevas lisas sätestatud vastastikuse tunnustamise kord või muudetakse seda korda.

FINANTSTEENUSED

Märkused

1. Liidetes 25-1 ja 25-2 sisalduvates lepinguosaliste loendites on kooskõlas artikliga 25.10 sätestatud järgnev:
  - a) A jaos on sätestatud konkreetsed sektorid, allsektorid või tegevus, mille suhtes artiklis 25.7 sisalduvaid kohustusi kohaldatakse;
  - b) B jaos on sätestatud konkreetsed allsektorid või konkreetne tegevus, milles või mille suhtes asjaomane lepinguosaline võtab artikli 25.6 kohaseid kohustusi;
  - c) C jaos on sätestatud konkreetsed sektorid, allsektorid või tegevus, milles või mille suhtes asjaomane lepinguosaline jätab kehtima kohaldatava meetme, kui selle meetme suhtes ei kehti mõni või kõik järgnevate sätetega kehtestatud kohustus/-ed:
    - i) artikkel 25.3;
    - ii) artikkel 25.5;
    - iii) artikkel 25.7;

- iv) artikkel 25.8; ning
- v) artikkel 25.9.
- d) D jaos on sätestatud konkreetsete sektorid, allsektorid või tegevus, milles või mille suhtes asjaomane lepinguosaline võib jätta kehtima kohaldatava meetme või võtta vastu uusi või piiravamaid meetmeid, mis ei ole kooskõlas mõne või kõigi eespool nimetatud kohustustega.
2. ELi poole puhul on kõigis jagudes esitatud konkreetsete allsektorid või konkreetne tegevus täpsustatud kooskõlas artikliga 25.2. Tšiili puhul on B jaos esitatud kohustused liigitatud CPC järgi.
3. Kui reservatsioon on tehtud seoses kohustustega, mis on sätestatud sellistes artiklites, mis on artikliga 25.7 inkorporeeritud 25. peatükki, lisatakse sellele loendis asjaomaste artiklite pealkirjad ja viide konkreetsele inkorporeeritud kohustusele.
4. B jagu sisaldab üksnes mittediskrimineerivaid turulepääsu piiranguid. Diskrimineerivad piirangud on loetletud C või D jaos.
5. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et lepinguosalise reservatsioonid ei piira lepinguosaliste teenuskaubanduse üldlepingust (GATS) tulenevaid õigusi ja kohustusi.
6. C ja D jaos sisaldab iga reservatsioon järgmisi elemente:
- a) „allsektor“ – konkreetne sektor, milles reservatsioon tehakse;

- b) „reservatsiooni liik“ või „asjaomane kohustus“ – punktis 1 osutatud kohustus, mille suhtes reservatsioon tehakse;
- c) „valitsustasand“ – valitsustasand, millel juhitakse meetet, mille suhtes reservatsioon tehakse;
- d) C jaos tähendavad „meetmed“ õigusakte või muid meetmeid, mille suhtes reservatsioon tehakse, vastavalt sellele, kuidas neid kirjelduses esitatakse. Elemendi „meetmed“ all esitatud meede
- i) tähendab meetet, nagu see muudetuna, jätkatuna või uuendatuna kehtib käesoleva lepingu jõustumiskuupäeval;
  - ii) hõlmab võimalikke allmeetmeid, mis on vastu võetud või kehtima jäetud kõnealuse meetme alusel ja on sellega kooskõlas, ning
  - iii) hõlmab ELi poole loendi puhul kõiki õigusakte või muid meetmeid, millega rakendatakse liikmesriigi tasandil mõnda direktiivi;
- e) „kehtivad meetmed“ D jaos – reservatsiooniga hõlmatud sektori, allsektori või tegevuse suhtes kohaldatavad kehtivad meetmed, mis läbipaistvuse huvides täpsustatakse, ning
- f) „kirjeldus“ – reservatsiooniga hõlmatud meetme need aspektid, mis nõuetele ei vasta.

7. Suurema selguse huvides olgu C jao kohta märgitud, et kui lepinguosaline võtab vastu uue meetme sellisel valitsustasandil, mis erineb tasandist, millel reservatsioon algselt tehti, ning see uus meede asendab (territooriumil, mille suhtes seda kohaldatakse) elemendis „meetmed“ viidatud algse meetme nõuetele mittevastava aspekti, käsitatakse uut meedet esialgse meetme muutmisenä artikli 25.10 lõike 1 punkti c tähenduses.

8. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse kõiki reservatsiooni elemente. Reservatsiooni tõlgendamisel võetakse arvesse asjaomaseid kohustusi, mille suhtes reservatsioon tehakse. C jaos on ülimuslik element „meetmed“ ning B ja D jaos element „kirjeldus“.

9. Euroopa Liidu tasandil tehtud reservatsioon kehtib Euroopa Liidu meetme, liikmesriigi keskvalitsuse tasandi meetme või liikmesriigi mõne valitsuse meetme suhtes, välja arvatud juhul, kui liikmesriik on reservatsiooni kohaldamisalast välja jäetud. Liikmesriigi tehtud reservatsioon kehtib selle liikmesriigi kesk-, piirkondliku või kohaliku tasandi valitsuse meetme suhtes. Reservatsioonide kohaldamisel Belgias hõlmab keskvalitsuse tasand föderaalvalitsust ning piirkondade ja kogukondade valitsusi, millel on kõigil võrdsed seadusandlikud volitused. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide reservatsioonide kohaldamisel tähendab piirkondlik valitsemistasand Soomes Ahvenamaad. Tšiili tasandil tehtud reservatsioon kehtib keskvalitsuse või mõne kohaliku omavalitsuse meetme suhtes.

10. Lepinguosalise loend ei sisalda meetmeid, mis on seotud nõuete ja menetlustega, mida füüsiline või juriidiline isik peab täitma või järgima loa saamiseks, muutmiseks või uuendamiseks, s.t kvalifikatsiooninõudeid ja kvalifitseerimismenetlusi, tehnilisi standardeid ning litsentsimisnõudeid ja -menetlusi, kui need ei kujuta endast piirangut artiklite 25.3, 25.6 või 25.7 tähenduses. Nende meetmete hulka võivad kuuluda nõuded saada luba, olla registreeritud, täita universaalteenuse osutamise kohustust, omada reguleeritud sektoris tegutsemisel tunnustatud kvalifikatsiooni, sooritada teatavad eksamid, sealhulgas keeleksam, vastata teataval kutsealal tegutsemise nõuetele, näiteks kuuluda kutseorganisatsiooni, omada teenuse osutamiseks kohalikku esindajat või omada kohalikku aadressi, või muud mittediskrimineerivad nõuded, mille kohaselt ei tohi teatavat tegevust ellu viia kaitstavates piirkondades või kaitstavatel aladel. Ehkki need meetmed lepinguosalise loendis ei sisaldu, võidakse neid kohaldada.

11. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et ELi poole puhul ei kaasne võrdse kohtlemise kohustusega nõue laiendada Tšiili füüsilistele või juriidilistele isikutele kohtlemist, mida liikmesriigis kohaldatakse vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule või selle lepingu kohaselt võetud meetmetele, kaasa arvatud nende rakendusaktidele liikmesriikides, järgmiste isikute suhtes:

- a) muu liikmesriigi füüsilised isikud või elanikud või
- b) juriidilised isikud, kes on asutatud või organiseeritud teise liikmesriigi või Euroopa Liidu õiguse alusel ja kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on Euroopa Liidus.

12. Kohtlemine, mida võimaldatakse juriidilistele isikutele, kelle on asutanud lepinguosalise investorid vastavalt teise lepinguosalise õigusnormidele (sealhulgas ELi poole puhul liikmesriigi õigusnormidele) ning kelle registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on teise lepinguosalise territooriumil, ei piira võimalike 17. peatükiga kooskõlas olevate tingimuste või kohustuste kohaldamist, mis kehtestati nende juriidiliste isikute suhtes siis, kui nad teise lepinguosalise territooriumil asutati, ning nende kohaldamist jätkatakse.

13. Erinevalt välismaistest tütarettevõtjatest ei kohaldata väljaspool Euroopa Liitu asuva finantsasutuse poolt vahetult liikmesriigis asutatud filiaalide suhtes (v.a teatavad piiratud erandid) Euroopa Liidu tasandil ühtlustatud usaldatavusnõuete kohast reguleerimist, mis võimaldab sellistel tütarettevõtjatel kasutada uute ettevõtete loomiseks ja kogu Euroopa Liidus piiriüleste finantsteenuste osutamiseks ulatuslikumaid vahendeid. Seetõttu saavad need filiaalid liikmesriigi territooriumil tegutsemiseks tegevusloa tingimustel, mis on samaväärsed selle liikmesriigi omamaiste finantsasutuste suhtes kohaldatavate tingimustega, ning neilt võidakse nõuda vastavust mitmele konkreetsele usaldatavusnõudele, näiteks panganduse ja väärtpaberite puhul iseseisva kapitalisatsiooni nõudele ja muudele maksevõimet käsitlevatele nõuetele ning raamatupidamisaruandluse ja aruannete avaldamise nõuetele, ning kindlustuse puhul vastavust tagatiste ja hoiustamisega seotud erinõuetele, iseseisva kapitalisatsiooni nõudele, nõudele, et kindlustustehniliste eraldiste kattevarad paikneksid asjaomases liikmesriigis, ja vähemalt ühe kolmandiku suuruse solventsusmarginaali nõudele.

14. Tšiilis võivad Tšiili finantsturul osalevate juriidiliste ja füüsiliste isikute tegevust reguleerida ja kontrollida ning selliseks tegevuseks luba anda Comisión para el Mercado Financiero (finantsturu komisjon) ja muud avalik-õiguslikud üksused. Oma- ja välismaised juriidilised ja füüsilised isikud peavad täitma finantssektorit reguleerivates õigusaktides sisalduvaid mittediskrimineerivaid nõudeid ja kohustusi ning neilt võidakse nõuda, et nad täidaksid mitut konkreetset usaldatavusnõuet, näiteks iseseisva kapitalisatsiooni nõuet, pärandit käsitlevaid õiguslikke nõudeid, solventsusnõuet, raamatupidamisaruandluse ja aruannete avaldamise nõuet, põhikirja nõuet ning tagatiste ja hoiustamisega seotud erinõudeid.

15. Lepinguosaliste loendeid kohaldatakse üksnes Tšiili ja ELi poole territooriumi suhtes kooskõlas artikliga 41.2 ning need kehtivad üksnes ELi poole ning Tšiili vaheliste kaubandussuhete kontekstis. Need ei mõjuta liikmesriikide õigusi ega kohustusi, mis tulenevad Euroopa Liidu õigusest.

16. Suurema selguse huvides olgu märgitud, et kumbki lepinguosaline jätab endale õiguse võtta kõigi sektorite, allsektorite ja igasuguse tegevuse korral vastu või jätta kehtima A jaos täpsustamata finantsteenuste piiriülese osutamise meetmeid.

17. Lepinguosaliste loendites kasutatakse järgmisi lühendeid:

EU Euroopa Liit, sealhulgas selle liikmesriigid

AT Austria

BE Belgia

BG Bulgaaria

CY Küpros

CZ Tšehhi

DE Saksamaa

DK Taani

EE Eesti

EL Kreeka

ES Hispaania

FI Soome

FR Prantsusmaa

HR Horvaatia

HU Ungari

IE Iirimaa

IT Itaalia

LT Leedu

LU Luksemburg

LV Lāti

MT Malta

NL Madalmaad

PL Poola

PT Portugal

RO Rumeenia

SE Rootsi

SI Sloveenia

SK Slovakkia

EMP Euroopa Majanduspiirkond

CMF Comisión para el Mercado Financiero (finantsturu komisjon)

ELi POOL RESERVATSIOONID JA TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED

A JAGU

PIIRIÜLESE FINANTSTEENUSTE KAUBANDUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED

Artiklis 25.7 sätestatud kohustusi kohaldatakse järgmiste allsektorite või järgmise tegevuse suhtes:

Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

EU, välja arvatud CY, EE, LV, LT, MT ja PL:

1. Riskikindlustus, mis on seotud
  - a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning
  - b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;

2. edasikindlustus ja retrotsessioon;
3. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D, ning
4. punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud teenustega seotud riskide kindlustamise vahendamine, näiteks tegevus maakleri või agendina.

CY:

1. Otsekindlustusteenused (sealhulgas kaaskindlustus) selliste riskide kindlustamisel, mis on seotud
  - a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning
  - b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;
2. kindlustuse vahendamine;
3. edasikindlustus ja retrotsessioon ning
4. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

EE:

1. Otsekindlustus (sealhulgas kaaskindlustus);
2. edasikindlustus ja retrotsessioon;
3. kindlustuse vahendamine ning
4. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

LV ja LT:

1. Riskikindlustus, mis on seotud
  - a) meretranspordi, kommertslenkunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning
  - b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;
2. edasikindlustus ja retrotsessioon ning
3. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

MT:

1. Riskikindlustus, mis on seotud
  - a) meretranspordi, kommertslennunduse ning kosmoselendude ja -vedudega (sh satelliidid), mille puhul kindlustus katab veetava kauba, kaupa vedava sõiduki või vedudest tulenevad mis tahes kohustused, ning
  - b) rahvusvahelises transiidis olevate kaupadega;
2. edasikindlustus ja retrotsessioon ning
3. kindlustuse lisateenused, millele on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti i alapunktis D.

PL:

1. Rahvusvahelises transiidis oleva kaubaga seotud riskide kindlustamine ja
2. riskide edasikindlustus ja retrotsessioon kaupade rahvusvahelises kaubanduses ning
3. panga- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus ja kindlustusega seotud teenused).

EU, välja arvatud BE, CY, EE, LV, LT, MT, SI ja RO:

1. Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning
2. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

BE:

Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K.

CY:

1. Kauplemine vabalt võõrandatavate väärtpaberitega oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul või muul moel, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunkti F alapunktis 5;
2. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

3. artikli 18.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

EE ja LT:

1. Hoiuste vastuvõtmine;
2. igat liiki laenud;
3. kapitalirent;
4. kõik makse- ja rahaedastusteenused;
5. tagatis- ja garantiitehingud;
6. kauplemine oma arvel või klientide nimel kas börsil või reguleerimata väärtpaberiturul;
7. osalemine iga liiki väärtpaberite emissioonides, sealhulgas väärtpaberite emissiooni garanteerimine ja väärtpaberite agendina paigutamine (kas riiklikus või erasektoris) ja nende tegevustega seotud teenuste osutamine;

8. rahaturumaakleri tegevus;
9. varade valitsemine, nagu raha- või väärtpaperiportfelli valitsemine, kõik ühisinvesteeringute valitsemise vormid;
10. haldus-, hooldus-, hoiustamis- ja usaldusteenused;
11. finantsvarade, sealhulgas väärtpaperite, tuletisväärtpaperite ja teiste vabalt kaubeldavate maksevahenditega seotud arveldus- ja kliirimisteenused;
12. Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning
13. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

LV:

1. Osalemine iga liiki väärtpaperite emissioonides, sealhulgas väärtpaperite emissiooni garanteerimine ja väärtpaperite agendina paigutamine (kas riiklikus või erasektoris) ja nende tegevustega seotud teenuste osutamine;

2. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

3. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

MT:

1. Hoiuste vastuvõtmine;

2. igat liiki laenud;

3. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning

4. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

RO:

1. Hoiuste vastuvõtmine;
2. igat liiki laenud;
3. tagatis- ja garantiitehingud;
4. rahaturumaakleri tegevus;
5. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning
6. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

SI:

1. Igat liiki laenud;

2. välismaiste krediidasutuste garantiide ja kohustuste aktsepteerimine omamaiste juriidiliste isikute ja füüsilisest isikust ettevõtjate poolt;
3. finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja asjakohase tarkvara pakkumine, nagu on osutatud artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis K, ning
4. artikli 25.2 punkti d alapunkti ii alapunktis L osutatud pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud finantstugiteenused, välja arvatud kõnealuses sättes osutatud vahendamine.

B JAGU

TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED INVESTEERINGUTE LIBERALISEERIMISEL

1. Investeeringute liberaliseerimise korral kohaldatakse kohustusi järgnevate allsektorite ja järgneva tegevuse suhtes:

EU: Kõik finantsteenused

2. Seoses investeeringute liberaliseerimisega kohaldatakse järgnevaid mittediskrimineerivaid piiranguid – turulepääs:

Kõik finantsteenused

EU: Õigus nõuda mittediskrimineerivatel alustel, et finantsteenuse osutaja (välja arvatud filiaali) asutamisel liikmesriigis tuleb kasutada konkreetset õiguslikku vormi.

Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

AT: Selleks et saada tegevusluba filiaali avamiseks, peab välisriigi kindlustusandjal olema oma päritoluriigis õiguslik vorm, mis vastab aktsiaseltsile või vastastikusele kindlustusseltsile või on nendega võrreldav.

Pangandus- ja muud finantsteenused

RO: Turukorraldajad on juriidilised isikud, kes on asutatud aktsiaseltsina kooskõlas äriühinguõigusega. Alternatiivset kauplemissüsteemi (mitmepoolne kauplemissüsteem Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL¹ (MiFID 2 direktiiv) alusel) võib hallata süsteemi korraldaja, kes on asutatud eespool kirjeldatud tingimustel, või ASF-lt (Autoritatea de Supraveghere Financiară – finantsjärelevalveasutus) tegevusloa saanud investeerimisühing.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

SI: Pensioniskeemi võib pakkuda usaldusfondi vormis asutatud pensionifond (mis ei ole juriidiline isik ja mida seetõttu valitseb kindlustusandja, pank või pensionifonde valitsev ettevõtja), pensionifonde valitsev ettevõtja või kindlustusandja. Lisaks võivad pensioniskeemi pakkuda ka liikmesriigis kohaldatavate eeskirjade kohaselt asutatud pensioniskeemi pakkujad.

SK: Investeerimisteenuseid võivad osutada üksnes fondivalitsejad, mille õiguslik vorm on aktsiaselts ja millel on seadusega ette nähtud omakapital.

SE: Hoiupanga asutaja peab olema füüsiline isik.

C JAGU

KEHTIVAD MEETMED

Reservatsioon nr 1: Allsektor: Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Enamsoodustusrežiim

Kohapealne esindatus

Valitsemistasand: Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine ja enamsoodustusrežiim:

IT: Aktuaari teenuseid võivad osutada ainult füüsilised isikud. Füüsiliste isikute kutseühendused (mitte juriidilised isikud) on lubatud. Aktuaari kutsealal töötamiseks on nõutav Euroopa Liidu kodakondsus; see ei kehti välisriigi spetsialistide suhtes, kelle võidakse lubada töötada oma kutsealal vastastikkuse tingimusel.

Meetmed:

IT: 7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209 (erakindlustuse seadustik), artikkel 29; seaduse 194/1942 artikkel 4; registriseadus 4/1999.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Pensionikindlustuse pakkuja peab olema aktsiaselts (mitte filiaal), millele on antud sotsiaalkindlustusseadustiku alusel tegevusluba ja mis on registreeritud äriseaduse või mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel.

BG, ES, PL ja PT: Filiaalide avamine kindlustusvahenduse eesmärgil ei ole lubatud, sest kindlustusvahendusega võivad tegeleda üksnes liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud äriühingud (nõutav on kohapeal asutatud äriühing). PL: kindlustusvahendajate suhtes kohaldatakse elukohanõuet.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PL: Pensionifondid. Filiaalide avamine kindlustusvahenduse eesmärgil ei ole lubatud, sest kindlustusvahendusega võivad tegeleda üksnes liikmesriigi õiguse kohaselt asutatud äriühingud (nõutav on kohapeal asutatud äriühing).

Meetmed:

BG: Kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4, sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), artikkel 36.

PL: 11. septembri 2015. aasta kindlustus- ja edasikindlustustegevuse seadus (ametlik väljaanne 2020, punktid 895 ja 1180); 15. detsembri 2017. aasta seadus kindlustustoodete turustamise kohta (ametlik väljaanne 2019, punkt 1881); 28. augusti 1997. aasta pensionifondide korralduse ja tegevuse seadus (ametlik väljaanne 2020, punkt 105); 6. märtsi 2018. aasta seadus välisriigi ettevõtjate ja muude välisriigi isikute majandustegevust Poola territooriumil käsitlevate eeskirjade kohta.

PT: Dekreet-seaduse nr 94-B/98 artikkel 7, mis tunnistati kehtetuks dekreet-seadusega nr 2/2009 (5. jaanuar); dekreet-seaduse nr 94-B/98 I peatüki VI jao artikli 34 lõiked 6 ja 7 ning dekreet-seaduse nr 144/2006 artikkel 7 (see dekreet-seadus tunnistati kehtetuks seadusega 7/2019 (16. jaanuar). Kindlustuse ja edasikindlustuse turustamise õiguskorra artikkel 8 (see õiguskord on heaks kiidetud 16. jaanuari 2019. aasta seadusega nr 7).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

AT: Filiaali juhatus peab koosnema vähemalt kahest füüsilisest isikust, kelle elukoht on Austrias.

BG: (Edasi)kindlustusandja juht- ja järelevalveorgani liikmete ning (edasi)kindlustusandjat juhtima või esindama volitatud isikute suhtes kohaldatakse elukohanõuet.

Pensionikindlustusseltsi juhatuse esimehel, direktorite nõukogu esimehel, tegevdirektoril ja juhatajal peab olema Bulgaarias alaline elukoht või alaline elamisluba.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 14 lõike 1 punkt 3, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 14 Abs. 1 Z 3, BGBl. I Nr. 34/2015).

BG: Kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: Enne kindlustuse pakkumiseks filiaali või esinduse asutamist peab välisriigi kindlustusandjal või edasikindlustusandjal olema luba pakkuda oma päritoluriigis samu kindlustusliike, mida ta soovib pakkuda Bulgaarias.

Täiendavate vabatahtlike pensionifondide tulu ja sarnane tulu, mis on otseselt seotud vabatahtliku pensionikindlustusega, mida pakuvad isikud, kes on registreeritud mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel ja kes võivad pakkuda kooskõlas asjaomaste õigusaktidega vabatahtlikku pensionikindlustust, ei ole maksustatav äriühingu tulumaksu seaduses kehtestatud korras.

ES: Selleks et välisriigi kindlustusandja saaks asutada Hispaanias filiaali või esinduse teatavat liiki kindlustuse pakkumiseks, peab tal olema olnud oma päritoluriigis samade kindlustusliikidega tegelemise luba vähemalt viis aastat.

PT: Filiaali või esinduse asutamiseks peab välisriigi kindlustusseltsidel olema olnud luba tegeleda kindlustus- või edasikindlustustegevusega vastavalt asjakohasele siseriiklikule õigusele vähemalt viis aastat.

Meetmed:

BG: Kindlustusseadustiku artiklid 12, 56–63, 65, 66 ja artikli 80 lõige 4; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 120a–162, 209–253, 260–310.

ES: Reglamento de Ordenación, Supervisión y Solvencia de Entidades Aseguradoras y Reaseguradoras (RD 1060/2015, de 20 de noviembre de 2015), artikkel 36.

PT: Dekreet-seaduse nr 94-B/98 artikkel 7 ja dekreet-seaduse nr 94-B/98 I peatüki IV jaotis, artikli 34 lõiked 6 ja 7, ning dekreet-seaduse nr 144/2006 artikkel 7; kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamist ja jätkamist reguleeriva õiguskorra artikkel 215 (see õiguskord on heaks kiidetud 9. septembri 2005. aasta seadusega nr 147).

Seoses investeringutega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – võrdne kohtlemine:

AT: Reklaami- ja vahendustegevus sellise tütarettevõtja nimel, mis ei ole asutatud Euroopa Liidus, või sellise filiaali nimel, mis ei ole asutatud Austrias (välja arvatud edasikindlustus ja retrotsessioon), on keelatud.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohapealne esindatus:

DK: Ükski isik ega äriühing (sh kindlustusandja) ei või Taanis ärielistel eesmärkidel kaasa aidata Taanis elavate isikute, Taani laevade või Taanis asuva vara otsekindlustuse lepingute sõlmimisele, välja arvatud kindlustusandjad, kes on saanud tegevusloa vastavalt Taani õigusnormidele või Taani pädevatelt asutustelt.

DE, HU ja LT: Kindlustusseltsid, mis ei ole asutatud Euroopa Liidus, peavad otsekindlustusteenuste osutamiseks asutama filiaali ja saama sellele tegevusloa.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – võrdne kohtlemine, kohapealne esindatus:

EL: Kindlustus- ja edasikindlustusandjad, kelle peakontor asub kolmandas riigis, võivad tegutseda Kreekas tütarettevõtja või filiaali asutamise kaudu; sel juhul ei ole filiaalil konkreetset õiguslikku vormi, vaid see tähendab väljaspool ELi peakontorit omava ettevõtja alalist kohalolekut liikmesriigi (s.t Kreeka) territooriumil ja see ettevõtja saab liikmesriigis (Kreekas) kindlustustegevuse elluviimiseks tegevusloa.

SE: Välisriigi kindlustusandja võib otsekindlustust pakkuda üksnes Rootsis tegevusluba omava kindlustusteenuste osutaja vahendusel, tingimusel et välisriigi kindlustusandja ja Rootsi kindlustusselts kuuluvad samasse kontserni või on sõlminud omavahel koostöölepingu.

SE: Kindlustusvahendusteenuste osutamiseks kindlustusseltside poolt, mis ei ole asutatud EMPs, on nõutav kaubanduslik kohalolek (kohapealse esindatuse nõue).

SK: Lennu- ja meretranspordi kindlustust, mis hõlmab õhusõidukit/laeva ja vastutust, võivad pakkuda ainult Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid või väljaspool Euroopa Liitu asutatud kindlustusseltside filiaalid, millele on Slovakkias antud tegevusluba.

Meetmed:

AT: 2016. aasta kindlustusjärelevalve seaduse artikli 13 lõiked 1 ja 2, föderaalne ametlik väljaanne I nr 34/2015 (Versicherungsaufsichtsgesetz 2016, § 13 Abs. 1 und 2, BGBl. I nr 34/2015).

DE: Versicherungsaufsichtsgesetz (VAG) kõigi kindlustusteenuste puhul; Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung (LuftVZO) üksnes lennutranspordi kohustusliku vastutuskindlustuse puhul.

DK: Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse 182 af 18. februar 2015.

EL: Seaduse 4364/2016 artikkel 130 (ametlik väljaanne 13/A/05.02.2016).

HU: 2003. aasta seadus nr LX; 18. septembri 2003. aasta kindlustusseadus nr IX-1737, mida on viimati muudetud 13. juunil 2019 seadusega nr XIII-2232.

SE: Lag om försäkringsdistribution (kindlustusvahenduse seadus) (3. peatüki 3. jagu, 2018:1219) ning Rootsisis tegutsevate väliskindlustusandjate tegevuse seadus (4. peatükk, 1. ja 10. jagu, 1998:293).

SK: Seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

Reservatsioon nr 2: Allsektor: Pangandus- ja muud finantsteenused

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine
Kohapealne esindatus

Valitsemistasand: Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Laenude andmiseks, kasutades rahalisi vahendeid, mis ei ole saanud hoiuste või muude tagasimakstavate rahaliste vahendite kogumise teel, krediidasutuses või muus finantsasutuses osaluse omandamiseks, kapitalirenditehingute tegemiseks, tagatistehingute tegemiseks ning laenudega ja muu rahastamisega seotud nõuete omandamiseks (faktooring, maksekohustuste ost jms) peavad mittepangast finantsasutused olema registreeritud Bulgaaria keskpangas.

Finantsasutuse peamine tegevuskoht peab olema Bulgaaria territooriumil.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: EMP-välised pangad võivad Bulgaarias pangandustegevust ellu viia pärast seda, kui nad on saanud Bulgaaria keskpangalt tegevusloa Bulgaarias filiaali kaudu äritegevuse alustamiseks ja elluviimiseks.

IT: Selleks, et saada luba väärtpaberiarveldussüsteemi haldamiseks või väärtpaberite keskdepositooriumi teenuste osutamiseks Itaalias, peab äriühing olema asutatud Itaalias (filiaalid ei ole lubatud).

Ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate puhul, mis ei ole vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustatud ettevõtjad (eurofondid), peab usaldusisik või depositoorium olema asutatud juriidilise isikuna Itaalias või olema asutatud juriidilise isikuna mõnes teises liikmesriigis ja omama Itaalias filiaali.

Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustamata investeerimisfondide juhtimisettevõtjad peavad samuti olema asutatud Itaalias (mitte filiaalidena).

Pensionifondide vara võivad hallata üksnes pangad, kindlustusandjad, investeerimisühingud ja Euroopa Liidu õigusaktide kohaselt ühtlustatud eurofondide valitsejad, mille seaduslik peakontor on Euroopa Liidus, ning Itaalias asutatud eurofondid.

Rändmüügiteenuse osutamiseks peavad vahendajad kasutama tegevusloa alusel tegutsevaid finantsteenuste müüjaid, kelle elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

Väljastpoolt Euroopa Liitu pärit vahendajate esindused ei tohi tegeleda tegevusega, mille eesmärk on osutada investeerimisteenusid, sealhulgas kaubelda oma arvel ja klientide arvel, pakkuda finantsinstrumente ja tagada emissiooni (nõutav on filiaal).

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

PT: Pensionifonde võivad valitseda ainult Portugalis sel otstarbel asutatud spetsialiseerunud äriühingud ja Portugalis asutatud kindlustusandjad, kellel on luba tegutseda elukindlustuse valdkonnas, või üksused, kellel on luba valitseda pensionifonde teistes liikmesriikides. Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide äriühingute otseste filiaalide avamine ei ole lubatud.

Meetmed:

BG: Krediitiasutuste seaduse artikli 2 lõige 5 ning artiklid 3a ja 17; sotsiaalkindlustusseadustiku artiklid 121, 121b ja 121f ning valuutaseaduse artikkel 3.

IT: Seadusandlik dekreet nr 58/1998, artiklid 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80; Itaalia keskpanga ja Consobi 22. veebruari 1998. aasta ühismääruse artiklid 3 ja 41; Itaalia keskpanga 25. jaanuari 2005. aasta määrus; V jaotise VII peatüki II jagu, Consobi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190, artiklid 17–21, 78–81, 91–111; ning arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 909/2014¹.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).

PT: Dekreet-seadus nr 12/2006, mida on muudetud dekreet-seadusega nr 180/2007, dekreet-seadus nr 357-A/2007, määrus nr 7/2007-R, mida on muudetud määrusega nr 2/2008-R, määrus nr 19/2008-R, määrus nr 8/2009 ning pensionifondide ja nende valitsejate asutamist ja toimimist reguleeriva õiguskorra artikkel 3 (õiguskord on heaks kiidetud 23. juuli 2020. aasta seadusega nr 27).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: Investeeringufonde valitsevate väljastpoolt EMPd pärit äriühingute filiaalid ei tohi osaleda Euroopa Liidu investeeringufondide haldamises ega pakkuda erapensionifondidele varahaldusteenuseid.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediitiasutuste ja finantsettevõtete kohta; 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediitiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

BG: Panka peavad ühiselt juhtima ja esindama vähemalt kaks isikut. Panka juhtivad ja esindavad isikud on kohustatud viibima isiklikult aadressil, kust pank juhitakse. Panga juhatuse või direktorite nõukogu valitud liikmeteks ei või olla juriidilised isikud.

Meetmed:

BG: Krediidiasutuste seaduse artikkel 10, sotsiaalkindlustusseadustiku artikkel 121e ning valuutaseaduse artikkel 3.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

HU: Krediidiasutuste juhatusse peab kuuluma vähemalt kaks liiget, kes on välisvaluutat käsitlevate eeskirjade alusel tunnistanud residendiks ja kes on elanud Ungaris alaliselt vähemalt ühe aasta.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta; 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidiasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohapealne esindatus:

HU: Väljastpoolt EMPd pärit äriühingud võivad pakkuda finantsteenuseid või osaleda finantsteenustega seotud tegevuses üksnes oma Ungari filiaali kaudu.

Meetmed:

HU: 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidasutuste ja finantsettevõtete kohta; 2013. aasta seadus nr CCXXXVII krediidasutuste ja finantsettevõtete kohta ning 2001. aasta seadus nr CXX kapitalituru kohta.

D JAGU

TULEVASED MEETMED

Reservatsioon nr 1: Allsektor: Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine

Kohapealne esindatus

Valitsemistasand: Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohapealne esindatus:

BG: Välisriikide kindlustusandjad ei või sõlmida otse kaupade transpordikindlustuse, sõidukikindlustuse- ega vastutuskindlustuslepinguid seoses Bulgaarias asuvate riskidega.

DE: Kui välisriigi kindlustusandja on asutanud Saksamaal filiaali, võib ta sõlmida Saksamaal rahvusvahelise transpordi kindlustuslepinguid ainult Saksamaal asutatud filiaali kaudu.

Kehtivad meetmed:

DE: Luftverkehrsgesetz (LuftVG) ning Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

Seoses investeeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

ES: Aktuaari kutsealal töötamiseks peab olema täidetud elukohanõue või kaheaastase töökogemuse nõue.

FI: Kindlustusmaakleriteenuste osutamise tingimuseks on alaline tegevuskoht Euroopa Liidus.

Otsekindlustuse, sh kaaskindlustuse teenuseid võivad pakkuda üksnes kindlustusandjad, kelle peakontor asub Euroopa Liidus või kellel on Soomes oma filiaal.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995);
Vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008);
Laki vakuutusten tarjoamisesta (seadus kindlustustoodete turustamise kohta) (234/2018).

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohapealne esindatus:

FR: Maismaatranspordiga seotud riskide kindlustamise lepinguid võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusseltsid.

Kehtivad meetmed:

FR: Code des assurances.

HU: Otsekindlustusteenuseid võivad osutada ainult Euroopa Liidu juriidilised isikud ja Ungaris registreeritud filiaalid.

Kehtivad meetmed:

HU: 2003. aasta seadus nr LX.

IT: Kaupade transpordikindlustuse, samuti sõidukikindlustus- ja vastutuskindlustuslepinguid seoses Itaalias asuvate riskidega võivad sõlmida üksnes Euroopa Liidus asutatud kindlustusandjad, välja arvatud rahvusvahelise transpordi puhul, kui on tegemist impordiga Itaaliasse.

Aktuaariteenuste piiriülene osutamine ei ole lubatud.

Kehtivad meetmed:

IT: Erakindlustuse seadustiku (7. septembri 2005. aasta seadusandlik dekreet nr 209) artikkel 29.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

PT: Õhu- ja meretranspordikindlustuse lepinguid, millega kaetakse kaubad, õhusõidukid, laevad ja vastutus, võivad sõlmida üksnes ELi poole ettevõtjad. Portugalis võivad sellise kindlustusäri vahendajatena tegutseda ainult ELi poole füüsilised isikud või ELi poole territooriumil asutatud ettevõtted.

Kehtivad meetmed:

PT: Seaduse 147/2015 artikkel 3, seaduse 7/2019 artikkel 8.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

SK: Välisriikide kodanikud võivad asutada kindlustusseltsi aktsiaseltsina või tegeleda Slovakkias kindlustustegevusega oma filiaalide kaudu, mille registrijärgne asukoht on Slovakkias. Mõlemal juhul on loa saamiseks vaja järelevalveasutuse hinnangut.

Kehtivad meetmed:

SK: Seadus nr 39/2015 kindlustuse kohta.

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

FI: Vähemalt pooled kohustuslikku pensionikindlustust pakkuva kindlustusandja juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning kõnealuse kindlustusandja tegevdirektor peavad elama EMP riigis, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused on teinud erandi. Välisriigi kindlustusandjatel ei ole võimalik saada Soomes filiaalina kohustusliku pensionikindlustuse teenuste osutamiseks tegevusluba. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Teiste kindlustusandjate puhul peab vähemalt üks juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetest ning tegevdirektor elama EMP riigis. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis. Tšiili kindlustusandja peamaakleri elukoht peab olema Soomes, välja arvatud juhul, kui kindlustusandja peakontor asub Euroopa Liidus.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (seadus välisriikide kindlustusandjate kohta) (398/1995);

Vakuutusyhtiölaki (kindlustusandjate seadus) (521/2008);

Laki vakuutusedustuksesta (seadus kindlustusvahenduse kohta) (570/2005);

Laki vakuutusten tarjoamisesta (seadus kindlustustoodete turustamise kohta) (234/2018) ja

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (seadus kohustuslikku pensionikindlustust pakkuvate kindlustusandjate kohta) (354/1997).

Reservatsioon nr 2: Allsektor: Pangandus- ja muud finantsteenused

Reservatsiooni liik: Võrdne kohtlemine
Kõrgem juhtkond ja juhatus
Kohapealne esindatus

Valitsemistasand: Euroopa Liit / liikmesriik (kui ei ole märgitud teisiti)

Kirjeldus:

Euroopa Liit jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses järgmisega:

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine; seoses piiriülese teenustekaubandusega – kohapealne esindatus:

EU: Investeerimisfondide vara tohivad hoida üksnes sellised juriidilised isikud, mille registrijärgne asukoht on Euroopa Liidus. Lepinguliste fondide, sealhulgas usaldusfondide ja – kui see on riigi õiguse alusel lubatud – investeerimisettevõtete juhtimiseks tuleb asutada eraldi fondivalitseja, kelle peakontor ja registrijärgne asukoht on samas liikmesriigis.

Kehtivad meetmed:

EU: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/65/EÜ¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/61/EL².

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohapealne esindatus:

EE: Hoiuste vastuvõtmiseks on nõutav finantsinspektsiooni luba ja registreerimine aktsiaseltsi, tütarettevõtja või filiaalina vastavalt Eesti õigusnormidele.

Kehtivad meetmed:

EE: Krediidiasutuste seadus, §§ 206 ja 21.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine, kõrgem juhtkond ja juhatus:

FI: Vähemalt üks krediidasutuse asutajatest ja vähemalt üks selle juhatuse liikmetest ning selle tegevdirektor peavad elama alaliselt EMP riigis, või kui krediidasutuse asutaja on juriidiline isik, siis peab tema registrijärgne asukoht olema EMP riigis, välja arvatud juhul, kui finantsinspeksioon lubab teha sellest erandi. Erandi saab teha juhul, kui see ei ohusta krediidasutuse tõhusat järelevalvet ega selle juhtimist kindla ja usaldusväärse äritegevuse põhimõtete kohaselt. Vähemalt ühe audiitori alaline elukoht peab olema EMP riigis.

Makseteenuste osutamiseks võidakse nõuda alalist või peamist elukohta Soomes.

Kehtivad meetmed:

FI: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (seadus kommertspankade ja muude osäühingu vormi kasutavate krediidasutuste kohta) (1501/2001);

Säästöpankkilaki (hoiupangaseadus) (1502/2001); Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (seadus ühistupankade ja muude ühistupanga vormi kasutavate krediidasutuste kohta) (423/2013); Laki hypoteekkiyhdistyksistä (seadus hüpoteegiühingute kohta) (936/1978); Maksulaitoslaki (makseasutuste seadus) (297/2010); Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (seadus välisriikide makseasutuste tegevuse kohta Soomes) (298/2010) ning Laki luottolaitostoiminnasta (krediidasutuste seadus) (610/2014).

Seoses investeringute liberaliseerimisega – võrdne kohtlemine:

IT: „Consulenti finanziari“ (finantskonsultant) teenused. Rändmüügiteenuse osutamiseks peavad vahendajad kasutama tegevusloa alusel tegutsevaid finantsteenuste müüjaid, kelle elukoht on mõne liikmesriigi territooriumil.

Kehtivad meetmed:

IT: Consobi 29. oktoobri 2007. aasta määrus nr 16190 vahendajate kohta, artiklid 91–111.

Seoses piiriülese finantsteenuste kaubandusega – kohapealne esindatus:

LT: Pensionifondide varade hoidjaks võivad olla ainult pangad, kellel on Leedus registreeritud asukoht või filiaal ning kellel on õigus osutada EMP riikides investeerimisteenuseid. Vähemalt üks panga juhtidest peab rääkima leedu keelt.

Kehtivad meetmed:

LT: Leedu Vabariigi 30. märtsi 2004. aasta seadus nr IX-2085 pankade kohta (seadust on muudetud 16. novembri 2017. aasta seadusega nr XIII-729); Leedu Vabariigi 4. juuli 2003. aasta seadus nr IX-1709 ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate kohta (seadust on muudetud 20. detsembri 2018. aasta seadusega nr XIII-1872); Leedu Vabariigi 3. juuni 1999. aasta seadus nr VIII-1212 täiendava vabatahtliku pensionikogumise kohta (seadust on muudetud 20. detsembri 2012. aasta seadusega nr XII-70); Leedu Vabariigi 5. juuni 2003. aasta seadus nr IX-1596 maksete kohta (viimati muudetud 17. oktoobri 2019. aasta seadusega nr XIII-2488); Leedu Vabariigi 10. detsembri 2009. aasta makseasutuste seadus nr XI-549 (seaduse uus redaktsioon: 17. aprilli 2018. aasta seadus nr XIII-1093).

TŠIILI: RESERVATSIOONID JA TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED

A JAGU

PIIRIÜLESE FINANTSTEENUSTE KAUBANDUSEGA SEOTUD KOHUSTUSED

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses artikliga 25.7, välja arvatud seoses järgmiste allsektorite ja finantsteenustega, mis on määratletud kooskõlas asjakohaste Tšiili õigusnormidega ning mille suhtes kohaldatakse allpool esitatud tingimusi, piiranguid ja kriteeriume.

Eeldatakse, et lepinguosalise kohustusi piiriüleste investeerimisnõustamisteenuste vallas ei tõlgendata iseenesest nõudena, et see lepinguosaline peab lubama pakkuda oma territooriumil avalikult väärtabereid (nagu need on määratletud tema asjaomastes õigusnormides) teise lepinguosalise piiriülestel teenuseosutajatel, kes osutavad või soovivad osutada selliseid investeerimisnõustamisteenuseid. Lepinguosaline võib kehtestada piiriülese teenuseosutaja teenuste suhtes regulatiivseid ja registreerimisnõudeid, sealhulgas nõuet, mille kohaselt peab teenuseosutaja osutama oma päritoluriigis sama kategooria teenuseid ja tema tegevuse üle tuleb teha päritoluriigis järelevalvet.

Sektor	Allsektor
Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused	Kindlustuse müük rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) jaoks. Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).
	Kindlustuse vahendamine rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks (sealhulgas transporditavate kaupade ja kaupu transportiva sõiduki jaoks ning seotud tsiviilvastutuse katteks). Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).
	Edasikindlustus ja retrotsessioon, edasikindlustusmaaklerlus ning konsulteerimis-, aktuaar- ja riskihindamisteenused.
Pangandus- ja muud finantsteenused (välja arvatud kindlustus)	Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine muude finantsteenuste osutajate poolt.
	Pangandus- ja muude finantsteenustega seotud nõustamine ja muud tugiteenused, välja arvatud vahendamine, ning krediidiinfo ja -analüüs.

B JAGU

TURULEPÄÄSUGA SEOTUD KOHUSTUSED INVESTEERINGUTE LIBERALISEERIMISEL

Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid seoses artikliga 25.6, välja arvatud seoses järgmiste allsektorite ja finantsteenustega, mis on määratletud kooskõlas asjakohaste Tšiili õigusnormidega ning mille suhtes kohaldatakse allpool esitatud tingimusi, piiranguid ja kriteeriume.

1. Tšiili finantsteenuste sektor on osaliselt eraldatud. See tähendab, et pangana tegutsemise luba omavad oma- ja välismaised institutsioonid ei või vahetult osaleda kindlustustegevuses ega kaubelda väärtpaberitega, ning vastupidi.
2. Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu meetmeid, millega reguleerida finantskonglomeraate, sealhulgas sellistesse konglomeraatidesse kuuluvaid üksusi.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Kõik finantsteenused	<p>Tšiili võib mittediskrimineerivatel alustel piirata kõigis finantsteenuste allsektorites tegutsevate üksuste vormi või nõuda, et need üksused tegutseksid finantsteenuste osutamisel konkreetset liiki juriidilise isiku vormis, sealhulgas äriühingu, välisfiliaali, ettevõtte esinduse või mõnes muus kaubandusliku kohaloleku vormis.</p> <p>Tšiili võib piirata üksuse vormi mittediskrimineerivatel alustel konkreetse äriühingu vormiga või nõuda, et üksus tegutseks konkreetse äriühingu vormis.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>Kõik kindlustusteenused ja kindlustusega seotud teenused</p>	<p>Tšiilis on kindlustustegevus jagatud kahte rühma: esimesse rühma kuuluvad ettevõtjad, kes kindlustavad kaupa ja vara (<i>patrimonio</i>) kaotamise või kahjustumise riski vastu, ning teise rühma kuuluvad ettevõtjad, kes kindlustavad isikutega seotud riske või tagavad kindla tähtaja jooksul või selle möödudes kapitalisumma, maksevaba kindlustuslepingu või sissetuleku kindlustatud isikule või soodustatud isikutele. Ühte ja sama kindlustusseltsi ei või käsitada mõlemat riskikategooriat katva kindlustusandjana.</p> <p>Laenukindlustusettevõtjaid tuleb käsitada juriidiliste isikutena, kelle ainus eesmärk on katta seda liiki riski, näiteks kindlustatud isiku vara kaotamist või kahjustumist rahalise kohustuse või laenu tasumata jätmise tõttu. Neil on lubatud pakkuda ka tagatis- ja garantiikindlustust.</p> <p>Kindlustusselts saab seaduslikult asutada ainult kooskõlas ühinguõigusega (<i>ley sobre sociedades anónimas</i>). Tšiili kindlustussektoris tegutsevate välisriikide äriühingute filiaalid peaksid olema asutatud Tšiilis välismaiste äriühingute harudena (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>), millel on luba selles sektoris tegutseda.</p> <p>Kindlustuse võib sõlmida otse või registreeritud kindlustusmaaklerite kaudu, kes peavad olema kantud vastavasse registrisse.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Otsekindlustus	<p>Otsese elukindlustuse müük (ei sisalda sotsiaalkindlustussüsteemiga seotud kindlustust) (CPC 81211).</p>	<p>Kindlustusteenuseid võivad pakkuda ainult kindlustusandjad, kes on asutatud Tšiilis äriühingutena (<i>sociedades anónimas</i>) või välismaiste äriühingute filiaalidena ainsa eesmärgiga tegutseda just selles ärivaldkonnas.</p>
	<p>Otsese kahjukindlustuse müük (CPC 8129, välja arvatud CPC 81299), välja arvatud sotsiaalkindlustuse pakkujad (Instituciones de Salud Previsional, ISAPRES), näiteks juriidilised isikud, kes on asutatud selleks, et pakkuda tervisehüvitisi füüsilistele isikutele, kes on nende liikmed. ISAPREde tegevust rahastatakse maksustatava tulu kohustuslikest maksetest või vajaduse korral suuremast summast. Samuti on välja arvatud riiklik tervisefond (Fondo Nacional de Salud, FONASA) – valitsuse poolt maksustatava tulu kohustuslike maksete kaudu rahastatav avaliku sektori asutus, mis maksab tervisehüvitisi isikutele, kes ei ole mõne ISAPRE liikmed. Ei hõlma kindlustuse müüki rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse ega rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks.</p>	<p>Kindlustusteenuseid võivad pakkuda ainult kindlustusandjad, kes on asutatud Tšiilis äriühingutena (<i>sociedades anónimas</i>) või välismaiste äriühingute filiaalidena ainsa eesmärgiga tegutseda just selles ärivaldkonnas kas otsese elu- või otsese kahjukindlustuse müüjana. Laenukaitse kindlustuse korral (CPC 81296) peab ettevõtja olema asutatud Tšiilis kindlustusandjana ainsa eesmärgiga katta just seda liiki riski.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	<p>Kindlustuse müük rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) jaoks. Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).</p>	<p>Rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) jaoks võivad kindlustust müüa ainult Tšiilis asutatud kindlustusandjad, kelle ainus eesmärk on arendada äritegevust otsese kahjukindlustuse valdkonnas.</p>
<p>Edasikindlustus ja retrotsessioon</p>	<p>Edasikindlustus ja retrotsessioon (sealhulgas edasikindlustusmaaklerid)</p>	<p>Edasikindlustust pakuvad Tšiilis asutatud ja finantsturu komisjonilt (CMF) loa saanud edasikindlustusseltsid. Edasikindlustusteenuseid võivad oma kindlustustegevuse täienduseks osutada ka kindlustusseltsid, kui nende põhikiri seda võimaldab.</p> <p>Edasikindlustus- ja retrotsessiooniteenuseid võivad samuti osutada välisriigi kindlustusandjad või edasikindlustusandjad, kes on kantud CMFi peetavasse registrisse (edaspidi „register“).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Kindlustusvahendus	Kindlustusmaaklerlus (välja arvatud kindlustuse vahendamine rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliitide) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks).	Kindlustusmaaklerlusteenuseid võivad osutada ainult Tšiilis spetsiaalselt sel eesmärgil asutatud juriidilised isikud.
	Kindlustuse vahendamine rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliitide) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks (sealhulgas transporditavate kaupade ja kaupu transportiva sõiduki jaoks ning seotud tsiviilvastutuse katteks). Ei hõlma riigisisest transporti (kabotaaži).	Rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslenkunduse, kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliitide) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade jaoks kindlustust vahendavad maaklerid peavad olema kantud registrisse ja täitma CMFi kehtestatud nõudeid. Sellist teenust võivad osutada ainult Tšiilis spetsiaalselt sel eesmärgil asutatud juriidilised isikud.
Kindlustuse abiteenused, nagu nõustamine, kindlustusmatemaatika, riskihindamine ja kahjukäsitus	Kahjukäsitlusteenused	Kahjukäsitlusteenuseid võivad vahetult osutada Tšiilis asutatud kindlustusseltsid või juriidilised isikud.
	Kindlustuse abiteenused (ainult nõustamine, aktuaariteenused ja riskihindamine)	Kindlustuse abiteenuseid võivad osutada üksnes Tšiilis asutatud juriidilised isikud.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	<p>Vabatahtliku kogumispensioni (<i>ahorro previsional voluntario</i>) kavade haldamine elukindlustuse kaudu.</p>	<p>Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Vabatahtliku kogumispensioni kavasad võivad kooskõlas eespool sätestatuga pakkuda üksnes Tšiilis asutatud elukindlustuse andjad. Nende kavade ja seotud strateegiate rakendamiseks peab CMF eelnevalt oma loa andma.</p>
Pangandusteenused	<p>Välisriikide pangad peavad olema oma päritoluriigis seaduslikult asutatud pangandusettevõtted (<i>sociudades bancarias</i>), mis peavad täitma Tšiili õigusega ette nähtud kapitalinõudeid.</p> <p>Välisriikide pangad võivad tegutseda ainult</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Tšiilis äriühingutena (<i>sociudades anónimas</i>) asutatud Tšiili pankades omatava osaluse kaudu; b) Tšiilis äriühinguna asutamise kaudu või c) Tšiilis välismaiste äriühingute harudena (<i>agencia de sociedad anónima extranjera</i>) asutatud välisriikide äriühingute filiaalide kaudu (seejuures tunnustatakse päritoluriigis asuva juriidilise isiku staatust). Tšiilis asuva välisriigi pangafiliaali tegevuse puhul võetakse arvesse kapitali, mis on investeeritud Tšiilis, ja mitte peakontori kapitali. Kapitali või reservide suurendamist, mis ei tulene muude reservide kapitaliseerimisest, koheldakse samamoodi nagu algkapitali ja reserve. Pangafiliaali ja selle välismaal asuva peakontori vahelistes tehingutes käsitatakse kumbagi sõltumatu üksusena. 	

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
	<p>Ükski Tšiili või välisriigi füüsiline ega juriidiline isik ei või ilma CMFi eelneva loa omandada otse või kolmandate isikute kaudu pangas aktsiaid sellisel hulgal, et need kas eraldi või koos aktsiatega, mis sellel isikul juba on, moodustavad üle 10 % panga kapitalist.</p> <p>Lisaks ei tohi finantsasutuse osanikud või aktsionärid kanda ilma CMFi loa üle enam kui 10 % oma õigustest ega aktsiatest.</p> <p>Pangad peavad olema asutatud kas äriühingute (<i>sociedades anónimas</i>) või filiaalidena välismaise äriühingu haru asutamist käsitlevate Tšiili õigusnormide alusel, kooskõlas panganduse üldseaduse (Decreto con Fuerza de Ley N°3) ja äriühingute seadusega (Ley N°18.046). Kapital ja reservid, mille välisriigi pangad oma filiaalidele eraldavad, tuleb reaalselt üle kanda ja omavääringusse konverteerida kooskõlas süsteemidega, mis on lubatud kas seadusega või mille rakendamiseks on andnud loa Banco Central de Chile. Kapitali või reservide suurendamist, mis ei tulene muude reservide kapitaliseerimisest, koheldakse samamoodi nagu algkapitali ja reserve. Pangafiliaali ja selle välisriigis asuva peakontori vahelistes tehingutes käsitatakse kumbagi sõltumatu üksusena. Ükski välisriigi pank ei saa kasutada oma päritoluriigiga seotud õigusi tehingutes, mida tema filiaal võib teha Tšiilis.</p> <p>Need pangad võivad eelneva loa saamise järel või CMFi kindlaks määratud tütarettevõtjate kaudu osutada otse ka põhilisi pangandusteenuseid täiendavaid finantsteenuseid.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
<p>Hoiuste ja muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmine üldsuselt</p>	<p>Hoiuste (ainult arvelduskontod (<i>cuéntas corrientes bancarias</i>), nõudmiseni hoiused, tähtajalised hoiused, hoiukontod, tagasiostulepinguga väärtpaberid ning tagatishoiused või tagatisvõlakirjad) vastuvõtmine.</p> <p>Avalikult pakutavate väärtpaberite ostmine (ainult võlakirjade ja akreditiivide ostmine ning aktsiate, võlakirjade ja akreditiivide märkimine ja pakkumine agendina (väärtpaberite emiteerimine)).</p> <p>Väärtpaberite hoidmine.</p>	<p>Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Kõik laenuliigid, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaen, faktooring ja äritehingute finantseerimine	Laenu andmine (sealhulgas ainult tavalaenu, tarbijakrediit, akreditiivi vormis laenu, hüpoteeklaenu, akreditiivi vormis hüpoteeklaenu, edasimüügilepinguga finantsinstrumentide ostmine, panga tagatisvõlakirjade emiteerimiseks antavad laenu või muud liiki rahastus, impordi- ja ekspordiakreditiivide läbirääkimine ja väljastamine ning valmisolekuakreditiivide väljastamine ja kinnitamine).	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
	Faktooring	Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Faktooringuteenuseid käsitatakse täiendavate pangandusteenustena ja seega on nende osutamiseks tarvis CMFi luba. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.
	Väärtpaberistamine	Väärtpaberistamisteenuseid käsitatakse täiendavate pangandusteenustena.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Kapitalirent	Kapitalirent (CPC 81120) (need äriühingud võivad pakkuda liisingulepinguid kliendi soovil soetatud kaupade jaoks, st nad ei saa soetada kaupu, et neid ladustada ja liisida).	Kapitalirenditeenuseid käsitatakse täiendavate pangandusteenustena ning neid saavad osutada konkreetselt selleks tegevuseks loa saanud pangad või nende tütarettevõtjad. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.
Kõik makse- ja arveldusteenused, sealhulgas krediit-, makse- ja deebetkaardid, reisisšekid ja pangavekslid	Krediit- ja deebetkaartide väljaandmine ja haldamine (CPC 81133) (silmas peetakse üksnes Tšiilis välja antavaid krediitkaarte). Reisisšekid. Rahaülekanne (pangavekslid). Käskvekslite ja lihtvekslite diskonteerimine või omandamine.	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
Garantiid ja siduvad kohustused	Kolmandate isikute kohustuste kinnitamine ja tagamine Tšiili vääringus ja välisvääringus.	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Oma või klientide arvel kauplemine kas börsil, börsivälisel turul või muul viisil	Avalikult pakutavate väärtpaperite vahendamine (CPC 81321)	Avalikult pakutavate väärtpaperite vahendamist käsitatakse täiendava pangandusteenusena ning seda saavad osutada pangad Tšiilis asutatud tütarettevõtjate, väärtpaperiagentide või börsimaaklerite kaudu, kes on saanud selleks tegevuseks sõnaselge loa.
Muud finantsteenused	Nõustamine ja muud finantstugiteenused CPC 8133) (silmas peetakse üksnes selles jaos osutatud panganduse allsektori teenuseid).	Puuduvad

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Muud finantsteenused	Vabatahtliku kogumispensioni kavad (<i>Planes de Ahorro Previsional Voluntario</i>)	Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Vabatahtliku kogumispensioni kavasid võivad pakkuda vaid Tšiilis asutatud pangad ühe eespool nimetatud korra alusel.
	Usaldushalduse teenused (<i>administración de fideicomisos</i>)	Ainult pangad, mis on asutatud Tšiilis kooskõlas eespool sätestatuga.
	Finantsteabe vahendamine ja edastamine ning finantsandmete töötlemine ja sellega seotud tarkvara pakkumine muude finantsteenuste osutajate poolt	Puuduvad
	Valuutaturu tehingud, mis tehakse Tšiili keskpanga kehtestatud või kehtestatava reglemendi alusel.	Ametlikul valuutaturul saavad tegutseda vaid pangad, juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid, kes kõik peavad olema asutatud Tšiilis juriidiliste isikutena. Juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid vajavad ametlikul valuutaturul tegutsemiseks Tšiili keskpanga (Banco Central de Chile) eelnevat luba.

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud
Muud finantsteenused / väärtpaberiteenused	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avalikult pakutavate väärtpaberitega võivad kaubelda juriidilised isikud, kelle ainus tegevusala on väärtpaberite vahendamine ja kes teevad seda kas börsi liikmetena (börsimaaklerid) või väljaspool börsi (väärtpaberiagendid) ning peavad olema kantud CMFi registrisse. Aktsiate või nende tuletisinstrumentidega (märgitud optioonidega) võivad börsil kaubelda ainult börsimaaklerid. Väärtpaberitega, mis ei ole aktsiad, võivad kaubelda registreeritud börsimaaklerid või väärtpaberiagendid. 2. Avalikult pakutavaid väärtpaberite riskireitinguteenuseid osutavad reitinguagentuurid, mis on loodud üksnes avalikult pakutavatele väärtpaberitele reitingu andmiseks. Need agentuurid peavad olema registreeritud CMFi peetavas riskireitingu agentuuride registris (<i>Registro de Entidades Clasificadoras de Riesgo</i>). Neid jälgib ja kontrollib CMF. Lisaks on CMFi ülesanne kontrollida reitinguagentuure seoses pankade ja finantsettevõtjate emiteeritud väärtpaberitele reitingu andmisega. 3. Ametlikul valuutaturul saavad tegutseda vaid pangad, juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid, kes kõik peavad olema asutatud Tšiilis juriidiliste isikutena. Juriidilised isikud, börsimaaklerid ja väärtpaberiagendid vajavad ametlikul valuutaturul tegutsemiseks Tšiili keskpanga (Banco Central de Chile) eelnevat luba. 4. Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama oma vastava väärtpaberibörsi aktsiaid ja olema selle börsi liikmed.
Allsektor	Turulepääsu piirangud
<p>Avalikult pakutavate väärtpaberite, välja arvatud aktsiate vahendamine (CPC 81321)</p> <p>Märkimine ja pakkumine agendina (väärtpaberite emiteerimine)</p>	<p>Vahendusteenuseid tuleb osutada Tšiilis asutatud juriidilise isiku kaudu. CMF võib näha ette rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	<p>Äriühingute avalikult pakutavate väärtpaberite vahendamine (CPC 81321) (sealhulgas märkimine ja pakkumine agendina, väärtpaberite emiteerimine).</p>	<p>Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama vastava väärtpaberibörsi aktsia ja olema selle börsi liikmed. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</p>
	<p>CMFi lubatud börsitehingud tuletisinstrumentidega (ainult dollari- ja intressimäärafutuurid ning aktsiaoptsoonid). Väärtpaberid peavad vastama asjaomase kliiringukoja (Cámara de Compensación) kehtestatud nõuetele.</p>	<p>Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama oma vastava väärtpaberibörsi aktsiaid ja olema selle börsi liikmed. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</p>
	<p>Börsitehingud metallidega (ainult kuld ja hõbe).</p>	<p>Kulla ja hõbedaga võivad börsimaaklerid kooskõlas börsieeskirjadega kaubelda ainult omal arvel ja kolmandate isikute jaoks. Börsil kauplemiseks peavad vahendajad (börsimaaklerid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Nad peavad omandama oma vastava väärtpaberibörsi aktsiaid ja olema selle börsi liikmed. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	<p>Väärtpaberite riskireiting (üksnes avalikult pakutavatele väärtpaberitele antav reiting või nende kohta esitatav arvamus).</p>	<p>Tšiilis partnerlustena (<i>sociedades de personas</i>) asutatud äriühingud. Üks erinõudeid, mis tuleb täita, on see, et vähemalt 60 % äriühingu kapitalist peab kuuluma peamistele partneritele (selles ärivaldkonnas tegutsevad füüsilised või juriidilised isikud, kellele kuulub vähemalt 5 % liikmeõigustest reitinguagentuuris).</p>
	<p>Väärtpaberite hoidmine väärtpaberivahendajate poolt (CPC 81319) (ei hõlma selliste teenuseosutajate teenuseid, kes kombineerivad väärtpaberite hoidmise, kliirimise ja arveldamise (väärtpaberite deponitooriumid, <i>depósitos de valores</i>)).</p>	<p>Väärtpaberite hoidmiseks peavad vahendajad (maaklerid ja agendid) olema asutatud Tšiilis juriidilise isikuna. Väärtpaberivahendajad (maaklerid ja väärtpaberiagendid) võivad väärtpabereid hoida oma ainsa tegevusala – väärtpaberite vahendamine – raames täiendava tegevusena. Sellega võivad tegeleda ka üksused, kes pakuvad väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid ning kes peaksid olema asutatud eraldi äriühingutena, mille ainus tegevuseesmärk on võtta seadusega volitatud üksustelt hoiule avalikult pakutavaid väärtpabereid ja hõlbustada nende väärtpaberite ülekandmise tehinguid (väärtpaberite keskdeponitooriumid, <i>depósitos centralizados de valores</i>).</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	<p>Väärtpaberite hoidmine väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid pakkuvate üksuste poolt.</p>	<p>Väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid pakkuvad üksused peavad olema asutatud Tšiilis üksnes sel eesmärgil.</p>
	<p>Väärtpaberivahendajate pakutav finantsportfelli valitsemine (see ei hõlma mingil juhul üldhaldusfondi (Administradora General de Fondos) ega usaldusfondide, väliskapitali investeeringufondide, investeeringufondide ja pensionifondide valitsemist).</p>	<p>Tšiilis juriidiliste isikutena asutatud väärtpaberivahendajate osutatavad finantsportfelli valitsemise teenused. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</p>
	<p>Väärtpaberivahendajate osutatavad finantsnõustamisteenused (CPC 81332) (finantsnõustamine hõlmab ainult väärtpaberiteenuseid, mille suhtes on võetud turulepääsuga seotud kohustused).</p>	<p>Tšiilis juriidiliste isikutena asutatud väärtpaberivahendajate osutatavad finantsnõustamisteenused. CMF võib kehtestada rangemad mittediskrimineerivad nõuded.</p> <p>Finantsnõustamisteenuseid, mille hulgas on finantsnõustamine alternatiivsete rahastamisvõimaluste, investeeringute hindamise, investeerimisvõimaluste ja võla ajatamise strateegiate asjus, võivad osutada väärtpaberivahendajad (maaklerid ja väärtpaberiagendid) oma ainsat tegevusala täiendava tegevusena.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	<p>Kolmandate isikute rahaliste vahendite haldamine järgmiste üksuste poolt:</p> <p>(See ei hõlma mingil juhul pensionifondide ja vabatahtliku kogumispensioni kavade (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>) haldamist)</p> <ul style="list-style-type: none"> – usaldusfondide valitsejad; – investeerimisfondide valitsejad; – väliskapitali investeerimisfondide valitsejad. 	<p>Fondivalitsemise teenust võivad osutada Tšiilis üksnes sel eesmärgil asutatud äriühingud, kellel on CMFi luba. Väliskapitali investeerimisfonde võivad hallata ka investeerimisfondide valitsejad.</p>
	<p>Vabatahtliku kogumispensioni kavade (<i>planes de ahorro previsional voluntario</i>) haldamine.</p>	<p>Piiranguteta seoses artikli 25.6 lõike 1 punktiga e. Vabatahtlikke kogumiskavasid võivad eespool sätestatud tingimustel pakkuda üksnes Tšiilis asutatud usaldusfondid ja investeerimisfond. Nende kavade jaoks peab CMF andma eelnevalt oma loa.</p>
	<p>Tuletisinstrumentidega seotud teenused, mida osutavad kliiringukojad (futuurlepingud ja väärtpaberioptsioonid).</p>	<p>Futuurlepingute ja väärtpaberioptsioonide kliiringukojad peavad olema asutatud Tšiilis äriühingutena üksnes sel eesmärgil ja neil peab olema CMFi luba. Neid võivad asutada ainult väärtpaberibörsid ja nende maaklerid.</p>

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
	Üldised hoiuvõimalused (ostutähed) (sarnanevad kaubahoiuteenuste osutamisega ning hoiustajale väljastatakse hoiusesertifikaat ja panditõend (<i>vale de prenda</i>)).	Ainult nõuetekohaselt Tšiilis asutatud juriidilised isikud, kelle ainus tegevuseesmärk on osutada ostutähtedega seotud teenuseid.
	Väärtpaberite emiteerimise ja registreerimise teenused (CPC 81332) (ei hõlma väärtpaberite hoidmise ja deponeerimise teenuseid).	Puuduvad
	Veiste ja põllumajandustoorme börs. Futuuride ja optsioonide kliiringukodade teenused, mis on seotud veiste ja põllumajandustoormega.	Üksused peavad olema asutatud Tšiili õiguse alusel erieesmärgiga äriühingutena (<i>sociedades anónimas especiales</i>).
	Veiste ja põllumajandustoorme maaklerlus.	Veise- ja põllumajandustoormemaaklerina tohivad tegutseda Tšiili õiguse alusel asutatud juriidilised isikud.
	Börsid	Börsid peavad olema asutatud Tšiili õiguse alusel erieesmärgiga äriühingutena (<i>sociedades anónimas especiales</i>).

Sektor või allsektor	Turulepääsu piirangud	
Muud finantsteenused	Hüpoteeklaenu haldamine, nagu see on sätestatud seadusjõuga dekreediga <i>Decreto con Fuerza de Ley N° 251, Ley de Seguros V</i> jaotises.	Hüpoteeklaenu haldamisega tegelevad agentuurid peavad olema asutatud äriühingutena (<i>sociedades anónimas</i>).
Finantsteenustega seotud muud teenused	Välisriigi pankade esindused äriagentidena (need esindused ei tohi mingil juhul teha pangandustegevusele omaseid toiminguid).	<p>CMF võib anda välisriigi pankadele loa seada sisse esindusi, mis tegutsevad oma peakontori äriagentidena, ning rakendab nende suhtes samu kontrollivolitusi, mis on talle antud panganduse üldseadusega (<i>Ley General de Bancos</i>) pankade suhtes üldiselt.</p> <p>Neile esindustele antud CMFi luba tunnistatakse kehtetuks, kui nende edasist tegutsemist peetakse ebasobivaks, nagu on väljendatud panganduse üldseaduses (<i>Ley General de Bancos</i>).</p>

MÄRKUSED C JA D JAO KOHTA

1. Finantsteenuste sektoris 25. peatüki alusel võetavate kohustuste suhtes kohaldatakse käesolevates märkustes ja alljärgnevas loendis sätestatud piiranguid ja tingimusi.
2. Tšiili õigusnormide alusel asutatud ja finantsteenuseid osutavate juriidiliste isikute suhtes kohaldatakse mittediskrimineerivaid õigusliku vormi piiranguid. Partnerlused (*sociedades de personas*) ei ole näiteks Tšiili finantsasutustele üldiselt vastuvõetav õiguslik vorm. Selle märkuse eesmärk ei ole iseenesest mõjutada ega muul viisil piirata ELi poole finantsasutuse valikut filiaali ja tütarettevõtja vahel, välja arvatud juhul, kui Tšiili õigusnormidega on nii ette nähtud.

C JAGU

KEHTIVAD MEETMED

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Pangandus- ja muud finantsteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus
Valitsemistasand:	Kesktaasand
Meetmed:	Ley N° 18.045, ametlik väljaanne, 22. oktoober 1981, Ley de Mercado de Valores, VI ja VII jaotis, artiklid 24, 26 ja 27.
Kirjeldus:	Börsimaakleri ja väärtpaberiagendina tegutsevate juriidiliste või füüsiliste isikute direktorid, haldurid, juhid või seaduslikud esindajad peavad olema Tšiili kodanikud või alalise elamislooga välismaalased.

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine (artikkel 25.3)
Valitsemistasand:	Keskatasand
Meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis, artikkel 16.
Kirjeldus:	Edasikindlustusmaaklerlusega võivad tegeleda välisriigi edasikindlustusandjad. Need peavad olema juriidilised isikud, kes tõendavad, et nende üksus on oma päritoluriigis seaduslikult organiseeritud ja volitatud vahendama välismaalt üle antud riske, ning kes esitavad sellise volituse saamise kuupäeva. Need üksused nimetavad Tšiilis oma esindaja, kellel on ulatuslikud volitused. Esindajat võib kutsuda kohtusse ja tema elukoht peab olema Tšiilis.

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine Kõrgem juhtkond ja juhatus
Valitsemistasand:	Keskatasand
Meede:	Decreto con Fuerza de Ley 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, III jaotis, artiklid 58 ja 62, Decreto Supremo N° 863 de 1989 del Ministerio de Hacienda, ametlik väljaanne, 5. aprill 1990, Reglamento de los Auxiliares del Comercio de Seguros, I jaotis, artikli 2 punkt c.
Kirjeldus:	Kahjukäsitluse ja kindlustusmaaklerlusega tegelevate juriidiliste ja füüsiliste isikute haldurid ja seaduslikud esindajad peavad olema Tšiili kodanikud või alalise elamisloaga välismaalased.

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
A sajaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Kesk tasand
Meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis, artikkel 20.
Kirjeldus:	Dekreet-seadusega 3.500 hõlmatud kindlustusliikide puhul, sealhulgas edasikindlustuse loovutamisel välismaistele edasikindlustajatele, ei tohi sissenõutavate summade mahaarvamine edasikindlustuslepingutest ületada 40 % nende kindlustusliikidega seotud kindlustustehniliste eraldiste kogusummast, või suuremat protsenti, kui selle on kindlaks määranud finantsturu komisjon (Comisión para el Mercado Financiero).

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Keskatasand
Meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis.
Kirjeldus:	<p>Edasikindlustusega võivad tegeleda välismaised üksused, mille finantsturu komisjoni (Comisión para el Mercado Financiero) osutatud rahvusvahelise mainega riskiagentuurid on liigitanud vähemalt riskikategooriasse BBB või sellega samaväärsesse kategooriasse. Neil üksustel peab olema Tšiilis esindaja, kellel on ulatuslikud volitused. Seda esindajat võib kutsuda kohtusse. Olenemata eespool osutatust ei ole esindaja määramine vajalik, kui edasikindlustusega tegeleb finantsturu komisjoni registrisse kantud edasikindlustusmaakler. Seda maaklerit käsitatakse edasikindlustaja seadusliku esindajana kõigil juhtudel, eelkõige neil, mis on seotud edasikindlustuslepingu kohaldamise ja täitmisega selle sõlmimise riigis.</p>

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Pangandus- ja muud finantsteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Meetmed:	Ley N° 18.045, ametlik väljaanne, 22. oktoober 1981, Ley de Mercado de Valores, VI ja VII jaotis, artiklid 24 ja 26.
Kirjeldus:	Tšiilis börsimaakleri või väärtpaberiagendina tegutsevad füüsilised isikud peavad olema Tšiili kodanikud või elamisloaga välismaalased.

Sektor: Finantsteenused

Allsektor: Kõik

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine
Kõrgem juhtkond ja juhatus

Toimivusnõuded

Valitsemistasand: Kesktasand

Meetmed: Töö- ja sotsiaalhoolekandeministeeriumi seadusjõuga dekreet nr 1, ametlik väljaanne, 24. jaanuar 1994, tööseadustik, sissejuhatav jaotis, I jagu, III peatükk (D.F.L. 1 del Ministerio del Trabajo y Previsión Social, Diario Oficial, enero 24, 1994, Código del Trabajo, Título Preliminar, Libro I, Capítulo III).

Kirjeldus:

Vähemalt 85 % töötajatest, kes töötavad sama tööandja heaks, peavad olema Tšiili füüsilised isikud või välismaalased, kes on Tšiilis elanud üle viie aasta. Seda reeglit kohaldatakse tööandjate suhtes, kelle heaks töötab töölepingu (*contrato de trabajo*¹) alusel rohkem kui 25 töötajat. Tööhõiveameti (Dirección del Trabajo) otsuse alusel ei kohaldata käesolevat sätet tehniliste ekspertide suhtes. Töötaja on füüsiline isik, kes osutab töölepingu alusel sõltuvus- või alluvussuhte raames intellektuaal- või materiaalseid teenuseid.

---

¹ Suurema selguse huvides tuleb märkida, et tööleping (*contrato de trabajo*) ei ole kohustuslik piiriülese teenustekaubanduse korral.

D JAGU

TULEVASED MEETMED

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kõik
Asjaomased kohustused:	Finantsteenuste piiriülene osutamine
Valitsemistasand:	Kesktaand
Kirjeldus:	Juhul kui Tšiili territooriumil asuvad isikud ja Tšiili kodanikud (olenemata nende asukohast) ostavad ELi poole finantsteenuste osutajatelt finantsteenuseid, kohaldatakse ostu suhtes välisvaluutat käsitlevaid eeskirju, mille on kooskõlas oma alusseadusega (Ley 18.840) vastu võtnud või kehtestanud Banco Central de Chile.
Kehtivad meetmed:	Ley 18.840, ametlik väljaanne, 10. oktoober 1989, Ley Orgánica Constitucional del Banco Central de Chile, III jaotis

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Pangandus- ja muud finantsteenused
Asjaomased kohustused:	Võrdne kohtlemine
Valitsemistasand:	Keskatasand
Kirjeldus:	<p>Tšiili võib võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, millega anda Tšiili riigile kuuluvale pangale Banco del Estado de Chile volitused täita riigi finantsjuhtimisega seotud ülesandeid, mis on kehtestatud või võidakse kehtestada vastavalt Tšiili õigusnormidele. Need meetmed hõlmavad Tšiili valitsuse rahaliste vahendite haldamist hoiuste kaudu ühtsel kontol Cuenta Única Fiscal ja selle analüütilistel kontodel, mis kõik peavad olema avatud pangas Banco del Estado de Chile.</p>
Kehtivad meetmed:	<p>Decreto Ley N° 2.079, ametlik väljaanne, 18. jaanuar 1978, Ley Orgánica del Banco del Estado de Chile; Decreto Ley N° 1.263, ametlik väljaanne, 28 november 1975, Decreto Ley Orgánico de Administración Financiera del Estado, artikkel 6.</p>

Sektor:	Finantsteenused
Allsektor:	Kindlustus ja kindlustusega seotud teenused
Asjaomased kohustused:	Finantsteenuste piiriülene osutamine
Valitsemistasand:	Kesktaand
Kirjeldus:	<p>Ühtegi liiki kindlustust,¹ mis muudetakse Tšiili õiguse alusel kohustuslikuks või võidakse kohustuslikuks muuta, ning ühtegi sotsiaalkindlustusega seotud kindlustust ei saa sõlmida väljaspool Tšiilit.</p> <p>Seda reservatsiooni ei kohaldata juhul, kui Tšiili õiguse alusel muudetakse kohustuslikuks rahvusvahelise meretranspordi, rahvusvahelise kommertslennunduse, samuti kosmoselendude ja -vedude (sealhulgas satelliidid) ning rahvusvahelises transiidis olevate kaupade (sealhulgas transporditavate kaupade) kindlustamine. See erand ei kehti kabotaaži või samalaadse tegevuse kindlustamise suhtes.</p>
Kehtivad meetmed:	Decreto con Fuerza de Ley N° 251, ametlik väljaanne, 22. mai 1931, Ley de Seguros, I jaotis, artikkel 4.

---

¹ Suurema selguse huvides olgu märgitud, et seda reservatsiooni ei kohaldata edasikindlustusteenuste suhtes.

Sektor: Finantsteenused

Allsektor: Sotsiaalteenused

Asjaomased kohustused: Turulepääs

Finantsteenuste piiriülene osutamine

Toimivusnõuded

Valitsemistasand: Kesktasand

Kirjeldus: Tšiili jätab endale õiguse võtta vastu või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud riikliku õiguskaitse ja kinnipidamisasutuste teenuste osutamisega ning järgmiste teenuste osutamisega niivõrd, kuivõrd need on avaliku huvi alusel kehtestatud või rakendatavad sotsiaalteenused: sissetulekute kaitse või kindlustus, sotsiaalkaitse või sotsiaalkindlustus, sotsiaalhoolekanne, avalik-õiguslik haridus ja koolitus, tervishoid ning lastehoid.

Sektor: Finantsteenused

Allsektor: Kõik

Asjaomased kohustused: Võrdne kohtlemine

Kõrgem juhtkond ja juhatus

Kirjeldus: Tšiili jätab endale õiguse kehtestada olemasoleva riigiettevõtte või valitsusüksuse aktsiaga seonduvate huvide või selle ettevõtte või üksuse varade üleandmise või võõrandamise korral piirangud kõnealuste huvide või varade omamisele ning välisinvestorite või nende investeeringute õigusele kontrollida ükskõik millist selle tulemusel asutatud riigiettevõtet või tehtud investeeringuid. Sellise üleandmise või võõrandamise korral võib Tšiili võtta või jätta kehtima meetmeid, mis on seotud kõrgema juhtkonna või juhatuse liikmete kodakondsusega. „Riigiettevõtte“ on ettevõtte, mida Tšiili omab või kontrollib osaluse kaudu selles ettevõttes, ning selle mõistega on hõlmatud ka kõik ettevõtted, mis on pärast käesoleva lepingu jõustumist asutatud üksnes selleks, et müüa või võõrandada oma osalus olemasoleva riigiettevõtte või valitsusasutuse kapitalis või varades.